

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.188,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Nova uredba o zaščiti kmečkih dolžnikov

Uredba ima moč zakona in je v glavnem enaka dosedanjim določbam, vendar pa prinaša tudi nekatere važne spremembe — Dolgovi se morajo vrniti v 12 letih

Beograd, 25. avgusta. AA. Na podlagi § 63 finančnega zakona za l. 1934/35 je ministrski svet na predlog kmetijskega ministra, prosvetnega ministra in ministra za trgovino in industrijo izdal tole uredbu o zaščiti kmetov:

Čl. 1. 1. Kmetje bodo plačali svoje dolge po določbah te uredbe.

2. Ta uredba odreja način plačevanja dolgov kmetov, ki so jih napravili pred 20. aprilom 1932 in se nanaša na osebe, ki so izkazile (čl. 6) dokazale, da so bile v času zadolžitve kmetje.

Kdo je kmet po tej uredbi

Čl. 2. 1. Za kmeta se v smislu te uredbe smatra vsaka oseba, ki obdeluje zemljo sama ali s člani svoje družine, in katere obdelave dohodkov izvira iz poljedelstva (vinogradništva, sadjarstva, vrtnarstva, živinoreje itd.), če njena posest ne prega 75 ha obdelane zemlje, oziroma pri rodbinskih zadrugah 200 ha obdelane zemlje.

2. Omožena žena, ki živi skupaj s svojo možem, se smatra za kmetico samo tedaj, če se ima njen mož po določbah te uredbe smatrati za kmeta in če njuno skupno obdelavo dohodkov pretežno izvira iz poljedelstva.

3. V maksimum obdelane zemlje se vračuna osebo imetje kmeta in imetje njegove žene in otrok, če žive z njim v hišni skupnosti.

4. Kmetje v zmislu te uredbe so tudi: a) osebe, ki zaradi bolezni ali zaradi pomanjkanja delovnih sil svojih in svoje rodbine ali zaradi drugih nepremagljivih vzrokov obdelujejo svojo zemljo s pomočjo drugih oseb, dalje mladolletni otroci kmeta za dolo svoje mladolletnosti;

b) osebe, ki se kot starešine zadruge ali kot člani, ki žive v hišni skupnosti, bavijo z drugim stranskim gospodarskim poslom, kakor s prodajo, hišno industrijo, ribarstvom, prevozništvom, prodajanjem itd., da bi svoji zadruzi ali družini, ki je obrnila svoj kmetijski značaj, pridobili več zaslužka.

5. Pri oceni obdelanega dohodka se ne jemlje v račun davek, ki ga kmet plača na hišo, v kateri stanuje, in ki se nahaja v okolišju (rajonu) mesta ali trga, če letni čist dohodek, ki služi za davčno osnovo, za to hišo ne prega 10.000 Din.

Odplačevanje dolga

Čl. 3. 1. Kmet bo plačal svoje dolge po določbah na ta način:

I. Denarnim zavodom in bankam: a) 6% ne obrestni za dobo od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1934 za dolg, dognan v zmislu petega odstavka tega člena.

b) V dobo po 15. novembru 1934 v 12 letih z letnimi odplačili obroki (anuitetami) na podlagi priloženega načrta A. (Glej spodaj) Prva anuiteta se mora plačati najkasneje do 15. novembra 1934, ostale pa najkasneje do 15. novembra vsakega leta.

II. Ostalim upnikom bo plačal: a) 3 in pol odstotka obrestni za dobo od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1934 za dolg, dognan v zmislu petega odstavka tega člena.

b) V dobo po 15. novembru 1934 v 12 letih z letnimi odplačili obroki (anuitetami) po priloženem načrtu B. (Glej spodaj) Prva anuiteta se mora plačati najkasneje do 15. novembra 1934, ostale pa najkasneje do 15. novembra vsakega leta.

Podrobne določbe

2. Če je dolžnik z upnikom dogovoril za se ugodnejše pogoje glede obrestne mere ali vračila dolga, bo plačeval to dogovorjeno zneske, če je pa dogovoril daljše roke izplačila dolga od tistih, ki jih določa prvi odstavek, se dolžnik izplačilo vrši po dogovorjenem roku, tako da se v to svrhu obrestna mera, če je višja, zniža na tisto mero, ki jo določa odstavek prvi.

3. V maksimum zneske letnih anuitet se morajo vračunati tudi vsa ostala postroška plačila ali dajatve, na katere se je dolžnik obvezal poleg obrestni, kakor provizijo, kazni, rezijski troški in slineno.

4. Obresti bo plačal dolžnik enkrat ali večkrat vsako leto, kakor je zanj najugodnejše. Izvzemši za menične dolge pri denarnih zavodih bo plačeval dolžne obresti v tromesečjih, ki si jih dolžnik sam izbere v vsakem letu, za leto 1934 bo pa plačal obresti najkasneje do 15. novembra 1934. Prvo odplačilo glavnice bo plačal dolžnik najkasneje do 15. novembra 1934, ostala letna odplačila pa v teku leta, vendar najkasneje do 15. novembra vsakega leta. Pri

dolgoletnih amortizacijskih hipotekarnih dolgovih bo plačal dolžnik obroke z obrestmi v dogovorjenih rokih.

5. H glavnici dolga, kakor obstoji na dan uveljavljanja te uredbe, se bodo pristale neplačane in še ne zastarele obresti do 23. novembra 1933, in sicer obresti do 20. aprila 1932, v kolikor ne presegajo višine, dopuščene po obstoječih zakonih, in obresti od 25. aprila 1932 do 23. novembra 1933, v kolikor ne presegajo višine določb čl. 3. odst. 1 do 3 zakona o zaščiti kmeta od 19. aprila 1932. Glavnici dolga se bodo pristeli tudi pravčasno prisojeni pravdni in izvršilni stroški, nastali do 23. novembra 1933, dalje nastali izdatki za prijavo zavarovanja, javne dajatve, takse za postavitev pod hipoteko ali izvršbo (knjižba in predzaznamba) ter vsa druga plačila, ki jih izvrši upnik. Na ta način povečana glavnica je deležna istega reda prvenstva kakor prvotna glavnica, hipotekirana ali predzaznamovana (knjižba predzaznamba).

6. Upniku, ki je po 20. aprilu 1934 dobil od dolžnika plačane obresti, predpisane po določbah § 3, odst. 1 do 3 zak. o zaščiti kmeta od 19. aprila 1932, se odbijejo presežki od glavnice dolga.

Postopanje z meničnimi dolgi

7. Po meničnih dolgovih se morajo razen plačanih odplačil dolga in obrestni v zmislu odst. 4 izdati še nove menice, in sicer s podpisom, kakor na starih menicah, če pa to ni mogoče pa s podpisni enake vrednosti. Denarnim zavodom se morajo izdati nove menice s tromesečnim rokom, če ni sklenjen s kmetom ugodnejši rok, drugim upnikom pa s letnim rokom, računajoč od dneva dospelosti prejšnjih menic. Če dolžnik tega ne stori, ima upnik pravico tožiti ga za plačilo menične terjatve. Dolžnik ima pravico v roku 15 dni od dneva sporocitve oziroma izdati upniku novo menico, mora pa poravnati troške protesta in tožbe. V nasprotnem primeru in če ne bi tako ravnal, izgubi v drugem tromesečnem roku zaščito po tej uredbi. Spor o vrednosti novih predpisov ureja na zahtevo te ali one stranke sresko sodišče, kjer ga ni, pa prvostopno (okrožno) sodišče, ki je pristojno za tožbe v izven-spornem postopku.

8. Pred uveljavljanjem te uredbe že iztožene in ne poravnane menice mora dolžnik zamenjati z novimi menicami v roku 30 dni od dneva pravilno izročene mu opomina glede menice, ki je prijavljena sodišču in zabeležena v seznam v zmislu uredbe o podaljšanju rokov za iztožbene menice kmetov, objavljene 19. maja 1933, in uredbe o ukinitvi zastarelosti kmetijskih menic, objavljene 11. maja 1934. Dolžnik, ki ne ravnata po prejemu opomina tako v roku 30 dni, izgubi pravico do olajšav po tej uredbi. Določbe odstavka 7 se bodo izvajale tudi tu. S sprejetjem teh menic upnik ne izgubi zavarovanja, ki si ga je že prej pridobil na izvršilni način.

Odgovornost poroka

9. Porok ali solidarni dolžnik, ki ni kmet, odgovarja za obveznosti enako kakor glavni dolžnik oziroma sodožni kmet. Če upnik ne bi hotel sprejeti vsote, ki mu jo dolžnik izroči v smislu določb odstavka 4, oziroma nove menice po odst. 7 ali 8, položi dolžnik to vsoto ali menico pri sreskem sodišču, kjer ga ni, pa pri sreskem načelstvu, v čigar področju se ima obveznost izvršiti. To polaganje ima isti pravni učinek kakor polaganje pri sodišču po običajnem civilnem pravu. O upravičenosti polaganja odloči sodišče v izven pravnem postopku, če se položitev izvrši pri njem.

Izguba zaščite

10. Če upnik ne bi hotel sprejeti vsot, ki mu jih dolžnik dolguje v smislu predpisov odst. 4 oziroma nove menice, bo dolžnik v smislu odst. 7 in 8 te vsote oziroma menico položil pri sreskem sodišču, če pa tega ni, pri sreskem načelstvu, na čigar področju mora svoje obveznosti izpolnjevati. Ta polog ima isti pravni učinek kakor polog pri sodišču po splošnem civilnem postopku. O pravoveljavnosti pologa odloča sodišče v izven pravnem postopku, če je bil polog izvršen pri njem.

11. Če dolžnik ne položi letnega obroka dolga v 30 dneh od dneva dospelosti, ima upnik pravico prisilnega izterjanja tega obroka v smislu čl. 6, odst. 1. Dolžnik, od katerega se trije letni obroki po vrsti izterjajo prisilno, izgubi pravico posluževati se olajšav te uredbe.

12. Če so na podlagi terjatev proti zaščitenim kmetom izdane hipotekarne založnice, se rok za njihovo plačilo podaljša, v kolikor bi prej dospelo, do konca plačilnega roka po določbah tega člena.

Dolgovi do 2000 Din

Čl. 4. 1. Izjemno od čl. 3 bo kmet, ki je na en dolg ali pa na več dolgov dolžan do 2000 Din, plačal ta dolg v 4 letih v enakih letnih obrokih, in sicer prvega izmed njih do 15. novembra 1934, ostale pa do 15. novembra vsakega prihodnjega leta. Za takšne dolge mora dolžnik plačati 6 odst. obresti na način, kakor je naveden v 4. odst. 3. čl. V letu 1934 mora kmet za take dolge plačati 6 odst. obresti do 15. novembra 1934 za višino dolga, določenega v smislu čl. 5, odst. 3.

2. Če dolgovi takega kmetijskega dolžnika presegajo 2000 Din, ima pravico do olajšav čl. 3, odst. 1, v kolikor višina celotnega dolga dokazuje z izkazilom občinske oblasti, potrjenim od sreskega načelstva. Občinske oblasti bodo izdale ta izkazila na podlagi potrdil upnikov o dosedanjih plačilih (priznanje, menice, obračuni itd.), ki jih mora dolžnik predložiti, kakor tudi na podlagi pismenega zaslišanja in pismenih izjav upnikov, ki jih dolžnik navede.

3. Če dolžnik ne plača letnega obroka dolga v roku 30 dni od dneva dospelosti, ima upnik pravico do prisilnega izterjanja, in sicer v smislu čl. 6, odst. 1. Dolžnik, od katerega se dva letna obroka po vrsti izterjajo prisilno, izgubi pravico do olajšav te uredbe.

Terjanje višjih obrestni je kaznivo

Čl. 5. 1. Pogodba o obrestih na dolge, nastete v čl. 1, odst. 2, je neveljavna, če dogovorjene obresti presegajo mero, določeno v čl. 3, odst. 1, oziroma v čl. 4, odst. 1. Večje obresti se ne smejo prisiliti do zavarovati ne izvršilno izterjati, pa čeprav bi bile dogovorjene kakorkoli.

2. V kolikor se po kazenskem zakoniku ne kaznujejo s strožimi kaznimi, se bodo kaznovali za prestopke v smislu kazenskega zakonika z zaporom do 6 mesecev in z denarno globo do 10.000 Din tisti upniki, ki terjajo večje obresti od onih, ki jih določa ta uredba.

Odgoditev prisilnih dražb in sličnih ukrepov

Čl. 6. 1. Z uveljavljanjem te uredbe se odgode vse prisilne dražbe (izvršilne dražbe), premičnin in nepremičnin kmetov, razen tistih, ki se nanašajo na terjatve iz člena 8, odst. 1 prvega stavka. Istočasno se ustavi tudi vse prisilne uprave (sekvestre), kakor tudi zaplenba premičnin (transferacija, izvršena v svrhu preureditve teh terjatev po izvršitvi plenitvenih določb, pa ostane v veljavi). Noe prisilne prodaje in prisilne uprave (sekvestre) nepremičnin ali nove zaplenbe premičnin (transferacija) se smejo dovoliti le zaradi prisilno nastalih terjatev, pri katerih dolžnik ni ravnal po določbah te uredbe.

2. Sklep o odgoditvi prodaje oziroma o ustavitvi transferacije ali sekvestre izda izvršilno sodišče (izvršilna oblast) na zahtevo strank. Sekvestrirana nepremičnina imetja se vrnejo dolžniku takoj. Če je sekvester nepremičnino sam obdelal ali dal v zakup, jih vrne dolžniku še tedaj, ko se prideli pobero. Do izdajanja pravomočnega sklepa v smislu 1. odst. se ustavi izvršilni postopek oziroma postopek zavarovanja.

Potrčila o svojstvu kmeta

3. Izkazila o tem, ali je kaka oseba kmet izda občinska oblast (županstvo). V izkazilu morajo biti navedena stvarna dejstva, iz katerih se da nesporno ugotoviti, da je dolžnik izpolnil pogoje čl. 1, odst. 2 in čl. 2 te uredbe. Zlasti so občinske oblasti dolžne dati o višini obdelanih dolžnikovih dohodkov. Obrazec izkazila bo predpisan s pravilnikom. Vsaka zainteresirana stranka more zahtevati, da sreski načelnik prouči izdana izkazila in da jih razveljavi, če ne bi bila v skladu z dejanskim stanjem. Zoper odločbo sreskega načelnika se nezadovoljna stranka lahko pritoži pri banu in nato na upravno sodišče. Če je izkazilo izdal mestni načelnik, ki opravlja funkcijo prvostopne upravne oblasti, se smatra takšno izkazilo kot odločitev sreskega načelnika.

4. Proučitev izkazil v smislu odst. 3 nima vpliva na postopek po odst. 2, vendar če je izkazilo pravomočno razveljavljeno, bo sodišče (izvršilna oblast) na zahtevo upnika razveljavilo odredeno odgoditev prodaje, oziroma odredeno ukinitve transferacije in sekvestre.

Zavarovanje upnika

Čl. 7. 1. Dolžnik je obvezan izdati za zaščito upnikov dokument, ki mora imeti moč zavarovanja upnikovih terjatev na dolžnikovi nepremičnini. Če dolžnik ne zadovolji tej zahtevi, ima upnik pravico zahtevati to zavarovanje tudi izvenpravnim postopkom pri pristojnem sodišču.

2. Če dolžnik dokazuje, da je upnik za svoje terjatve že zadostil zavarovan na dolžnikovih nepremičninah, bo sodišče predlog upnika za zavarovanje odbilo.

Kateri dolgovi niso zaščiteni

Čl. 8. 1. Od določb čl. 1, 3, 4 in 6 se izvzema: javno dajate in zakonite predpisane takse, blagovni dolgovi do 500 Din, nastali po 20. oktobru 1931, v kolikor se niso izpremenili v menične terjatve, vsi ostali dolgovi kmetov, nastali po 20. aprilu 1932, terjatve za

vzdrževanje, ki kateri osebi pripada na podlagi dolžnikove dolžnosti vzdrževanja, terjatve, ki izvirajo iz kazenskih prestopkov, terjatve na račun škode na polju, terjatve na račun plačil osebam, zaposlenim v gospodinjstvu dolžnika, zakupnina in stanarina, terjatve obrtnikov za izvršena obrtniška dela, nastala po 20. oktobru 1931. Potrdila, obračuni in drugi pismeni dokumenti, ki dokazujejo obstoj in višino terjatev, ne dokazujejo hkratu, da je terjatev zares nastala iz nakupa blaga.

2. Od določb čl. 1, 3, 4 in 6 te uredbe se izvzete terjatve, ki izvirajo iz naslednjega: V primeru, da se eden izmed deditev sporazumno izplača v naturi ali na način, da se mu izplača v denarju, se denarne terjatve izvzamejo samo tedaj, če naslednik pristane, da se mu izplača po vrednosti tega dela v času izplačila.

3. Kot dolgovi, nastali po 20. aprilu 1933, se smatrajo samo tisti, ki so res novi, ne pa tudi takšni, ki so nastali z novoizjavo (obnovo) starih dolgov, kot n. pr. z običajno prologiranimi menicami in podobno.

4. Za dokazanje dejstev, navedenih v 1. odstavku v poslednjem stavku in v 3. odstavku, se stranke tudi na področju veljave erbeškega zakonika o sodnem postopku lahko poslužijo v civilnih pravih dokumentov. Sodišče bo unoštevalo rezultat celotne razprave in izvedenih dokazov presojo po lastni uvidenosti, ali ni o navedena dejstva smatrajo za dokazana ali ne.

Spori o dolgovih

Čl. 9. 1. Če dolžnik, ako je tožen, takoj prizna dolg ali dokazuje, da je pred vložitvijo tožbe izpolnil svoje obveznosti napram upniku po predpisih te uredbe, mora pravdne stroške nositi sam upnik.

2. Spori o obstoju kmetovega dolga, ki niso dokončani ali se ne dokončajo pravomočno do uveljavljanja te uredbe, se lahko nadaljujejo pri pristojnem sodišču oziroma se lahko razsodi, vendar postanejo raz-

Polemika med poljskim in francoskim tiskom

Naraščajoče nezaupanje Francije v poljsko politiko — Senzacionalen članek „Tempsa“

Pariz, 25. avgusta w. »Temps« se danes zopet bavi v uvodniku z obojema med Francijo in Poljsko ter izjavlja, da bi mogla kampanja, ki jo vodi že tedne in mesece nekateri varšavski listi, dovesti do prepričanja, da obstoje v glavnih vprašanih evropske politike med Poljsko in Francijo zelo globoka nasprotstva. Obenem si prizadevajo ti varšavski listi naglasiti vse, kar bi koristilo nemško-poljskemu zblizanju. »Temps« zavrača nadalje očitke s poljske strani proti francoski zunanji politiki ter izjavlja, da zahteva politika zvez medsebojno zaupanje. Ako obstojajo samo razlike v mnenjih, bi Poljska mogla to odkrito povedati, če je pa kaj drugega, ni treba iskati pretveze, da se opraviči poljska animoznost napram Franciji. »Journal des Debats« pravi, da potovanje

g. Barthouja v Varšavo ni moglo odkriti tajnosti, ki oddaja poljsko zunanjo politiko. Gotovo je, da ima poljska vlada največje zaupanje do Nemčije in da je ta smer merodajna za njeno zunanjo politiko. Poljska podpira pangermanizem, ne da bi videla, da pomeni za Poljsko bolj kakor za vsako drugo državo direktno nevarnost. To poljsko stališče moti odnošaje do njenih naravnih zaveznikov.

Končno poljski demanti

Varšava, 25. avgusta w. Poljska brzojavna agencija je pooblašena demantirati vest o pogajanjih glede poljsko-nemške trgovinske pogodbe, ki bi vsebovala tajno klavzulo o nevtralnosti Poljske v primeru konflikta, v katerega bi bila zapletena Nemčija.

Avstrijski državnik pobegnil na Češko

Dunaj, 25. avgusta AA. Bivši podkancelar v vladi pokojnega dr. Dollfusa Winkler, eden izmed voditeljev Landbunda, je zbežal na češkoslovaško in se tako ognil aretaciji. Vlada je, kakor znano, ta teden aretirala vse vodilne osebnosti Landbunda, češ da so skrivaj nastopali zoper nio in paktrali s Hitlerjevc.

Newyork v finančni stiski

New York, 25. avgusta. p. Newyorška mestna občina je po izjavi mestnega župana zašla v zelo težaven finančni položaj. Če se nemudoma ne izdajo izredne odredbe, je finančni polom neizbežen. Glavni vzrok finančnim težavam v New Yorku so ogromna bremena, ki jih mora prenašati občina za podpiranje nezaposlenih delavcev.

Vabimo Vas! LJUBLJANSKI VELESEJEM

1. — 10. IX. 1934.

Železniška izkaznica za 50% popust na železničar se dobi na vseh postajah po Din 5.—

40.000 m² — 15 razstav:

Glasbena — umetniška — higijenska — izseljenska — ribarska — perutnine, kot. ovac, psov — arhitektonska — »Weekend« — hranilniška — pohištvo — radio — živila.

Festival

SLOVANSKI PLESOV.

Tekmovanje harmonikarjev — Velikomestno zabavišče.

Odplačilni načrt A

Na temelju 6% obrestne mere se plačuje 12 let, počeni s 15. novembrom 1935 anuiteta (letni odplačilni obrok), za vsakih 100 Din dolga tako-le:

Leto	glavnica	anuiteta	na obresti	na glavnico	ostane dolga
1.	100.—	7	6.—	1.—	99.—
2.	99.—	8	5.94	2.06	96.94
3.	96.94	9	5.82	3.18	93.76
4.	93.76	10	5.63	4.37	89.39
5.	89.39	12	5.36	6.64	82.75
6.	82.75	12	4.96	7.04	75.71
7.	75.71	14	4.94	9.46	66.25
8.	66.25	14	3.97	10.03	56.22
9.	56.22	16	3.27	12.63	43.59
10.	43.59	16	2.62	13.38	30.21
11.	30.21	16	1.81	14.19	16.02
12.	16.02	17	0.98	16.02	—

Odplačilni načrt B

Na temelju 3 in pol odstotnega obrestovanja se plačuje 12 let počeni s 15. novembrom 1935 letni odplačilni obrok (anuiteta) za vsakih 100 Din dolga tako-le:

Leto	glavnica	anuiteta	na obresti	na glavnico	ostane dolga
1.	100.—	6	3.50	2.50	97.50
2.	97.50	7	3.41	3.59	93.91
3.	93.91	8	3.28	4.72	89.19
4.	89.19	9	3.12	5.88	83.31
5.	83.31	10	2.92	7.08	76.23
6.	76.23	10	2.67	7.33	68.90
7.	68.90	12	2.41	9.59	59.31
8.	59.31	12	2.08	9.92	49.39
9.	49.39	13	1.73	10.27	39.12
10.	39.12	13	1.37	11.63	27.49
11.	27.49	14	0.96	13.04	14.45
12.	14.45	15	0.55	14.65	—

Minister dr. Albert Kramer o ciljih in nalogah JNS

Govora na pokrajinskem sestanku delegatov in funkcionarjev JNS v Nišu

V nizu pokrajinskih sestankov JNS, ki se vršijo po večjih, centralno ležečih krajih v vseh banovinah, je vzbudil do sedaj največjo pozornost sestanek v Nišu. Bil je v torek, udeležilo pa se ga je okrog 1000 delegatov iz niškega in sosednjih srezov. Notranji minister g. Zilka Lazić je skupno z generalnim tajnikom JNS g. dr. Kramerjem prisostvoval že vsem prejšnjim pokrajinskim sestankom v moravski banovini, v Nišu pa je osebno prišel tudi predsednik stranke in vlade g. Uzunović, ki je podal na zboru važne politične izjave. Pri tej priliki je g. Uzunović na izredno laskav način podčrtal tudi zasluge generalnega tajnika stranke dr. Kramerja za organizacijo nacionalne fronte. Predsednikove besede so izzvale med zbranimi delegati in funkcionarji stranke živahne ovacije dr. Kramerju.

Govor predsednika Uzunovića na niški konferenci smo v izveščku že objavili. Po beograjskih listih prinašamo danes tudi najvažnejše odstavke iz govora, ki ga je na isti konferenci imel dr. Kramer in ki so ga zborovalci sprejeli s ponovnim, velikim odobravanjem. Dr. Kramer je med drugim rekel:

Jugoslovenska nacionalna stranka združuje v svojih vrstah vse pozitivne politične sile velikega jugoslovenskega naroda. Objela je k plodnemu bratškemu delu Srbe, Hrvate in Slovence kakor še nikdar v naši zgodovini nobena druga politična organizacija. Predsednik naše stranke g. Uzunović je dejal ob neki priliki: mi nismo stranka, mi smo ljudski pokret! Mislim, da je imel prav. Nismo se organizirali, da služimo kakim sebičnim namenom ali da vodimo proti drugim kako strankarsko borbo, temveč smo se organizirali zato, da nosimo veliko idejo jugoslovenskega edinstva, ki je bila s kraljevim manifestom proglašena za temeljno misel vsega našega državnega in narodnega udejstvovanja.

Vi veste, da je prišel šesti januar zaradi tega, ker je grozila nevarnost, da se v političnih borbah ponovno razkosa, kar je bilo pridobljenega z junaki zmaganosti naše vojske. Šesti januar je ves naš narod instinktivno razumel in v celoti odobril, ker je čutil, da je njegov vrhovni vodja s svojo odločitvijo rešil v poslednjem trenutku njegovo bodočnost.

Ko je bil naš narod no dobi takovane diktature pozvan, da tudi formalno odobri kraljev manifest. Ie pri volitvah 1. 1931. v svoji celoti od Maribora pa do Djevdjele z redko solidarnostjo odobril vse, kar je bilo ustvarjenega s šestim januarjem. To glasovanje je izgledalo kakor prijavljanje našega naroda v vojsko, kot izraz njegove čvrste volje da morajo neomajno čvrste ostati pridobitve kraljevega manifesta. S katerim so bili ustvarjeni novi temelji naš državnosti in nacionalni politiki. Toda pri tem nismo mogli ostati. Nič ne velja, če se vojski samo prijavijo. Treba je vojsko organizirati, če naj prevzame v varstvo pridobitve kraljevega manifesta ter postane čvrsta zaslomba političnega, državnega in narodnega edinstva, čuvarica našega državnega in narodnega življenja.

Pomen ustanovitve JNS

To vojsko je organizirala Jugoslovenska nacionalna stranka, osnovana kot sredstvo one velike državnosti in nacionalne politike, ki nam edina omogoča, da se moremo mirno posvečati delu za obnovo naših gospodarskih in socialnih razmer. Če so bili v početku kakšni dvomi in pomisleki pri najboljših med nami, so že davno razbiti. Vse, kar danes pametno, iskreno in trezno gleda na naše nacionalne in državne razmere, veda, da je Jugoslovenska nacionalna stranka edina politična organizacija, ki je močna, silna in sposobna, da lahko zajamči narodovo sodelovanje in nosi odgovornost za splošno narodno in državno posloje. (Odobranje.)

Ako pogledate na stare stranke, vidite, da so bile razdeljene pokrajinsko, plemensko pa tudi versko. Zato je bil v naši Jugoslaviji nemogoče vsak režim, ki se ni naslanjal na koalicije, koalicije pa so se ustvarjale s kompromisi, čisto celo s kompromisi o bistvenih interesih našega naroda in naše države. Preživeli smo čase, v katerih je bila predmet politične trgovine celo jugoslovenska ideja, ideja državnosti in nacionalnega edinstva.

Naša stranka ima čvrsto voljo, da zbere in obdrži v svojih vrstah vse, kar je med nami Hrvati, Srbi in Slovenci iskreno nacionalnoga, pozitivnega in treznega. (Odobranje.) Ideja naše nove državne stranke je tako močna in anelira s tako silo na naravni instinkt naroda, da se ji je posrečilo zavzeti najboljši in naimočnejše postojanke ne samo v srbskemu delu našega naroda, temveč tudi v hrvatskem in slovenskem. To prinaša v svojo našo nacionalno in državno politiko nekaj novem novega, novo misel, nov razvoj. Mi moremo sedaj skrbeti za vse naše nacionalne in državne zadeve ne le kot Slovenci, ki imamo reševati nekatere svoje posebne socialne in kulturne zadeve, ne le kot Hrvati, ki imajo zopet reševati svoja posebna pokrajinska vprašanja in ne le kot Srbi, ki morda časih niso zadostno razumeli nas Hrvatov in Slovencev, temveč kot enotna jugoslovenska fronta, v kateri se imajo pravilno reševati zadeve vseh nas in ki more v resnici voditi politiko načela narodne harmonije in solidarnosti. (Viharno odobravanje.)

Jalovost stare opozicije

Morda so poleg nas še ljudje, ki še niso doumeli ideje naše Jugoslovenske nacionalne stranke. Toda ljudje, ki so pet let eno celo zgodovinsko periodo našega življenja preživeli, ne da bi videli, kam se stvari razvijajo, se motijo, če mislijo, da je mogoča obnova starih strank, in če še danes računajo na povratek starih prepričev in nemirov, naj bi ostalo ob strani najvažnejše, namreč skrb za naša socialna in gospodarska vprašanja.

Gospodje, ki se morda še vedno nadejajo, da se bodo vrnili čisti stari strankarski voditelji, se nahajajo v tragičnem položaju. Ti gospodje, pa naj se zvejo Korošec, Spaho, Miša Trifunović ali Ljuba Davidović, ki že čeli dve leti izmenjavajo misli, pošiljajo drug drugemu kurirje ter podpisujejo protokole, se še niso sporazumeli niti glede tega, kaj naj bi storili v primeru, ako bi zla usoda našega naroda izročila Jugoslavijo v njihove roke. Ali bi

se v tem trenutku Korošec in Maček mogla ponovno pojaviti s svojimi punkcijami? Ali bi se moglo tedaj še govoriti o meji med Srbijo in Hrvatsko na Dunavu, Savi in Drini? Ali bi dr. Korošec še zahteval nekakšno samostojno Slovenijo? Vsega tega ti gospodje še danes ne vedo. Napram tem ljudem in njihovi politiki moremo zato ostati hladni in jih motriti s stališča človeka, ki gleda zgolj ostanke iz preteklih časov.

Jugoslovenska nacionalna stranka ni morda kaka koalicija prejšnjih strank, temveč je nova politična formacija z enotnim programom in skupno bodočnostjo. Zaradi tega mi vsi, ki smo bili v prejšnjih strankah, bodisi v radikalni ali demokratski, Radicevi ali zajedničarski, samostojni ali zemljoradniški, ne moremo biti nikdar več to, kar smo bili. Ne moremo biti več povratka nazaj. Oni, ki nas napadajo, pravijo, da so se pri nas taki spekulanti, toda vedo naj, da zavedne množice našega naroda, organizirane v Jugoslovenski nacionalni stranki, ne bodo nikdar dopustile, da bi se vrnili v preteklost.

Opozicija iz Narodne skupščine

Politika, ki jo vodi naša stranka, je politika državnosti in nacionalnega interesa ter se tudi ne more ravnati po nekakšnih navpih in čisto tudi zlobnih nasvetih naše mlade opozicije v Narodni skupščini. Ljudje iz Jugoslovenske narodne stranke, ki begajo sedaj po državi in ki so tem bolj srečni, čim bolj so oddaljeni njihovi shodi od lastnih srezov, (Buren smeh.) zahtevajo na podlagi nekakšnega hipernacionalizma, naj se razmere spremenijo in popravijo v 24 urah. V preteklosti smo zapravili mnogo koristnega časa, ki bi ga bili lahko porabili za zboljšanje našega blagostanja, in naravno je, da se vse ono, kar je bilo zamujeno, ne more tako lahko popraviti takoj; zlasti se sedaj, ko je velika finančna in gospodarska kriza pritislila tudi našo državo, se ne morejo delati čudeži.

Okrepitev na zunaj

V času našega notranjega trenja so se pojavila na strani zunanjih neprijateljev stremiljenja, ki so hotela predstavljati Jugoslavijo kot pogreško zgodovine ter svetovne vojne, kot nekakšno pogreško velikih držav, ki so sklenile mirovno pogodbo.

Mednarodno posojilo za obnovo Podunavja?

Ako se doseže sporazum med podunavskimi državami, bi Francija in Anglija dali veliko posojilo

Pariz, 25. avgusta. d. V finančnih krogih govore o načrtu, ki se je pojavil že ob priliki Barthoujevih obiskov v glavnih mestih Male antante. Gre za veliko obnovitveno posojilo Srednji Evropi. Pravijo, da bi to posojilo predvsem realizirali Francija in Anglija, če bodo uspela pogajanja o izpolnitvi rimskih pogodb in o politični podlagi za sodelovanje podunavskih držav.

Rim, 25. avgusta. K. Firenški sestanek ministrskega predsednika Mussolinija z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Schuschnigom skušajo italijanski listi še vedno obdržati v ospredju zanimanja, čeprav se ni zaključil baš z uspehom za italijansko diplomacijo. Pri tem se pa previdno izogibajo sleherne omebe razgovora, ki ga je imel francoski diplomatski zastopnik na Dunaju z avstrijskim zveznim kancelarjem

Kljub pritisku lepa nacionalna prireditve

Ormož, 24. avgusta. Možno lep praznik kmečke mladine, ki je bil ob enem tudi praznik starejših. Glavni prireditvi sta bili tekma koscev in kolesarska dirka. Seveda imamo tudi pri nas ljudi, ki jim ni všeč, da je naša kmečka mladina vedno bolj zavedna in da je ne morejo več poljubno izrabljati za svoje temne namene. Zato so storili vse, da bi nedeljsko prireditve preprečili ali vsaj ovirali. V soboto so se pojavili v vsej okolici natisnani pozivi fantom in dekletom, naj ne gredo zraven. Istočasno so ti letaki napadali oblast, češ da so bila njihova prosvetna društva le zato razpuščena, da bi mladina šla v druga društva. Na travniku, kjer so je v nedeljo vršila tekma koscev, pa so pobahnili v soboto ponoči zabili vse polno železnih klinov, da bi košnjo onemogočili.

Vse to pa zavedne kmečko mladine ni zmotilo, marveč jo je še bolj vzpodbudilo. In tako je bila udeležba na prireditvi neprimerno velika. Prišli so tudi ban dr. Marušić, nar. posl. Mravlje, domači narodni poslanec Petovar, sreški načelnik in mnogi drugi gostje. Iz Ormoža se je pomikal v 2 km oddaljene Petrovce močilen in sli-

S pretom so kazali, češ, da dokazuje borba med Hrvatimi in Slovenci nesolidnost naše države, ki predstavlja celo nevarnost za evropski mir. Bili so časi, ko je bil interes za našo državo zelo majhen.

Danes vemo vsi, da je Jugoslavija država enega izmed najbolje urejenih narodov v Evropi. (Burno dolgočasno odobravanje.) Danes mora glas Jugoslavije vsakdo poslušati. Danes ve svet, da nosi to Jugoslavijo narod, ki je neomajen in ljubezni do svoje svobode in v ljubezni do ohranitve svoje državne integralnosti, neomajen v stremiljenju, da si ohrani ta položaj z vsemi svojimi silami in celo za ceno svojega življenja.

Če pogledamo za nekoliko let nazaj v svoje državno življenje in če pogledamo na razmere v drugih državah, ki so od zgoraj dol gledale na nas kot »nekulturne Balkance«, vidimo, da pokajo sedaj tamkaj puške, strojnice in topovi proti lastnim državljanom, dočim vladata pri nas mir in napredek. To najboljše dokazuje, kaj pomeni sleden sistem nacionalne politike, izvajane na podlagi ideje, ki je zedinila ves naš rod v nezlomljivo celoto.

Politična organizacija enotnega naroda

Nobena politika se ne more uspešno voditi, če se ne opira na organizirane množice naroda. Naša stranka ni ničesar drugega kakor organizacija našega enotnega naroda, ki ima dolžnost zagotoviti državno in nacionalno politiko. Naša stranka ima v našem narodu fundamenteritirano idejo, ki jih je proglasil naš kralj (velike ovacije kralju). Ta politika naše stranke ima zagotoviti v naši bodočnosti trajno sodelovanje vseh poštenih, pametnih in iskrenih Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zato se moramo zavdati, koliko odgovornost nosimo kot politični in strankini funkcionarji in kolika je naša dolžnost, da likvidiramo med seboj vse spore in vsa nesoglasja iz preteklosti. Ničve v naši stranki se ne more ceniti po tem, kar je bil prej, temveč le po tem, kar je sedaj in kar danes dela. (Odobranje.)

Ogromna večina naroda je vstopila v našo stranko. To ji nalaga nove naloge, nove dolžnosti, novo odgovornost. Če bomo letošnjo jesen dobili zakon o banovinskih samoupravah, bomo pozvani, da tudi v tem pogledu pokažemo svojo moč. Ni dovolj, da se samo vpišete v stranko, temveč je treba, da postanete v resnici njeni prijatelji in delavci. Člani in pristajali stranke morajo držati vedno skupaj.

Naša stranka ni stranka demagogije. Govoriti hoče narodu resnico ter mu noče prikrivati težavnih razmer, v katerih se nahajamo. Ona ne prikriva, da danes ni sredstev, s katerimi bi se moglo to težko stanje odpraviti preko noči. Odkrito pravi, da je potrebno mnogo napornega in poštenega dela za doseg obnove. Toda mi verujemo, da bo usoda našega naroda dobra, ker smo mlad narod, ki ima povsem naravno v času prvega svojega razvoja polno težko. Vemo pa obenem, da smo tudi močni, da imamo polno možnosti za razvoj in da moremo dostojno zavzeti upoštevano mesto v družbi najbolj kulturnih narodov Evrope ter izpolniti v polni meri našo zgodovinsko nalogo, ki zahteva, da predstavljamo moralno in duhovno silo slovanstva. (Dolgotrajno odobravanje.)

Zastava naše stranke ni naša strankarska zastava. To je državna in narodna zastava. Zato jo držimo in nosimo visoko. Bodimo pripravljeni, da stopimo pod to zastavo v vsako borbo, da vzdržimo pod njo vse težkoče, ker hočemo, da zmagaže z našo stranko vekovna misel jugoslovenskega državnega in narodnega edinstva. (Burno dolgotrajno odobravanje in plaskanje.)

Začetek Balkanskih iger

Reprezentanti balkanskih držav so pripravljeni za velike borbe — Krasna sportna manifestacija v Zagrebu

Zagreb, 25. avgusta. Ves Zagreb napravlja vtis, da se pripravlja jutri nekaj velikega. Vse je v mrzličnem razpoloženju. Vse debatira samo o Balkanskih igrah. Reklama je zelo učinkovita ter je razgibala najširše sloje Zagreba. Po ulicah se zbirajo množice, ki bodo tvorile špakir sprejdu, ki se bo začel ob 20. ter šel od hotela »Esplanade« po glavnih ulicah mesta na Trg kralja Aleksandra pred Narodno gledališče, kjer bo zbrane sportnike in množice pozdravil predsednik častnega komiteja Balkanskih iger minister dr. Andjelinić.

Izpremembe reprezentance

Vaš dopisnik je posetil vodstva reprezentance, pri katerih je zvedel za nekatere izpremembe v postavih. Grki so v zadnjem trenutku izpremenili svojo postavo na 100 m, kjer bo poleg Lambrusa nastopil Mantikas, v metu diska bo nastopil poleg Silasa Antypas, mesto Sikiotisa, v skoku v višino bosta startala Mantas in Paterakis mesto Antypasa. V stafeti 4×400 m bo tekkel mesto Hadzregorija Miropulos. Od Bolgarov ni prišel njihov najboljši sprinter Hristov. Namesto njega bo startal Beli, ki tudi teče izpod 11. Na 800 m bo drugi zastopnik Bolgarov Žekov. Tudi bolgarska stafeta 4×400 m bo nekoliko spremenjena, ker bosta mesto odsotnih Cankova in Hristova startala Žekov in Beli.

Rumunska reprezentanca je nekoliko handicapirana, ker niso prišli najboljši metalec kopja Soes, najboljši tekač na 400 m Nemes in najboljši tekač na 800 m Lapusan.

Grki še niso prišli na dan s svojo postavo. Oni trdijo, da ni prišel njihov najboljši metalec kopja Hadzjiannis, ki meče 59 metrov. Ugotovilo pa se je, da se nahaja Hadzjiannis v hotelu »Esplanade«. Manjka samo maratonec Saras.

Turška in albanska postava ne bosta spremenjeni.

Jugosloven Kreva, ki je bil prvotno določen, da bo tekkel 1500 m in 5000 m, je bil danes določen tudi za 800 m, ki se vrši jutri. Danes je bila odposlana v Ljubljano brojavka, naj Kreva takoj pride v Zagreb. (Kakor smo informirani, Kreva ni odpoval v Zagreb, ker je bil prepozno obveščen in se ni pripravil za tek na 800 metrov, zaradi česar se ne čuti sposobnega za tako veliko borbo. Startal bo torej samo na 1500 in 5000 m. Op. ur.)

Začetek uradnega programa

Danes ob 11. dopoldne se je začel uradni program Balkanskih iger. V banskih dvoranah je v tem času sprejel dr. Hadži kot podban savske banovine in kot predsednik Saveza sportnih savezov delegate balkanskih držav. Podbanu se je v imenu tujih delegatov zahvalil za pozdrav vodja rumunske delegacije. Nato so delegati odšli na mestno načelstvo, kjer so odsotnemu županu dr. Kršku pustili svoje posetnice.

Zastopnik kralja Aleksandra

Kralj Aleksander je odredil, da ga bo na Balkanskih igrah, ki jim je pokrovitelj, zastopal general Dokić.

Jutri se pripelje v Zagreb predsednik turškega atletskega saveza, zgodaj jutraj pa pride tudi odposlanec Mednarodnega olimpijskega odbora dr. Schmidt z Dunaja.

Danes se je pripeljal z avtomobilom iz Sofije v Zagreb predsednik bolgarskega Lohkoletskega saveza Ivanov.

Slavnostni spreved

Danes zvečer je Zagreb doživel krasno sportno manifestacijo, ki je prekosila daleč vse dosežanje, ki so se kdajkoli vršile v Zagrebu. Ogromna množica naroda je tvorila gost spiral od izhodne točke hotela Esplanade preko Zrinjeveca, Jelačićevega trga, Illice in Frankopanske ulice do cilja Trga kralja Aleksandra pred Narodnim gledališčem. Povorka sama je bila krasna revija vseh sportnih panog, ki se gojijo v Zagrebu.

Povorko je otvorila vojaška godba, kateri je sledila skupina šestih zastav. Posebno je bila počastena olimpijska zastava, kateri je sledil glavni odbor V. Balkanskih iger, na čelu mu predsednik gosp. Ugrinić in podpredsednik Grund. Sledili so Savez sportnih savezov, sodniški zbor, za njim železničarska godba in Kolo jahčev na konjih. Reprezentance balkanskih držav so bile korporativno zastopane. Pred vsako reprezentanco je bil zastavonoša reprezentance, ki je nosil državno zastavo. Za godbo narodnih železničarjev so stopale grupe ženskih sportov, njim na čelu svetovne pravkarje iz Londona, burno pozdravljene. Skupina lahkoletcev je bila maloštevilno zastopana. Največji ka-

der pa je tvorila skupina nogometašev, ki je predstavljala množico preko 1500 članov raznih klubov in klubskih dresih. Sredi te ogromne povorke je korakala godba postarjev. Za godbo tramvajskih nameštencev je prišla skupina plavčev in nadvse efektin oddelek veslačev v belih oblekah. Sledila je majhna, toda učinkovita grupa sabljačev v dresih s floreti. Težki atleti so bili v borbenih dresih. Zastopani je bil tudi zimski sport, smučarji v zimskih dresih s smučkami, nato velika grupa kolesarjev, v kateri je zelo učinkovito izgledala stara samokolnica. Nadalje kolo za štiri osebe in majhna skupina poštvalnih kolesarjev iz Samobora. Povorko je zaključila skupina motociklistov.

Spreved je napolnil veliki trg pred gledališčem in burno pozdravljali reprezentante, ki so se zbrali na balkonu gledališča. Pod balkonom se je razvrstila glavni odbor, na častnem mestu olimpijska zastava z vsemi šestimi zastavami balkanskih držav in reprezentance vseh balkanskih narodov.

Med častnimi gosti so bili minister za telesno vzgojo in častni predsednik komiteja Balkanskih iger dr. Andjelinić, komandant armije Marić, komandant mesta general Bodi, podban za sasko banovino dr. Hadži, podstarosta Paunović za SKJ, senator Šarić kot zastopnik mestnega načelnika itd.

Nagovor ministra dr. Angelinovića

Nato je pozdravil vse zbrane sportnike minister dr. Andjelinić z daljšim govorom. Pozdravil je dole reprezentance in jim med drugim dejal, naj se, kakor za sportno prvenstvo balkanskih držav, tudi ob vsaki drugi priliki borijo za geslo »Balkan balkanskim narodom«. Pozdravil je vse reprezentante tudi v francosčini v imenu vlade in kot minister za telesno vzgojo. Ob koncu jim je izrazil dobrodošlico. Zaključil je svoj govor s pozivom, naj vsa zbrana sportna mladina pozdravi najvišjega našega pokrovitelja Nj. Vel. kralja Aleksandra in šefe vseh balkanskih držav. Vojaška godba je odigrala državno himno in a tem je bila krasna manifestacija zaključena. Sodeč po ogromnem zanimanju, ki vlada v Zagrebu za Balkanske igre, računajo, da bo igrano prisostvovalo okrog 20.000 gledalcev.

Plavalno prvenstvo juniorjev

Dubrovnik, 25. avgusta. Č. V dubrovniški mestni luki so se danes pričela tekmovanja juniorjev v plavanju in waterpolu. Rezultati so bili:

Na 50 m prosto je od 21 prijavljenih juniorjev nastopilo 18. V finale so prišli Radić (Jug) 29.6, Zihel (Ilirija) 29.8, Plein (Concordia) 30.2, Pende (Jug), Votrubeč (Bob), Veramenta (Jug), Mrdjen (Jadran-Hercegovina), Defilipis (Concordia).

Na 100 m hrbtno juniorki ni bilo predtekov, ker so od 11 prijavljenih 3 odstopile, tako da bodo vse startale jutri v finalu.

Na 100 m hrbtno juniorji je od 13 nastopilo 10. V finale pridejo: Schell (Ilirija) 1.24.4, Bjelovučić (Jug) 1.23.8, Ciganović (Jug) 1.24.6, Veramenta (Jug), Tavvez (Ilirija), Velan (Concordia), Vodić (Jug).

Na 4 krat 50 m prosto je prva stafeta Boba odstopila in so predteki odpadli.

V waterpolu je Ilirija premagala moštvo Boba z rezultatom 5 : 1 (4 : 1), Jadran (Ercegovina) pa Concordio z rezultatom 10 : 1 (3 : 0).

Popoldne so se tekme nadaljevale.

V predtekih na 200 m prosto je od 15 plavčev nastopilo samo 9. V finale pridejo: Tavvez (Ilirija) 2.48.2, Radić (Jug) 2.39.4, Tosović (Jug) 2.45, Defilipis (Concordia) 2.44, Schell (Ilirija) 2.43.4, Fux (Ilirija) 2.41.8, Mrdjen (Jadran-Ercegovina) 2.49.4, Ferera (Jug) 2.44.

Od 16.15 so bili predteki juniork na 50 m prosto. V finale pridejo: Ivanković (Jug) 39.9, Tavčar (Ilirija) 39.3, Bjeljić (Bob) 39, Grošelj (Ilirija) 37.2, Bjelovučić (Jug) 36.8, Šlička (Ilirija) 38, Petrović (Concordia) 39.6, Lukaj (Jug) 40.

Ob 16.45 so tekmovali juniorji v predteku na 100 m prmo. V teh skupinah je nastopilo 9 od 15 prijavljenih. Plasirali so se: Končević (Jug) 1.33.9, Lavrić (Ilirija) 1.32.4, Orlić (Jug) 1.26.7, Ubl (Concordia) 1.33.2, Pizdar (Bob) 1.33.4, Veramenta (Jug) 1.25.2, Belusi (Jadran-Ercegovina) 1.35.2, Reiser (Concordia) 1.33.4.

Končno so nastopile juniorki na 100 m hrbtno. Tekmovanje pa se ni vršilo, ker sta od prijavljenih nastopili le dve.

Današnje tekmovanje se je zaključilo z waterpolo-tekmo, v kateri je Jadran (Ercegovina) premagal Ilirijo z rezultatom 3 : 1.

Državna razredna loterija

Zrebanje 23. avgusta 1934.

Din 3.000 št. 62.093.
Din 2.000 št. 89.863.
Din 1.000 št. 5.853, 5.896, 15.719, 15.744, 15.776, 17.459, 17.466, 24.815, 24.844, 24.899, 33.033, 33.082, 46.164, 46.174, 46.184, 46.191, 51.565, 95.745.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Njeno ljubljeno morje nam je zazibalo v Kraljevici 21. avgusta ob zatonu sonca v večni sen našo sedemnajletno nado, našo ubogo in plemenito

VERUŠKO

osmošolka

vedno pripravljeno videti svojega očeta pri večnem Očetu.

Namestu pogreba pomolimo za njeno veliko dušo v torek, dne 28. avgusta 1934 ob 6. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ljubljana, dne 25. avgusta 1934.

Novakovi: mama AMALIJA, brat STOJAN, sestra MALČKA in MIRA.

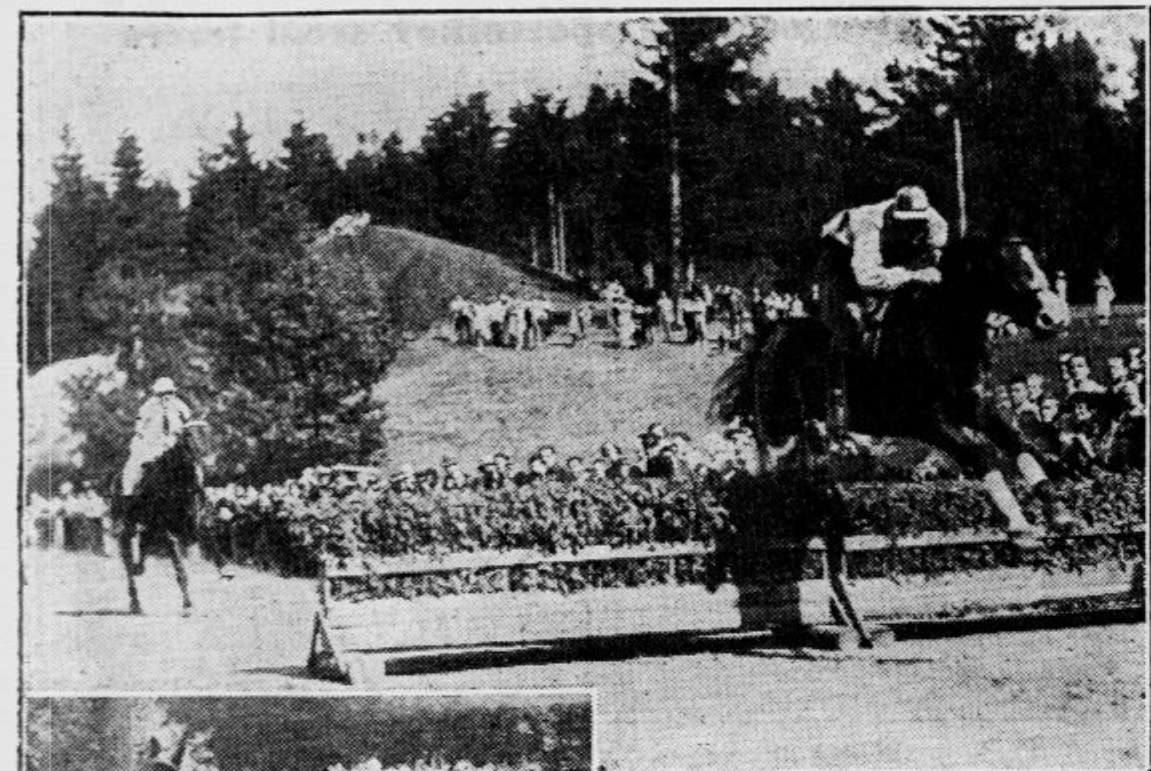
VICHY-ETAT GRANDE GRILLE-HOPITAL-CELESTINS-

JETRA ŽELODEC IN ČREVA LEDVICE

Naši kraji in ljudje

Odhod visokih gostov z dirkališča

Zgoraj: prizor z galopne dirke. — Spodaj: rjava kobila »Tatjana« g. Walterja Woschnagga iz Šoštanja, ki je zmagala pri dirki letovišča Bleda na progi 2400 m.

Nj. Vel. kraljica s kraljeviči pri dirkah na Bledu

Kakor je »Jutro« že poročalo, je Kolo jahačev in vozačev v Ljubljani v nedeljo 19. t. m. priredilo svoje običajne konjske dirke v Zaki na Bledu. Lepo vreme je privabilo na dirkališče okrog 2000 gledalcev. Ob 13.10 se je pripeljala na stadion Nj. Vel. kraljica Marija s kraljeviči ter zasedla s spremstvom tribuno, ki nam jo predločuje prva slika. V imenu odbora se je Nj. Vel. kraljici in kraljevičim poklonil g. dr. Luckmann ter se zahvalil za poset. Nj. Vel. kraljica in kraljeviči so z zanimanjem opazovali vse točke prireditve, ob odhodu pa so bili deležni prisrčnih ovacij.

Avtomobilska nesreča novomeškega župana

Novo mesto, 25. avgusta

V četrtek zjutraj se je odpeljal s svojim avtomobilom na banovinsko konferenco JNS v Celje novomeški župan g. dr. Režek in to v družbi župana občine Šmihel-Stopiče g. Josipa Matka in odvetnika dr. Trošta. Vožnja do Mokronoga je srečno potekla. Ko pa so prispeli okrog pol osme na samotni del ceste, kakih 10 km od Sevnice, je privozil nasproti težak tovorni avto neke domače tvrdke, ki je na ostrem ovinku zadel z zadnjimi kolesi v Režkov avto. Močan sunek je vrget avto s potniki s ceste in ga razbil.

Bilo je res izredno srečno naključje, da se potnikom razen vžigane strahu ni zgodilo ničesar hudega. Na kraj nesreče so takoj prihiteli iz bližnjega gozda gozdni delavci, ki so razbiti avto spravili na cesto, nato pa ga z drugim avtomobilom začasno spravili v Mokronog. Dr. Režek in njegova sopotnika je vzel v svoj avto mirninski župan g. Franjo Bulc, ki se je slučajno peljal po isti cesti na konferenco v Celje. Škoda presega 10.000 Din.

Tudi cerkveni rop na Viču pojasnjen

Ljubljana, 25. avgusta

Komaj je policija spravila na varno cerkvenega roparja Antona Pirnata, ki je bil vlomil v župno cerkev pri Sv. Gregorju nad Velikimi Laškami, že je tudi razkrinkala dva druga vlomilca, ki sta narca obiskala podružnične cerkve na Viču. Tedaj je izginilo več prvot, cerkvenih plaščev in posode v vrednosti 3305 Din. Policija je takrat uvedla strogo preiskavo, vendar vlomilcev ni mogla izslediti. Pač pa so našli skrito pod mostičkom, ki vodi čez Gluščico pri Viču, vso ukradeno cerkveno posodo in pre, manjka le en plašč.

Kdo so bili vlomilci, se dolgo ni dalo doznati. Zdal pa se je eden izmed vlomilcev, in sicer Stanko T. z Viča, izdal sam, ker so našli pri njem mašni plašč. Aretili so ga, kakor je priznal, da je izvršil vlom v družbi znanega vlomilca Stanka Sengerja, ki sedi v mariborski kaznilnici. Senger je že bil obsojen na 3 leta robije zaradi vroma v poštno blagajno na Viču, ki ga je izvršil lani v decembru.

Zdal je bil seveda tudi Stanko T. izročen sodišču.

te mora biti sinteza mojih dolžnosti.

V prepričanju, da ni nihče nezmisljiv in odgovorno prisiljenci, da mnogo ljudi mnogo več, sem ustanovil konservatorski svet. Je to institucija, v kateri so zastopani interesi klavirskega, violinskega oziroma instrumentalnega, dalje kompozitorskega oddelka, kakor tudi onega za teoretične predmete. V sejah, katerim predseduje ravnatelj, se obravnavajo predvsem

vprašanja organizacijskega značaja. Ugotoviti moram, da so se člani sveta dobro zavedali prevzetih dolžnosti. Izpolnim le prijetno dolžnost, ako jim izrekam na tem mestu svojo zahvalo in priznanje.

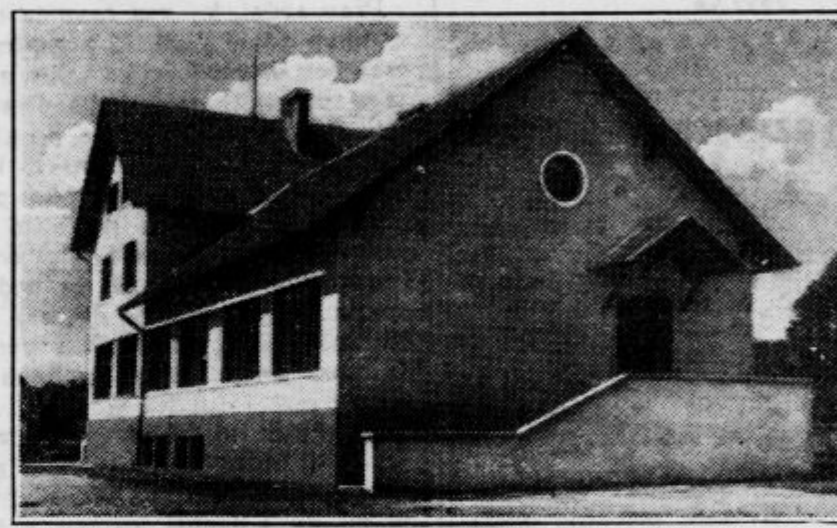
Ono pere tako prizanesljivo, ker je blago

Za pranje vedno

GAZELA terpentinovo milo

Šola kraljeviča Andreja pri Sv. Miklavžu

V ponedeljskem »Jutru« smo že obširno poročali o slovesni blagoslovitvi in otvoritvi šole pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Nova šola je trirazredna in ustreza vsem higienskim predpisom. Da je Sv. Miklavž dobil tako potrebno šolo, je v veliki meri zaslug narodnega poslanca g. Antona Krejčija, ki se je za stvar energično zaval in pripravil bansko upravo, da je sprejela prvotni načrt in proračun za šolo,

ki je znašal nad 1 milijon Din. Narodni poslanec g. Krejči je uvidel, da take obremenitve krajevni šolski odbor ne bi zmogel in je bilo njegovo stremenje, da se zgradi pri Sv. Miklavžu šola, ki bo odgovarjala vsem potrebam, saj so čakali na novo šolo že dolgi 30 let. Gradbeni stroški šole, ki jo je zgradila tvrdka Slajmer & Jelenc iz Maribora, so znašali okrog 500.000 Din.

Jubilej Sokola in doma v Železnikih

Sokolsko društvo Železniki praznuje dne 2. septembra 1934. 25letnico svojega obstoja, združeno z 10letnico otvoritve lastnega doma. Na pobudo domačina pokojnega br. dr. Franca Košmelja, s pomočjo sodelavcev iz Železnikov in predvsem sedanjega urednika »Slov. Naroda« br. Anta Gabra, se je ustanovil v l. 1909. Sokol Železniki. Ves napredni element se je zbral okoli svojih voditeljev in pristopilo je veliko članov in članice. Med ustanovniki iz l. 1908. najdemo naslednje brate: Franc Dolenc, industrijec, Škofja Loka, t. Tine Dolenc, finančni svetnik, Ljubljana, t. Jakob Dermota, usnar, Železniki, Ante Gaber, Anton in Josip Globočnik, veleposelnika, t. Anton Hafner, lesni trgovec, t. Gabrijel Thaler, gostilničar, t. Josip Košmelj st., posestnik in t. dr. Franjo Košmelj, koncipient, vsi v Železnikih.

Po zaslugi pok. br. dr. Franca Košmelja, nadstavnega zdravnika v Ljubljani, je prodal pok. br. Gabrijel Thaler prostor za postavitev doma, čigar temelj se je začel takoj postavljati. Postanek svetovne vojne je preprečil nadaljnje delo. V l. 1919. se je

začel na pobudo br. Hinka Klavore, šolskega upravitelja in tedanjega podstarešine br. Dolence Karla, trgovca in gostilničarja v Železnikih, zbirati gradbeni material. S pomočjo vseh naprednih ljudi se je sezidal dom, ki je ponos trga Železniki. Vso naklonjenost je pokazala Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki, ki je v finančnem pogledu pripomogla do popolne dograditve. Slovesna otvoritev je bila v letu 1924. Društvo se pod sedanjo upravo krepko razvija in je ves nacionalni element združen v Sokolu.

Kopalci in turisti!

Uporabljajte za solnčenje

dr. Kmetovo mazilo

in OLJE. — Dobl se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

Veruški Novakovi onkraj groba v morju

Kraljevica, 25. avgusta

Naše Veruške ni več. Kakor utrujen galeb, ki je zašel daleč v kopneno zemljo in je ob vrnitvi pri dotiku z morjem zmolič svoja krila in pri tem obnemogel izžarel v ljubezni do te neizmerne vodne površine, si Ti, ljuba Veruška, darovala svoje mlado, a že težko preizkušeno življenje kot največjo žrtev svoje idealne ljubezni do morja.

Morje! Smo Te umeli, Veruška, kaj je bilo Tebi morje? Smo li slutili, kako je bilo Tebi pri duši, ko si pisala, kako sanjaš ob pogledu na morje, kadar se blesti v modrih in zlatih niansah vzhajajoče zarje?

Sedaj smo te doumeli, Veruška draga. Spoznali smo že prej Tvoje mehko, zlato srce, videli smo Tvoj trud in nesebično de-

lovanje pri podmladku Jadranske straže na liceju v Ljubljani in vedeli smo, kako silna, kako globoka je bila Tvoja ljubezen do našega morja in kako neizmerna je bila pri tem Tvoja požrtvovalnost. Zato so se nam trgala srca, ko smo čuli, kako vzvišeno žrtev je zahtevalo to od Tebe tolikanj oboževano morje za dokaz Tvoje čiste ljubezni. Dala si mu svoje najdražje; svoje toliko obetajoče življenje.

V cvetu doraščajočih let si že iskala jasnosti, luči, smotra v življenju. Vznemirjala so Te zamotana vprašanja o bistvu življenja, iskala si odgovore na svoja dognana odkritja in se skromno in tiho poglobljala v razmišljanja teh problemov. Zato so bila Tvoja lica vedno resna in le malokdaj se je pojavil na njih smehljaj.

Zdal si dognala, Veruška, največjega vseh problemov. Kjerkoli že počivaš v Tvojem ljubljenem morju, snivaj sladko in le naše solze naj kropijo Tvoj mokri grob.

Zbogom, Veruška!

Pri železniških težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nangenju k bluvanju učinila 1 do 2 čaši naravne »Franz Josefovce grenčice« temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnice izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovce vodo« radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefovce grenčice« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naša glasbena univerza

Direktor Betetto govori o svojih delovnih načrtih

Ljubljana, 24. avgusta.

Ko je decembra prevzel za mostrom Matejem Hubadom vodstvo državnega konservatorija direktor Julij Betetto, smo novega vodjo naše glasbene visoke šole naprosili za kratko izjavo o njegovih delovnih načrtih. Na njegovo željo smo razgovor odložili na čas po zaključnem delu prvega šolskega leta. Te dni, ko se v zavodu v Gosposki ulici živahno pripravljajo na pričetek novega dela, je g. direktor sprejel zastopnika našega lista in mu dal naslednjo izjavo o reorganizaciji in reformah glasbenega pouka, ki jih je bil storil:

Ko sem odhajal jeseni 1930 v angažma državne opere v Monakovem, da se naužijem v tradicionalni umetniški atmosferi novih vtisov ter preizkusim svoje zmožnosti v trdi, neizprosni konkurenci in železni disciplini, sem bil privrženec ob merodajne strani opozorjen, da bi se zanimal za v doglednem času prosto mesto ravnatelja državnega konservatorija. Od tedaj pa do ožega povratka v zopetno službovanje pri naši operi se zaradi velike zaposlenosti v Monakovem nisem bavil z uredništvom te ideje. Ko se je pa pred poldrugim letom naš veliki Matej Hubad odločil, da odloži vodstvo zavoda, katerega duša je bil toliko let, je postala zadeva nasledstva resna. Treba se je bilo odločiti. Zavedajoč se dobro, da z morebitno dodelitvijo vodstva najvišjega

glasbenega zavoda ni le združeno veliko moralno priznanje, temveč predvsem ogromna odgovornost nasproti državi, narodu in svoji vesti, sem dolgo okleval. Se le na podlagi temeljitih razgovorov, razmišljanja in sondiranja različnih »za« in »proti«, zaupajoč izkustvom 30 letnega umetniškega udejstvovanja, sem se odločil, da prijavim kandidaturu. V začetku decembra 1933 je padla odločitev. Prevzel sem posle in se z veliko intenziteto oprijel nalog, da opravičim veliko zaupanje, ki mi je bilo izkazano z imenovanjem na to odgovorno mesto.

Vsekakor težko izvedljiv problem! Biti neposredno naslednik Mateja Hubada, moža, ki predstavlja v glasbeno-kulturnem podvigu Slovencev enkratno, edinstveno pojavo, pomeni delo na temelju prislovice »noblesse oblige«. Naslediti moža, katerega glasbeno-vojniška potenca se vidi in čuti na vseh popriških glasbenega udejstvovanja našega naroda, pomeni prevzem dolžnosti, katerih izpolnjevanje se bo vedno ocenjevalo in sodilo s stališča omenjenega dejstva. Zavod, katerega vodstvo sem prevzel, je plod neumornega mnogoletnega dela Mateja Hubada. Dela, polnega požrtvovanja in asketičnega samozatajevanja, katerega krona je pač bila ustanovitev prvega jugoslovenskega konservatorija. V kratkih letih od ustanovitve do danes ga je izoblikoval do zavidanja vredne višine. To krono njegovega dela obvarovati škode, izpolnjevanje in lepšati jo z novimi biseri, je problem, katerega razčleni-

V zavesti, da je prva in glavna naloga državnega konservatorija vzgojiti naraščajočim podkovanim glasbenikom, predvsem bodočim učiteljem glasbe, sem se v složenem sodelovanju s konservatorskim svetom lotil reorganizacije pedagoškega oddelka. Po dolgotrajnih razglabljanjih je bila tvarina končno toliko dozorela, da sem mogel sestaviti nov pravilnik, katerega je 30. maja 1934 ministrstvo prosvete tudi potrdilo. S tem odlokom je bil postavljen pedagoški, po mojem naziranju najvažnejši oddelk državnega konservatorija na novo podlago. Mirnega srca lahko trdim, da bodo absolventi, ki bodo izpolnili vse zahteve novega obsežnejšega pravilnika, v polni meri dorasli svojemu vzvišenemu poslanstvu — glasbeni vzgoji zaupane jim mladine.

Gojenec, ki želi svojo glasbeno nadarjenost izoblikovati na državnem konservatoriju, ne prevzame pri vstopu samo pravice, temveč tudi dolžnosti. Te niso plod duhomorne »šomastrije«, temveč sistematična vzgojeslovja. Gojenec, ki zapusti kot absoluten državni konservatorij, naj ne bo le dober glasbenik, on mora biti tudi vreden član človeške družbe, veren sin države in svojega naroda, ki je vedno in povsod sposoben nastopati kakor človek olike in takta. V smotnem delu so se sestavili novi disciplinarni predpisi, katerih upoštevanje bo sedanje vodstvo drž. konservatorija brezpogojno zahtevalo.

Uspehi javnih produkcij (opernih in koncertnih) v preteklem šolskem letu so viden znak in dokaz, da se je profsorski zbor v polni meri zavedal svojih dolžnosti. Z zadovoljstvom morem ugotoviti tudi zelo povoljne uspehe pri letnih izpitih.

Delo v prihodnjem šolskem letu! Ne bo nam ga treba iskati, vendar upam, da bo

mo v složenem sodelovanju dosegli cilj, ki sem si ga zastavil. Prva naloga, katere se bomo lotili, je rigorozna in po letnikih do potankosti opredeljena študijska in izpitna snov ne samo glavnih, temveč tudi stranskih predmetov. Učni načrt posameznih glavnih predmetov se bo dopolnil z uvedbo novih obilnatih stranskih predmetov, ki so v stremeljenju, strokovno kolikor mogoče temeljito izoblikovati zaupane nam gojence, po mojem naziranju neobhodno potrebni. Kompozicijski oddelk bo deloval na novi osnovi. Javne koncertne produkcije se bodo vršile, upoštevajoč vis major danih razmer, v kolikor najbolj stilnih formah. Detajliranih načrtov za koncertne in operne produkcije pa trenutno ni mogoče sestaviti. Ta možnost bo dana v trenutku, ko bom videl, s kakšnim materialom morem zanesljivo razpolagati. To bo vsekakor s koncem oktobra, najkasneje sredi novembra.

Združeno s sistematskim delom v orkestru državnega konservatorija se bo gojilo dirigiranje kot glavni predmet. Sprejemni pogoji za ta oddelk bodo precej strogi in le res nadarjeni bodo priplezali na vrh tega učnega načrta, kjer jim bo zasijalo solnce zavesti, da se jim v praktičnem življenju ni bati trenutka, ko bo treba voditi skušnje pred očmi in ušesi pazljivih in največkrat škodoželjnih »kolegov«, bodisi v pianističnem, bodisi v dirigentskem pogledu, za to naziranje govori moja tridesetletna praksa. Nič ni bolj klavrskega kakor pojava konjunkturnega srečolovca, ki se v vrtincu težko praktičnega udejstvovanja blamira v očeh svojih podložnih vsak trenutek. Gofitvi komorne glasbe se bo posvečala posebna pozornost. Uvesti institucijo konservatorskega zbora je tudi moja želja. Ima globoko zasnovano pe-

Jugoslovanski dan v Nemčiji

Letošnji praznik naše kolonije je bil proslavljen izredno veličastno — Manifestacija za poglobljanje prijateljstva med Nemčijo in Jugoslavijo

Zbor na okrašenem vrtu restavracije Broomen. Ob glavni mizi predsedniki in gostje, med njimi nemški novinarji, ki jih pozdravlja predsednik Pavel Bolha.

Eszen, sredi avgusta. Redkejši so zadnje leto postali glasovi o naših rojaki v Nemčiji. Ali ne smatrate v domovini tega za slabo znamenje. Nasprotno. Jugoslovanska kolonija na nemškem zapadu se krepko drži. Nihče ne ovi-za njenega razvoja in prosvetnega dela. Da je temu tako, je najlepše pokazal jugoslovanski dan, ki smo ga letos praznovali dne 12. avgusta v Marlu na Vestfalskem.

Jugoslovanski dan je praznik vseh naših zavednih rojakov na nemškem zapadu. Letos je bila udeležba izredno lepa. Nad 1500 Slovencev je prihitelo iz vseh delov Porurja in tudi iz aachenskih revirjev. Obsejni vrtni prostori gostilne Broomen v Marlu-Brassertu so bili od jutra do večera kakor čebelnjak. Rojaki so prihiteli, kakor je to že običajno ob naših velikih sestankih z avtobusi, s kolesi, z vlakom, bližnjiki pa peš. Vsako društvo je imelo s seboj vsaj harmoniko, nekatera pa so prila tudi z godbo. In tako smo glasno in s ponosom poudarjali, da praznujemo dan domovinske ljubezni. Nemci so to vzeli, kakor vse naše prireditve, z zadovoljstvom na znanje. In ne samo to. V svoji sredi smo imeli tudi odlične goste. Iz Düsseldorfa so se pripeljali: g. generalni konzul Dusan Pantić in vse konzularno osebje, izseljenski komisar Gorčič, nemški gostje pa so bili mnogi novinarji in iskreni prijatelji kolonije, nadalje zastopniki nemških oblastev, narodno-socialistične stranke in mnogo nemškega občinstva.

Slavje je otvoril predsednik Pavel Bolha. Po pozdravih se je v toplih besedah spomnil umrlega prezidenta maršala Hindenburga, ki ga je množica počastila z vzkliki: »Slava!« Nato je generalni konzul Pantić v lepem govoru poudarjal, da mora nova trgovinska pogodba in pravna konvencija med Nemčijo in med Jugoslavijo le še poglobiti prijateljske odnose. Obe državi sta na najboljši poti, da se učvrstijo prijateljske zveze zlasti na kulturnem in gospodarskem področju. Množica je vzklila kralju Aleksandru in Adolfu Hitlerju, nato pa je stoje poslušala himni obeh držav.

V imenu deželnega zbora in mestnega županstva je zbor pozdravil g. Wernery. Presrečno je poudaril radost, da Jugoslovani zborujejo med obzidjem ponosnega mesta Marla. Zagotovil je, da je želja vseh narodno zavednih nemških mož in žena: živeti z Jugoslavijo in njenim narodom v miru in prijateljstvu. V potrditev te zagotovitve je trikrat vzklil na čast kralju Aleksandru I., čemur se je takoj priključil generalni konzul Pantić, ki je trikrat vzklil Adolfu Hitlerju. Z velikim zadovoljstvom je nato v odličnem govoru ugotovil glavni urednik dr. Brepohl iz Gel-

senkirchna — znani naš prijatelj, ki je že ponovno obiskal Jugoslavijo — da je šele pod vladno Adolfa Hitlerja začelo medsebojno prijateljsko delo na nemškem zapadu roditi lepe sadove. V duhu medsebojne mirne in prijateljske vzajemnosti so izzevali tudi izvajanja krajevnega vodje narodno-socialistične stranke g. Beckerja. Generalni konzul Pantić in predsednik Bolha sta se najpriproneje zahvalila nemškemu predstavniku. Zlasti je Bolha poudaril, da bodo Jugoslovani tudi v bodoče storili vse, da se ne bo z ničemer kalil prijateljski sporazum med jugoslovansko kolonijo in gostoljubno Nemčijo.

Res zanosno manifestacijo je v sijajni meri izpopolnil kulturni del prireditve. Nastopila so naša vrla pevka društva »Bratovska ljubezna« Hochheide, ki obhaja letos tridesetletnico, nadalje pevsko društvo »Triglava« iz Hamborna in pevski odsek društva v Erkenschwicu. Prvo je zapelo pesmi: Domovina mili kraj, Jadransko morje, Planinska in Na straži. Drugo: Zadoni nam, Pridi Gorenje, Na planinah. V starih časih, Soča voda, Jaz pa pojdem. In tretje: Bože pravde, Po jezeru. Le enkrat bi videl, Gozdič, Triglav. Dve leti in pol. Slavček in Slovenska zemlja mila. Vmes je tamburaški odsek Hochheide izvrstno sviral naše domače melodije. Petje je Nemcem kakor rojakom nadvse ugajalo in mnoge ganilo do solz.

Ze takoj v nedeljo zvečer ob 22. je radio preko Kölna oddajal poročilo o izvrstnem uspehu jugoslovanskega dnevu v Marlu. Naslednje dni pa so prav vsi dnevniki Vestfalije in Porenja prinesli zelo lepa poročila, med njimi »National-Zeitung«, ki izhaja v 180.000 izvodih. Pri tem pa moramo povedati, da so dnevniki — 18 po številu — tudi že prej v pripravi za jugoslovanski dan storili naši koloniji velike usluge. Ne samo, da so naši prireditvi posvetili pažnjo, marveč so tudi v izčrpnem informativnem članku pod zaglavjem »Nemško jugoslovanski sporazum« opisali življenje naše kolonije, njeno zgodovino, sedanje njeno stanje in delo. Zlasti so poudarjali: V Nemčiji je žal še vedno premalo znano, da v porenjsko-vestfalskem industrijskem območju prebiva 45.000 Jugoslovancev. Nato opisujejo organizacijsko življenje osemdesetih društev, ki so se lani v decembru strnili v enotno organizacijo pod imenom: Osrednja zveza jugoslovanskih narodnih delavskih društev v Nemčiji. Zveza ima kratko tri glavne naloge: gojitev stikov z domovino, prijateljstvo z Nemčijo, skrb za kolonijo. Pokrovitelj zveze je minister n. r. dr. Kramer, vodja pa Pavel Bolha, a skrb za kolonijo vodi generalni konzul dr. Pantić; nemški dnevniki ga označujejo kot enega najodličnejših diplomatskih uradnikov.

Pevski odsek društva v Erkenschwicu, šele lani ustanovljen

Lany

letno bivališče prezidenta Masaryka

Lány, 19. avgusta.

Lány. — to pomeni polja. In res, ogromna in prekrasna polja so tam okoli, lepo obdelana in brez kamenja. Ravnila mirno valovi v nedogled, na njej so tu in tam močne vasi z lepimi hišami in vilami, tam zadaj kar sredi njiv in vrtov pod holmom pa so še stari rudniki. Zemlja je bolj peščena, toda zdrava in plodna. Po njej se križajo ceste na vse strani, ob njih večina sadno drevje, jablane in hruške, boljše vrste. Razpoloženje češke pesmi Lány:

Velike, širše, rodne lany,
jak iste krasne na vse strani —
(velika širna rodna polja,
kakor ste krasna na vse strani),
ki jo je lani na svoji koncertni turneji
po Jugoslaviji pel pri nas moški zbor
Sestnajstke iz Olomunca.

A kakor je pri nas več krajev, ki imajo svoje ime po polju, tako je tudi na Češkem več Lán. Lány, v katerih ima letno bivališče tatiček češkoslovaške republike, Tomaž G. Masaryk, so 45 km zapadno od Prage, preko Kladna v smeri proti Zlatcu. Imajo okrog 1400 prebivalcev, od katerih jih je 73 odstotkov katolikov, 3 odstotke češkoslovaške narodne cerkve, ostali pa so brez konfesije.

Kraj sam je sredi te lepe ravnine in zadnje čase vedno bolj znan. Prihaja

vse polno izletnikov, politikov in diplomatov, ki s primerno radovednostjo in spoštovanjem hodijo okoli.

Vas sama je bolj na hribcu, prezidentov gradič pa pod njim ob ribniku. Dvorec, dvonadstropen, ima 85 sob in je obnjen od ceste proti parku in gozdu. Zgradil ga je v XVIII. stoletju knez Fürstenberg, ki ga je po vojni prodal češkoslovaški državi za oddih njenim prezidentom. In sedaj ga čuva legionari, postavljeni moške in fantje.

Gradiču so 1863. prizidali še cerkvico, ki je s hodnikom z njim zvezana in prav lična. Zraven je igrališče za tenis, kjer se igrajo otroci Masarykove hčerke Olge. Se naprej je ribnik z otočjem in ladjica ob bregu. Stari zid je tu obnovljen — takoj poznaš mojstra prof. Plečnika in se spomniš na ljubljanski stadion — in prav ob ribniku je vstavljenih vani pet čeških levov, ki naj predstavljajo pet češkoslovaških dežel (Češko, Moravsko, Slovaško, Slezijsko in Podkarpatsko Rusijo), ki jih družijo ribnik — republika. Tako mi je pripovedoval spremljevalec, ki pozna radovednost gostov.

Na drugo stran pred dvorcem pa je najprej velik park, 108 ha, lepo zasajen in urejen, nato pa so nepregrdni gozdovi. Naravnost izpred dvorca gre glavna aleja, premočrtno in več kakor pol ure daleč. Kakšna posebna drevesa poleg brez so še vse zasajena tod okoli, tega si nisem zapomnil, ker sem bolj slab prirodopisec, le toliko vem, da hruške in češnje niso bile.

kov Jugoslavije, ki je že nemalo storil za razvoj prijateljstva med Nemčijo in Jugoslavijo. Dnevnik nadalje beleži, kako skrbi tehnik »Domovina« za zvezo med domovino in rojaki na tujem. Poročila v vseh 21 dnevnikih omenjajo Ravljeno povest »Tulipane«, plod piščevega bivanja pred nekaj leti v Nemčiji, nadalje toplo pohvalno omenjajo delo Rudolfa Kresala, ki je po povratku iz Nemčije več feljtonov o naši koloniji in je o njej tudi ponovno predaval v ljubljanskem radiu. Skratka, članki v nemških dnevnikih so skušali kolikor moč izčrpnosti informirati svoje čitatelje o naši koloniji, nekateri so objavili tudi dobro uspele slike naših narodnih noš in krajev. A to še ni vse. Svoje je storil tudi radio Köln (Reichssender Köln und westdeutsche Sender). Dva dni pred prireditvijo je napovedal jugoslovanski dan v Marlu, na predvečer pa je enako izčrpnost poročal o naši koloniji, o delu za zblizanje med Jugoslavijo in Nemčijo, ki ga je naša kolonija doslej vršila z uspehom. Pohvalil je članke v »Jutru« in »Domovini«, nato je posebno pohvalno orisal Ravljeno povest »Tulipane« in članke in predavanja Rudolfa Kresala, ki ga je prišel med najbolj nadarjene v mladi jugoslovanski pesniški generaciji. Še isti večer je to poročilo ponovilo več nemških oddajnih postaj.

Tako smo letos z učinkom in uspehom jugoslovanskega dneva lahko nad vse zadovoljni. Vsa kolonija je čula in sprejela poročila z velikanskim zadoščenjem. To pa še prav posebej zato, ker bomo poslej imeli mir pred vsemi zgararji. Nemška oblastva so namreč pred nekaj tedni razpustila vse one organizacije, ki so med našimi ljudmi rovarile proti kraljevini Jugoslaviji. Tako sta bili razpuščeni tudi »Altösterreichisch-deutsche Interessengemeinschaft« in pa »Heimattreue Kärntner, Steiermärker und Krainer«. Pobrali so jim tudi zastave, katerih ena je bila žegnana v kapucinski grobnici na Dunaju. Tako je prav. Poslej ni ovire za nadaljnje vzajemno in prijateljsko delo med našo kolonijo in Nemci, katerih gostoljubnost uživamo. e. r.

V temi se je ubil

Stari trg, 25. avgusta.

Usodno naključje je terjalo življenje mladega Alojzija Kotnika, uslužbenega pri trdnici Kovač. V noči med 20. in 21. t. m. je hotel pogledati h konjem, kjer nekaj ni bilo v redu ko je hotel stopiti na stopnice, ki vodijo v hlev iz senjaka, kjer je spal, je zgrešil v temi stopnico ter padel z glavo naprej na cementni tlak.

Kljub takojšnji pomoči od strani domačih in zdravnikov dr. Mejača je nesrečen v jutranjih urah preminil, ker mu je počila lobanja in je dobil hude možganske poškodbe. Pokojnik je bil doma iz vasi Dane ter znan po vsej dolini kot marljiv in trezen delavec. Usoda mladega Kotnika je vzbudila v vsej okolici mnogo sočutja.

V duševni zmedenosti je zabodel polbrata

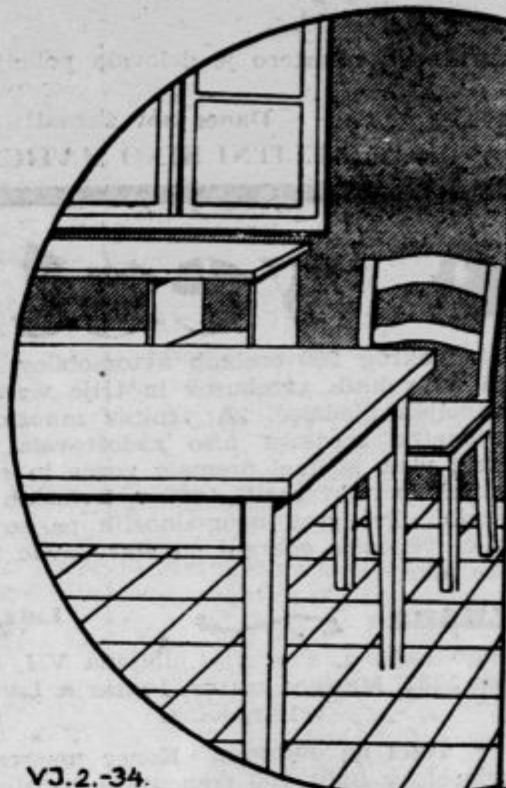
Gornja Radgona, 24. avgusta

31letni kočarjev sin Leopold Zacharias iz Stogovcev v Apaški kotlini je bil dalje casa na delu v sosednji Avstriji. Leta 1928 se mu je nekoliko omračil um ter je postal celo nasilen. Grozil je, da bo vse poklal in požgal. Njegove grožnje so se na žalost začele uresničevati. Dva moža je slabomnež zabodel z gnojnim vilami in ju hudo poškodoval. Zaradi tega je bil iz Avstrije izgnan in je prišel spet domov v Stogovce. Toda tudi doma ni miroval ter je venomer grozil, da bo vse poklal in poslopje zažgal, nato pa sam sebi sezidal novo hišo. Domači so v skrbeh, da se kaj hudega ne pripeti, oddali Leopolda slednjem v umobolnico, kjer je ostal nato dalje časa na opazovanju. Ko se je iz bolnice vrnil spet domov, je odšel leta 1930. na delo v Francijo, od koder pa je bil letos 6. junija zaradi sličnih deliktov po odgonu priveden domov. Zaradi pretepa je bil že kaznovan.

Minulo nedeljo okrog 20. ure sta se po večerji spravljala s polbratom 21letnim Jožefom Zachariasom spat v seno. Leopold, ki je bil nekoliko vinjen, je začel nagovarjati svojega polbrata Jožefa, da gresta vasovat. Ker pa bi morala oba v ponedeljek zjutraj precej zgodaj vstati ter oditi z doma na delo, je Jožef ugovarjal

Vse tako lepo čisto —

zares
apetitno!

VJ.2.-34.

Mize, stoli, stolice,
deske iz gladkega,
nepleskanega lesa — kako lepo
in hkrati tudi občutljivo
za umazanost in madeže!

KAJ STORITI!

Ako se hoče, da bo
vse lepo čisto, malo
Vima na vlažno krpo,
pa malo podrgniti: in
vse se zopet svetli!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLJŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

Leopoldu ter mu priporočil naj gre rajši z njim spat, da bo lažje vstal. Na ta popolnoma nedolžni in mirni nasvet svojega polbrata se je Leopold silno razburil ter dejal osorno: »Kaj boš ti mene komandiral!« Pri tem je že segel v žep po nož ter skočil za Jožefom, ki mu je ušel v hlev. Ko ga je tamkaj dohitel je navlčil na njega ter ga s silo z nožem v podtehtje leve roke do kosti. Poškodovani Jožef je v slo-

branu pograbil v hlevu se nahajajoč železen drog od volovskih teleg ter je udaril Leopolda po glavi tako silno, da se je zgrudil na tla. Po mnenju zdravnika, ki je nudil poškodovancema prvo pomoč, je Leopoldova poškodba zelo huda, ker mu je natrta lobanjska kost. Leopold je bil prepeljan v bolnišnico v Mariboru in od tam kaj v Novo Ceto, Jožef pa je ostal v domači zdravniški oskrbi.

Gasilsko slavje v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 24. avgusta

Sele nedavno je »Jutro« poročalo o otvoritvi novega športnega bazena v našem najlepšem in največjem zdravilišču. Na Veliki Šmaran pa je vrla gasilska četa otvorila nov gasilski dom, ki je za zdravilišče in okolico velike važnosti. V njem se bo mogla četa strokovno izpopolnjevati. Dom je lepa, moderna, v vsakem oziru gasilskim zahtevam odgovarjajoča stavba in stoji na idiličnem vznožju Tržaškega hriba. Načrte za stavbo je izdelal arhitekt Vinko Glanz, ki je tudi nadzoroval delo. Delo samo je pa vodil stavbni Fran Duršot.

Slatinski gasilci so se pod predstvom agelnega načelnika Bratuža temeljito pripravili za sprejem šmarske gasilske župe in drugih gostov s te in one strani Šotie. Na predvečer je bila po zdravilišču lepa baklada z gasilsko godbo iz Krapine. Povorka se je ustavila pred hišo kumice gospe Cohove, kjer ji je godba zaigrala podoknico: Za kumovanje se ji je zahvalil načelnik šmarske župe Drobne. Z navdušenjem se je domače občinstvo udeležilo baklade in tujci-gosti so z zanimanjem opazovali mimohod. Na praznik pa se je že na vse zgodaj vršila na pokopališču pri Sv. Trojici komemorativna slovesnost za umrle zaslužne člane. Ob pol 10. se je vse gasilstvo z veliko množico domačinov, okoličanov in gostov sestalo pred »Pošto« in pričakovalo prihod gospoda bana, ki je prišel v avtu z g. ministrom Pucljem. Po navdušenem sprejemu g. bana se je vršil pred Zdraviliškim domom mimohod. Cete 748 gasilcev in 71 samaritant so bile s simpatijo pozdravljene. Nato se je vršila pred gasilskim domom slovesna sv. maša, ki jo

je povzel g. ban dr. Marušič, ki je v daljšem govoru poudarjal pomen in važnost gasilstva za obrambo sočloveka pred elementarnimi nesrečami in posebno važnost gasilstva za obrambo domovine. Za bodrilne besede in pohvalo gasilstva se je gospodu banu v lepo zamišljenem in čustveno podanem govoru navdušeno zahvalil starešina Josip Turk. Po slovesnosti se je ljudstvo razšlo po cestah in parkih zdravilišča. Pri sv. maši in blagoslovu je sodeloval orkester ljubljanske opere pod taktirko kapelnika g. Neffata. V zdraviliški restavraciji se je potem vršil banket, pri katerem so izročili darila novo imenovanim častnim članom slatinske gasilske čete: g. banu dr. Dragu Marušiču in starešini g. Josipu Turku. Popoldne je bila pred gasilskim domom velika ljudska veselica. Gosti zdravilišča, gasilci-izletniki in domačini so se ob zvokih gasilske godbe iz Krapine, ob petju improviziranih zborov, ob dobro založenih paviljonih in srečolovu prrsrčno zabavali. Rogaška Slatina je spet doživela lepo slovesnost in domačini so hvaležni gasilski četi, ki je s požrtvovalnostjo postavila dom človekoljubja.

Velika tuba
NIVEA
PASTA ZA ZOBE
čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

DIN-10

Po tem parku, gozdu in kdaj se izven obzidja navadno dopoldne jezdi prezident na svoj izprehod. Sicer ima svoje sobe v II. nadstropju in seveda pridno dela in razmišlja, pa naj bo tudi na počitnicah. Le bolj mirno je kot na Hradčanih in mala razdalja in ubrana tišina je primernejša preudarku nazaj in naprej. In Masaryk skrbi za svojo mlado republiko in ne nazivajo ga kar tako za njenega tatička, očka.

Vse njegovo življenje je resno, delavno in preprosto. Delati, kako delati, kako ga organizirati, imamo še mnogo dela, — to je smisel ogromne večine

njegovih izjav ob raznih slovesnih prilikah mlade države.

Ob izhodu je še lep cvetličnjak, pred njim preko ceste pa spomenik padlim vojakom — v Plečnikovem duhu seveda, ki tako prija s svojim poudarkom prezidentu Masaryku.

Sokolski dom je nekoliko dalje — na prvi pogled Plečnikov. Tako krasnega, srčkanega in prikupnega društvenega doma še nisem srečal. V sredini, v višini 2 metrov, je telovadnica odnosno dvorana — iz samih oken. Prekrasen vtis! Sem bi človek šel telovaditi, čeprav se je že odvalil. Na eni

strani je nato še oder, na drugi stanovanje za hišnika, prostor za veselice, dobre in še sejna soba. Vse poslopje je prav za prav majhno, a vse ima tu svoj prostor in je tako lepo zaokroženo. Menda sem tu prvič občutil arhitekturo, ki človeka sprosti, kakor sem včasih slišal.

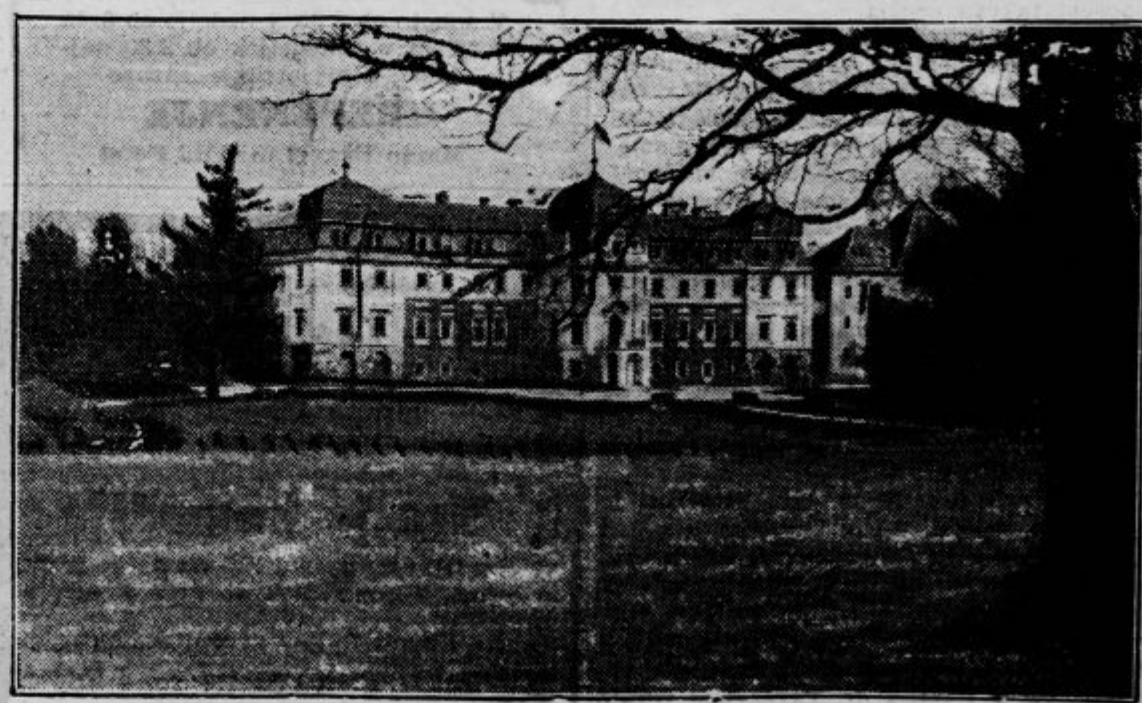
Na hribcu bi še omenil lepo novo poslopje, šolo Karla G. Masarykove, kakor pravi napis. Preko ceste pa je pokopališče, kjer je pokopana gospa prezidentova. Brez šuma. V drugi vrsti sredi drugih je njen grob. A zaradi nagrobnika, ki ga ne zgrešiš, če si že kdaj čul ime prof. Plečnika, ga lahko najdeš, čeprav je brez napisa. Pokončen pravokotnik iz granita in na vrhu še nekaj bakra za okvir krogli — lučki, ki gori neprestano. Tudi sveži nageljni so bili na grobu.

S hribčka je lep razgled na vse strani. Po asfaltnih cestah beže avtomobili — pešec kar nekako ne spada več na nje. Solnce sije, veter veje — nad poljem, prav nizko, od časa do časa zapojejo aeroplani, kar v skupinah.

Tam zadaj je Stochov, kjer je znan svetovnoaleški hrast, res stara korenina, že povezan, ob njem pa spomenik sv. Vavla, kneza češke zemlje. In na desno je Křivoklat, grad in kraj, znan po Žitku in njegovih delih.

A sedaj smo v 20. stoletju, v svobodni republici, njen predsednik živi med nami. Nedelja je. In mali kraj ima svoje športno igrišče in prav glasno je na njem. Tempo, tempo...

Anton Owen.

ELITNI KINO MATICA

Dr. IVAN JENKO
Dalmatinova 1, I. nad.
od 28. avgusta zopet redno ordinira.

CENENI DNEVI

Dajemo Vam izjemne popuste

do 10. septembra!

na naša kvalitetna kolesa:

Torpedo
Adler
Dirk
Age

6746

Oglejte si naše blago!

A. GOREC, d. z o. z.

Tyrševa cesta 1, poleg nebotičnika.

u— Halo, ješen je tu — ampak kar bo mo zdaj povedali, ni reklama za veselje, marveč se za nekaj bolj veselja. Splet se bodo začeli zbirati mali harmonikarji in orgličarji. Če so žalostni, ker so počitnice že pri kraju, se bodo gotovo razveselili ob naši novici, da se bo pouk na harmonike in orglice pričel tamle v oktobru. Vpisovanje pa bo že ves september, nakar se bomo sami pogovorili o začetku in o najprikladnejših učnih urah. Razen malčkov bo seveda pouk tudi za odrasle. Vsi oni, ki so tečaj že lani obiskovali, naj se nemudoma zglasijo, ker oni bodo prej pričeli. V vseh oddelkih tečaja bo letos po lanskim izkušnjah posebno veselo in uspešno se bodo kaj hitro pokazali. Prijave na Bleiweisovi 32 dnevno od 13. do 15.

Poljak
hvali Lutz peč, tovarna Ljubljana VII, telefon 3252

u— Starši, vpišite svoje otroke v predšolski dobri v novo urejen mestni otroški vrtec na Taboru. Otroški vrtec vzgaja otroke z raznimi opravili in z igrami v sobi in na prostem igrišču, ki je otrokom na razpolago. Vpisovanje bo v soboto 1. septembra od 9. do 12.

u— Christofor učni zavod, najstarejša najbolj obiskovana, oblastno dovoljena enoletna zasebna trgovska šola v Ljubljani, vpisuje še meseca septembra na Domobranci cesti števil. 15. Prijava za pričetek trgovskih predmetov, nemščine, slovenske in nemške stenografije itd. Izobrazba v perfektno stenografske stroje, kar dokazujejo vsakoletne javne tekmice. — Vstopnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din. revzijski popust. — Pouk prične 1. oktobra 1934.

Rejeni,

ki se vsled svoje debelosti slabo počutite

pijte znamenito Rogaško slatino »Donat« vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika!

u— Jutri vsi v Šiško na komarjevo! Na sokolskem telovadišču se bo vršila velika narodna veselica s pestrim sporedom.

u— Narodna galerija bo danes zaradi snavljanja prostorov javnemu obisku zaprta.

Iz Celja

u— Gostovanje ljubljanske drame v Celju. Dne 1. in 2. septembra gostuje ljubljanska drama z Hoffmannsthal-Zupančičevim »Slehernikom« v Celju na trgu pred Marijino cerkvijo. Začetek predstave v soboto 1. je ob 19.30, v nedeljo popoldne ob 16. bo ljudska predstava, ki je namenjena predvsem celjski okolici. Prav tako se ponavlja v nedeljo ob 19.30 »Slehernik« z vsem aparatom, orkestrom, ki ga je sestavil ravnatelj Glasbene Matice g. Sanein. Mestna občina je odredila, da imajo vsi posetniki predstav, ki pridejo iz okolice, na vseh mestnih avtobusnih progah 50% znižanje. Vozovnica se žigosa pri gledališki blagajni in opravičuje za pot nazaj. V primeru slabega vremena bodo predstave ob isti uri v mestnem gledališču.

NAZNANJAM

cenjenemu občinstvu, da sem s 15. avgustom 1934 prišel KROJAŠKO ORBT v Celju, Gosposka ulica 20, ter se v ljudno priporočam cenjenemu občinstvu za izdelovanje oblik po meri po najnovejši modi.

6816

Hinko Sommer

u— Iz sokolskega društva v Celju. Članska telovadba je začasno preložena iz Sokolskega doma v Gaberju v mestno telovadnico. Redna telovadba je sedaj vsak tork in petek od 20.15 dalje. Prosvetni odsek Sokolskega društva v Celju je uvedel kratka sokolska predavanja za člane in naravnaj pred vrstami. Predavanja vodi brat Černigoj. V nedeljo 2. septembra bo enodnevni sokolski zlet iz Celja v Logarsko dolino. Prijavitelj se je treba do srede 29. t. m. br. Grobelniku v Celju in plačati polnočno voznino. Vsakdo mora sporočiti, ali hoče potovati v soboto zvečer ali v nedeljo jutraj.

u— O človeku in veri bo predaval akademik Dušan Čremožnik jutri ob 20. na sestanku Društva jugoslovanskih akademikov v Celjskem domu.

Primarij dr. RAJŠP od ponedeljka zopet redno ordinira. 6815

u— Regulacija potokov v celjski okolici. V petek popoldne si je posebna komisija ogledala novo strugo Koprivnice na ozemlju okoliške občine ter strugo Sušnice na Lavi in Ostrožnem in Ložnici pri Babnem, ki ju namerava okoliška občina regulirati. Komisijo so tvorili g. sreski načelnik dr. Vidmar, narodni poslanec Ivan Prekoršek, okoliški župan Vinko Kukovec, inž. Stefan, okoliški cestni referent Hrstnik in občinski tajnik Wltavsky. Dolžina nove struge Koprivnice znaša 1700 m, dočim je znala dolžina stare struge nad 3500 m. Voda je teče po novi strugi. S to regulacijo je nevarnost poplav zmanjšana na minimum, s čimer so zemljišča ob potoku znatno pridobila na vrednosti. Sreski cestni odbor je pred kratkim dogradil most čez novo strugo na Dečkovi cesti. Koprivnico na mestnem ozemlju je prav tako dovršeno regulirala mestna občina. Pri regulaciji Koprivnice v okoliški občini je bilo tedensko zaposlenih 72 brezposelnih. Okoliška občina

je prešla za to regulacijo 180.000 Din iz bednostnega fonda dravske banovine in porabila ta denar za delavske mezde. Prebivalstvo se zelo pohvalno izraža o zelo koristnem delu, ki je bilo opravljeno z regulacijo Koprivnice. Kakor znano, je pričela mestna občina regulirati Sušnico v mestnem območju proti Ostrožnem. Okoliška občina pa namerava pričeti jeseni regulirati Sušnico od Lave do konca vasi Ostrožnega ter Ložnico ob cesti, ki vodi od državne ceste na Babno. Občina bo tudi tukaj zaposlila brezposelne in tako olajšala njih bodo, pričakuje pa, da bo prešla za ta nujno potrebna dela izdaten prispevek iz bednostnega sklada.

Za čiščenje krvi

in proti slabi prebavi
zahtevajte v lekarnah
izrecno:

Planinka
čaj
Bahovec

v plombiranih paketih z varstveno
znamko in imenom proizvajalca:

APOTEKA M^r. BAHOVEC
Reg. br. 76, od 5. II. 32. LJUBLJANA

u— Žrtve nesreč. V petek je tkalni stroj v tvornici Bergmann in drug v Celju zgrabil 20letno tkaico Marijo Bednarškovo iz Celja in ji zlomil levo roko. Istega dne je padel štiriletni posestnik sinček Ivan Vidensek s Smartnega v Rožni dolini pri igranju s skednja in si zlomil levo. Pri obiranju hmelja v Savinjski dolini se je 13letna dninarjeva hči Ivana Kelgerjeva iz St. Ruperta na Dolenskem opraskala po levi nogi in se inficirala. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnišnici.

u— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 zvočni film »Cesarjev adjutant« in zvočni tehnik. Od ponedeljka 27. t. m. do vsrtega petka 31. t. m. bo kino zaprt.

Iz Maribora

u— Odlikovanje. Naš mariborski rojak sanitetni kapetan I. razreda mornarice g. dr. Ivan Koprivnik, šef kirurškega oddelka stalne mornariške bolnice v Hercegovem je bil odlikovan z jugoslovansko krpno V. razreda.

u— Emigrantski kongres. Društvo »Nanos« kot organizator III. emigrantskega kongresa, ki se bo vršil v nedeljo 2. septembra v Mariboru, sporoča naslednji spored kongresa: ob 8. zjutraj spominjski sprednja za padle žrtve v Primorju. Pri maši poje društvo »Jadrana«, pridiga župnik g. J. Soklič iz Slovenjgradca; ob 9.15 sprejem udeležencev na glavnem kolodvoru in spredov po Aleksandrovi, Slovenski, Gosposki ulici, Glavnem trgu, Tattenbachovi in Sodni ulici z zaključkom v Uniju; ob 10. začetek kongresa v veliki dvorani Uniona. Po kongresu bo deputacija obiskala grob generala Maistra. Ob 15. se bodo udeleženci kongresa udeležili prireditve »Jadrana« na letnem telovadišču Sokola I. v Koseskega ulici.

u— Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru priredi danes popoldne izlet k Sv. Lenartu v Slovenskih gorah. Ob lepem vremenu bo odhod z avtobusom ob 14. z glavnega kolodvora. Povratek po dogovoru. Voznja je znatno znižana. Predsednik DJA.

u— Letno gledališče v Rušah. Jurčičev »Deseti brate«, dramatisiran za letno gledališče, ki je imel v nedeljo 19. t. m. ogromen uspeh, se ponovi danes ob 16. na letnem gledališču v Rušah. Ker je to edina prireditev te uspele predstave, opozarjamo zlasti Mariborčane na ugodno zvezo z vlakom. Cene sedežem 8, stojstiče 3 Din.

u— Glasbena Matica v Mariboru. Izredni Občni zbor Glasbene Matice v Mariboru bo v petek 31. t. m. ob 20. v društvenih prostorih. — Odbor.

u— Onim, ki imajo narodne noše. Danes teden bo v Mariboru emigrantski kongres. Emigrantsko društvo Nanos v Mariboru prosi vse emigrante, ki imajo primorske narodne noše, naj jih ta dan oblečejo in naj se udeležijo slavnostnega sprejema.

u— Nočni napad. Ko se je v petek zvečer že v pozni uri vračal domov proti Hočam 20letni posestnik sin France Košir, je za njim nekdo streljal ter ga pogodil v pleča in desno nogo. Le z največjo težavo se je ranjeni Košir priplazil do neke hiše, kjer so mu nudili prvo pomoč. Telefonirano obveščeni mariborski reševalci pa so ga prepeljali v bolnišnico.

u— Nov specializist. Dr. Walther Thalman, sedaj na oto-laringološki univerzitetni kliniki prof. H. Neumana na Dunaju je napravil v Ljubljani izpit za specialista ter si pridobil naslednjega specialista za bolnika ušes, nosa in grla.

u— »Hermes«. Enoletni trgovski tečaj STD v Mariboru vpisuje vsak dan, Zrinjskega trg 1. Zahtevajte prospekt!

u— Ceneno meso. Jutri v ponedeljek bo do prodali na stojnici za oporočeno meso pri mestni klavnici 200 kg govedine po 4 dinarje.

Z Jesenic

u— Na enoletni gospodinjki šoli na Jesenicah bo vpisovanje v soboto 1. septembra od 10. do 12. popoldne v osnovni šoli. V ponedeljek 3. septembra bo šolska maša, v torek 4. septembra pa začetek rednega pouka.

u— Vodstvo kina Radio sporoča svojim cenj. obiskovalcem, da bo kino zaprt do večveč 6. septembra. Dva sporeda bosta izostala zaradi snavljanja in plesanja kino dvorane in vseh pritlik. Nova sezona se odpre v petek 7. septembra v prenovljeni dvorani. Za novo sezono so pripravljali sami velefilmi.

SPORT

Dve nogometni tekmi v Ljubljani

Na Stadionu ob 17. Ilirija : Austria (Celovec), na igrišču Hermesa ob 17.15 Hermes : Jugoslavija (Zagreb)

Ilirija : Austria

Bilo bi odveč, pisati o tem, kako potrebna je naši Iliriji rehabilitacija po zadnjih neuspehih. Z gotovostjo lahko pričakujemo, da bodo pokazali domači vse svoje znanje, saj nas v mednarodnih tekmah še nikdar niso razočarali. Nasprotno pa tudi lahko trdimo, da bodo koroški gostje na tekmi pokazali vse svoje znanje.

Jamstvo za tehnično dobro igranje je tu. Moštvu se bosta borila za zmagavo. Tekma ima mednarodni značaj. Ilirija se hoče rehabilitirati. To so torej sami momenti, ki nam bodo zagotovili tekmo, ki si jo naše občinstvo želi. Ker je poleg tega tudi vstopnina izredno nizka, bo brez dvoma nudil Stadion danes tisto lice, kakor smo ga videli pri zadnjih prvenstvenih tekmah.

Hermes : Jugoslavija (Zagreb)

Kot uvod v jesensko sezono se je Hermesu posrečilo pridobiti za gostovanje re-

nomirano prvo moštvo Jugoslavije. Gostje, ki so iz gornje hiše zagrebškega prvega razreda, so mlada, tehnično izvrstna enajstoričar, ki je bila resen kandidat za prvo mesto v Zagrebu. Zaradi nesrečne prepo-vede igranja klub po višji sihi za enkrat še ni zasedel tega mesta.

Zanima nas pa tudi nastop naših šiskarjev, ki so se pod dobrim in strokovnim vodstvom pripravili za bližajočo se prvenstveno kampanjo. Moštvo je ojačeno z nekaterimi novimi akvizicijami.

Hermesani so izabili tudi tradicionalni praznik šiske. »Komarjevo žegnanje«, da nudijo svojim gostom, ki na ta dan romajo v šisko v procesijo, priliko, da obiščejo res prvovrstno nogometno prireditel. Tekma se vrši ob vsakem vremenu. — Vstopnina je nizka, in sicer 5 in 8 Din, tako da je obisk tekme vsakomur omogočen.

V predtekmi nastopi močna kombinirana garnitura Hermesa proti borbeni enajstoričar Slovaca.

ASK Primorje v Celju

Danes ob 17. proti Atletikom na igrišču pri Skalni kleti.

Kakor znano, pošilja Primorje svoji dobri enajstoričar v goste k raznim klubom. Na žalost klub ne more ustreči vsem vabilom, ker so prestevalna, vendar ob časa do časa nastopa klub izven Ljubljane tudi s svojo ligaško enajstoričar.

Današnji prosti termin so izabili Primorjaki za poset Celju. Predvidevala se je tudi tekma s pridnim Olimpom, ki naj bi se bila odigrala na večerjanski popoldan. Ker to ni bilo mogoče, bodo Primorjaki nastopili samo danes proti Atletikom.

Za tekmo vlada tako v Celju kot v vsej bližini in daljini okoli veliko zanimanje, zaradi česar se pričakuje rekorden posest. Igralo se bo ob vsakem vremenu.

Ob 15. bo na celjski Glaziji prijateljska tekma med SK Celjem in SK Rapidom, nato pa bosta odigrala SK žalec in rezerva SK Celje trening tekmo.

Kolesarske dirke na igrišču Hermesa

Koturški podsavez Ljubljana razpisuje kolesarske dirke v nedeljo 2. septembra ob 14.30 na dirkališču ZSK Hermesa v Šiški. Spored dirke: Pozdravni krog vseh sledujočih dirkačev. Sprinterske dirke glavnih vozačev. Iz prijavljenih glavnih vozačev se sestavi z žrebom tri moštva po tri vozače. Vsako moštvo vozi tri kroge. Tretje plasirani izpade. Vsi trije drugoplasirani vozi še dva kroga ter pristopi prvoplasiranih skupine k ostalim trem prvoplasiranim. Ta četvorica sestavi po žrebu dva para, ki startata po dva kroga. Vsak prvi pride v finale za prvo in drugo, vsak drugi pa v finale za tretje in četrto mesto. Finale se vozi na dva kroga. 1. in 2. dario, 3. plaketa, 4. kolajna.

Predteki juniorjev. Predvožnje vseh prijavljenih juniorjev v skupinah po pet vozačev. Trije krogi. Za finale se plasirajo prvi trije od vsake skupine.

Glavna dirka bo dirka ciljev na 40 krogov. Vsak peti krog bo cilj, ki se klasificira po točkah, in sicer prvi 5, drugi 4, tretji 3, četrty 2 in peti eno točko. Zadnji, to je osmi cilj, se štejejo točke dvojno. Dirkač, ki doseže največ točk, dobi naslov: Dirkališčni prvak podsaveza za leto 1934 ter darilo, drugi in tretji darila, četrty in peti kolajne.

Finale juniorjev, plasiranih iz točke 3. Vozi se 5 krogov. Prvi dobi naslov: juniorski prvak podsaveza za leto 1934 in darilo, drugi darilo, tretji kolajno.

Dirke parov po vzorcu šestdnevni dirk 15 krogov. Menjavanje dirkačev je dovoljeno na ciljski ravni. Zadnjih 5 krogov menjavanje ni več dovoljeno. Prvi par darilo, drugi plaketo, tretji kolajno.

Dirke z motorni mvodstvom 50 krogov. Prvi in drugi darilo, tretji kolajno. Ta točka se vozi le, ako bodo prijavljeni vsaj trije vozači. Prvi dobi še naziv podsaveznega prvaka.

Tolajšna dirka 5 krogov. Pravico starta imajo vsi vozači, ki se v prejšnjih točkah niso plasirali na nagradno mesto. Prvi darilo, drugi in tretji kolajna.

Vsa dirkača vozi na lastno odgovornost ter se mora strogo držati predpisov pravil in pravilnikov kotarskega saveza. Glede kolesa veljajo določbe dela VI. spl. tehn. pravilnika.

Pravico startati imajo vsi verificirani dirkači, člani v podsavezu Ljubljana članjenih klubov, javni vozači lahko nastopijo v točkah 2, 4, 6, in 7. Juniorji pa samo v točkah 2, 3, 5, 6 in 7. Glede nastopa juniorjev v točki 2 za juniorje odloča podsavez.

Dirkači se morajo javiti na naslov podsaveza potom svojega kluba najkasneje do petka 31. avgusta do 14. in v prijavi navesti točke v katerih bodo startali. Prijavnina za vse točke skupno Din 10, naknadne prijave pa le proti prijavnini Din 20.

Dirkači so morajo javiti vodstvu dirke najkasneje ob 14. uri. Dirka se vrši samo ob lepem vremenu.

Ker je dirka obnemem prvenstvena za podsavezno prvenstvo, poziva podsavez vse verificirane vozače, da se polnoštevilno udeležijo.

Proteste je vložiti najkasneje 15 minut po končani točki s takso Din 20, kateri znesek se vrne, če se protestu ugod.

Sportni dan na Rakeku

Plonir sporta na Notranjskem, aglini SK Javornik na Rakeku, priredi, kakor vsako leto, tudi letos svoj sportni dan v nedeljo 2. septembra.

Na sporedu ima popoldne in popoldne lahkoatletika tekmovalja za prvenstvo Notranjske, nogometne tekme in zvečer zabavo.

Razpis lahkoatletskih točk

SK Javornik na Rakeku priredi v nedeljo 2. septembra lahkoatletsko tekmovalje za prvenstvo Notranjske za leto 1934 s

Nikoli odprti!

Pristen samo v modrem ovitku.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi treninga z Grafiko naj bodo danes ob 16. v garderobi: Logar, šinkovci, Petrič, Vahen I, Jurkas, Pišek I in II, Svetič, Tavčar, Caleari, Petelin, Saunig, Mihelič, Bačak.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Moštvo, ki igra proti Avstriji, je objavljeno v članski knjigi. Juniorji igrajo dopoldne na Stadionu ob 9.30 pokalno tekmo s SK Reko. Javijo naj se: Kroupa, Müller, Perc, Eiselt, Gogaia, Cvirn, Goršič, Rihter, Scagnetti, Aljandić E., Eržen, Prinesite seboj krstne liste ali legitimacije. Reditelj: Gorenc, Janežič, Stranski sodnik: Šefran. — Ob 8.45 naj bodo v garderobi: Magister, Vodnik, žargi, Mihelič, Marinko, Glušič, Borut, Derganc, Ovin, Volk, Dežman, rez.: Leskovšek, Lavrenčič, Rogel, Stranski sodnik: Oblak, Reditelj: Glušič E., Kosi. — Naraščaj in aktivni nogometaši, ki se legitimirajo s plačano izkaznico, imajo prost vstop k popoldanski tekmi in naj se javijo ob gornjem vhodu ob 16.45.

ZSK Hermes. Postavi moštev za današnji tekmi sta razvidni iz službene knjige pri »Kočarju«. Komb. moštvo mora biti na igrišču ob 15. I. moštvo pa ob 16.45.

SK Reka. Ob 16. morajo biti na igrišču: Pikici, Drage, Dane, Korli, Kokoli, Glušič, Čuč, Zinke, Laznik, Pino, Rožman, Remškar in Jaka.

SK Grafika. Pozivajo se ob 16. na igrišče Primorja: Gorenjc, Mekina, Katavič, Marjetič, Jeršek, Potrat, Usenik, Zagar, Beran I in II, Trobešek, Bončar, Vilh, Rone, Stupica I in II, Veber, Verbek, Derovšek, kakor vsi ostali aktivni igralci.

SK Mars. Za tekmo morajo biti danes ob 10. na igrišču Primorja: Magister, Tomšič, Ban, Mihoš, Humar, Drobež, Povhe, Perko, Sušnik, Brgoč, žigon, Gorkovič, Vrhovec, Janežič, Zlatko, Janež. Prinesite izpričevala. Ob 16.45 pa mora biti na Rakovniku tole moštvo: Zavri, I. Trček, Ban, Klingenstein, Dolinar, Humar, Vrhovec, Zupančič, Vrhovec II, Strnad, Jenko, Zadnik, Maki, Genc.

SK Svoboda poziva te-le igralce, naj se javijo danes zjutraj ob 7.30 v naši garderobi: Udovič, Dežman, Škrjanc Z., Brajer, Okorn, Rihtar, Legiša, Cotic, Vogel, Sušnik, Kotnik, štante. Vsi navedeni igralci morajo prinesiti s seboj kak dokument, da se bo vsak lahko predstavil sodniku, da ima pravico igrati juniorske tekme.

SK Zalog. Danes ob 15.30 igramo trening tekmo s SK Korotan iz Ljubljane. Zato naj se javijo na domačem igrišču najkasneje ob 15.: Juvancić, Cerar, Franci, Gvido, Korli, Danilo, Gusti, Jaka, Edy, Vendi in Hanza. Poravnajte članarino!

Sokol

Sokolska župa Celje. Župni prosvetni odbor priredi v dne 8., 9. in 10. septembra prosvetni tečaj. Udeležba je strogo obvezna za vse župne enice (društva in čete). Že imena predavateljev (br. dr. Belajčić, Smernik, dr. Kovarčič, Vojnovič, Trkulja, Bučar in drugi) jamčijo, da bodo predavanja na tečaju prvovrstna. Zadnji čas za prijave je do 1. septembra. Dobrodošli na tečaju so posebno člani (ce) tehnične odbora. Tečaj bo na internatski osnovi. Društva plačajo udeležencem tečaja samo vožnjo, drugo pa preskrbi ZPO (hrano, stanovanje). Ne odlašajte s prijavi, pošljite imenske prijave ZPO v Celju. Zdravo!

Izjava

V zadnjem času razširjajo posamezniki absurde vesti, da sem podpisani prodal člane našega Udruženja in producente sadja »Prizadus« v Beogradu, da sem zakrivil zavlačenje letošnjega izvoza v Nemčijo, da sem hotel izkoristiti izvozni kontingent jabolk v Nemčijo, ter s tem oškodoval naše člane in producente.

Opozarjam vse prizadete in ostale, da bom vsakogar, ki bi take laži razširjal, zasledoval brezobzirno sodnijsko-kazensko.

Srečko Kranjc

predsednik Udruženja sadnih eksporterjev in predsednik Priglednega udruženja.

NOVI PENZIONAT ZA NAŠE HČERKE

»Lada« Zagreb, Delničarjeva ulica 10. Odborbo po Ministrstvu prosvete u aktu št. 2317/1934, sprejema učenke vseh šol in banov. Gojenke, katere ne hodijo več v šolo, dolo vse izobrazbo, potrebno današnji šeni v službi, društvu in doma. Učiteljice so kvalificirane, oprema pensionata je prvovrstna. Prospekte pošilja na zahtevo: Uprava pensionata.

Gospodarstvo

Naša trgovina in izvoz

K običnemu zboru Zveze trgovskih združenj

Ljubljana, 25. avgusta.

Prejeli smo: V Slovenskih Konjicah se jutri seštevajo delegati in predstavniki trgovstva iz vse Slovenije k letošnjemu XIV. rednemu običnemu zboru Zveze trgovskih združenj draveke banovine. Na običnih zborih te najvišje stanovske reprezentance slovenskega trgovstva, ki so vedno zelo pomembni, pridejo vsako leto v zgoščenih oblikah ob izrazu vse želje in težnje našega trgovstva. Ob tem važnem sestanku smatramo zaradi tega za umestno, iznesti nekaj načelnih mišlji o nalogah in o vlogi naše trgovine v našem narodnem gospodarstvu in o njenem pomenu za splošni gospodarski razvoj in napredek.

Pri precejšnjem defitu naše javnosti je poznati, da pravilno ne spoznavamo pomena trgovine. V zadnjih letih krize je v podvojenih oblikah prišlo do velike nerazpoloženosti proti gospodarskim krogi in posebno proti trgovstvu. Tudi naše državno in samoupravno uradništvo pogosto z nekakim neprijaznim naglasom govori o stakozvanih gospodarskih krogih, glede trgovcev samih pa je precej razširjeno mnenje, da so neobčutljivi, da ne živijo le na račun konsumenta. V tej mentaliteti so se rodili mnogi ukrepi in predpisi, zlasti davčni, ki vidijo v vsakem trgovcu človeka, ki le na debelo aluži denar. Naši davčni zakon n. pr. prišteva v prvo skupino pridobitne z najvišjimi osnovnim davkom prav vse trgovce do najmanjšega branjeva navzdol, medtem ko predpisuje za vse svobodno poklice (odvetnike, zdravnike, notarje itd.) nižji osnovni davek, čeprav je večina pripadnikov teh svobodnih poklicev gotovo v boljšem materialnem položaju, kakor večina naših trgovcev, ki jo tvorijo majhni podeželski trgovci.

Naša javnost vidi samo napetost med skupno in prodajno ceno trgovca in pogosto smatra vso to razliko kot čisti dobiček, neupoštevajoč vso ogromno breme, ki jih nosi trgovec v obliki režije in javnih dajatev, in znatne izgube, ki jih zlasti v zadnjih letih trpi naš trgovec zaradi dajaboz pri teriatvah. Malokdo se zaveda, kako velik odloček tvorijo zlasti v sedanji dobi oni trgovci, ki zaključujejo knjige z izgubo, odnošno odloček onih trgovcev, ki morajo prostovaljati ali prisilno opustiti svojo obrat. V zadnjih dveh letih in pol se je število trgovskih obratov v draveki banovini sketilo od 12.935 na 10.479, torej za 2435 ali za nič manj kakor 19%.

Gotovo bi se dalo tudi glede delovanja trgovskega stanu mareskaj kritizirati; tudi med trgovci so ljudje, ki trgovskemu stanu ne delajo časti. Toda taki pojavi se najdejo povsod in pri vsakem stanu. Mareskaj bi se dalo tudi reči glede strokovnega nivoja naše trgovine, ki ga moramo se precej dvigniti. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti velike naloge, ki jo izpolnjuje ali jo mora še izpolniti naša trgovina v interesu razvoja našega gospodarstva. Z združeno trgovino se nikdar ne bo dala nadomestiti samostojna trgovina, ki eloni na privatni iniciativi. Vse države, kjer je gospodarski razvoj prišel veliko blagostanje, so ob enem države, kjer je trgovina na zelo visoki stopnji. Bolj kakor množica industrijskih držav, je agrarnim državam potrebno podpreti privatno iniciativo v trgovini, ki edina lahko najde pota za intenzivno izmenjavo dobrin na domačem trgu, kakor tudi z inozemstvom. Proizvajalci je mnogo lažje stvar, nego prodajati in nati kupca. To velja tako za industrijske in obrtne izdelke, je v vsi meri pa za kmetijske pridelke. Če so davci v naši državi v raznih predelih tako različne cene za razna živila, če vidimo, da se ponekod ta ali oni kmetijski pridelke plačujejo po ceni, ki znaša komaj polovico ali tretjino cene v drugem delu države, je temu krivo predvsem dejstvo, da je naša trgovina še vedno na nizki stopnji razvoja, sicer bi se te razlike gotovo zmanjšale, če ne izravnavale.

Trgovina s kmetijskimi pridelki, ki so sezonski predmeti, je ella riskantna in se lahko s tako trgovino počasi predvsem samostojni trgovec, kajti zadržja je preveč okorna oblika, da bi mogla v takih riskantnih poslih nadomestiti iniciativnega trgovca. Tu gre pogosto za neuspešno odločitev, ki jih je treba napraviti v najkrajšem času, tu je treba mnogo iznajdljivosti in elastičnosti, ki jo more pokazati le oni, ki je za svojo odločitev in ekipe odzvojen sam sebi s svojim premoženjem, ne pa morda skupini ljudi, ki se obaja od časa do časa na seje. Izvozna trgovina s kmetijskimi proizvodi je tako težavna, da ji pogosto niso kos tudi trgovske kapitalistične družbe. Nikjer se tudi ne morejo v krakem času izgubiti cela premoženja, kakor pri izvozu agrarnih pridelkov, kjer so izvozniki zlasti začinja leta izgubili ogromne veote.

Kaj pomeni iniciativna izvozna trgovina za naše narodno gospodarstvo, naj pokaže mo na majhnem primeru. Zgodnja leta se je izvoz perlatine iz naše države navzile narasčajočim oviram in težkočam dvignil v obsegu, kakršnega ne bi nihče pričakoval. Vse ta dvig pa je pripisati iznajdljivosti enega samega agilnega trgovca, ki je pokazal pot, kako je treba zavojevati inozemski tržišča, in ki so mu sledili pozneje še drugi izvozniki. V letih 1925 in 1926 je znašal naš izvoz perlatine komaj 125. odnošno 136 vagonov. Leta 1930. se je povzpelo na 829 vagonov in se je na tej višini navzile rastočim uvozom omejitvam raznih držav držal do lanskega leta, ko se je prišel ponovno dvigniti in je lani dosegel 991 vagonov; letos pa smo samo v prvi polovici leta izvozili 565 vagonov perlatine, tako da bo za vse leto količina znatno presegala 1000 vagonov. Od leta 1925. se je torej naš izvoz perlatine odnošno za zasluge in iznajdljivosti izvozne trgovine podnesetoril; celo po vrednosti se je povečal. V prvem letošnjem polletju je znašala vrednost izvozne perlatine navzile nizkim cenam 54 milijonov, po vrhu pa smo izvozili še za 11 milijonov Din perja od perlatine, skupaj torej za 65 milijonov perlatine in perja, tako da ta izvoz že presega vrednost izvoza goveje širvine in je skoro dosegel še vrednost izvoza svinj ali izvoza jaje. Če bi v vsaki izvozni stroki imeli tako agilne trgovce, kakor jih imamo pri izvozu perlatine, tedaj bi bilo našemu kmetu, kakor tudi vsem našemu gospodarstvu, sila mnogo pomagano.

Pri iskanju novih tržišč v inozemstvu in pri iskanju načina, kako lahko soravnimo naše kmetijske pridelke v inozemstvu v

denar, mora privedi do pravega uspeha edino privatna iniciativa. Šele potem, ko se pota iznajda, ko se je izkazalo, kakšen način izvoza lahko prinese največje uspehe, lahko stopijo v izvozne trgovstvo eventualno tudi zadrage producentov, seveda le pod enakimi konkurenčnimi pogoji. V interesu kmetijstva in vega našega gospodarstva bi morala naša država hati zaradi tega posvetiti prav posebno pozornost dvigu trgovine, zlasti izvozne, in bi morala njeno prizadevanje iti za tem, preprečiti nesobitnost v trgovini in dvigniti sposobnost in zanesljivost. Iskoriščenje konsumenta ali producenta je prav mogoče le v primitivnih trgovskih razmerah; čim bolj pa se lezama trgovina povzpne na višjo razvojno stopnjo, tembolj onemogoča svobodna konkurenca med trgovci samimi, da bi prišlo do iskoriščenja producentov ali pa domačih konsumentov.

Gotovo je, da ima naša trgovina mareskaj to željo, ki se morda ne da izpolniti. Tudi trgovci se morajo tu in tam na ljubo vsiljen ciljem eplošnega interesa odpovedati takim zahtevam, katerih izpolnitev bi jim sicer prinesla lažje življenje, drugim stanovom pa bi življenje otežkočilo. Je pa še mnogo več takih zahtev naše trgovine, ki se dajo izpolniti brez škode za splošno interese in ki se morajo izpolniti baš v interesu našega gospodarskega razvoja.

Kakšne ogromne naloge ima še izpolniti

Znatneje zmanjšanje obtoč bankovcev

Po izkazu z dne 22. t. m., se je skupna podlaga Narodne banke nasproti stanju 15. t. m. zmanjšala za 24.77 milijona na 1890.81 milijona Din. Devize, ki se ne štejejo v podlago, so se povečale za 31.85 milijona na 54.71 milijona in kovani denar v srebru in niklju kaže padeč za 11.07 milijona na 24.13 milijona Din. Skupna vota posojil, meničnih in lombardnih, se je povečala za 4.26 milijona na 1931.54 milijona Din.

Obtoč novčanice se je v istem času zmanjšal za 46.09 milijona na 4105.71 milijona, ob enem pa so se tudi sketile obveznosti na pokazanje za 22.78 milijona na 1238.26 milijona Din. Medtem pa so se obveznosti z rokom padečim na 2.40 milijona Din na 853.99 milijona Din. Močnejše so narasla razna pasiva, in sicer so se dvignila za 90.67 na 942.26 milijona Din. Skupna vota obtoč, ki in obveznosti na pokazanje so je nasproti prejšnjemu izkazu zmanjšala za 68.82 milijona na 5943.97 milijona Din. Skupno kritje je ostalo neizpremenjeno na 35.55 odotoka, medtem ko se je kritje v zlatu dvignilo od 33.29 na 33.78 odotoka.

Zanimiva razstava statističnega gradiva o slovenskem obrtništvu

Zbornica na TOI v Ljubljani priredi na jesenskem ljubljanskem veleboju v svojem paviljonu »O« posebno razstavo, ki bo obsegala obširno statistično gradivo, nanašajoče se na obrtništvo v draveki banovini in na zborništvo obrtnopospeševalno delovanja. V statističnih tabelah, grafičnih zemljevidih in slikah je zbrano gradivo o številnem gibanju obrtništva od l. 1902. do l. 1932. v sorazmerju s številom prebivalstva, statistični zemljevid kaže gostoto obrtništva v razmerju s številom prebivalstva v posrednih okrajih, poseben oddelek pa prikazuje porast in padeč posrednih obrtništva strok v sorazmerju z gibanjem prebivalstva, socialno za Ljubljano.

Nadaljnji oddelek bo kazal delovanje Zbornice za TOI na področju obrtnega pospeševanja, in sicer od leta 1911. do povsedne dobe v zvezi s deložnim zavodom za pospeševanje obrti, od leta 1928. dalje pa v okviru samostojnega zborništva zavoda za pospeševanje obrti. Iz tabelaričnih pregledov so razvidni prispevki zbornice za strokovno težaje, strokovno izpopolnjevanje mojstrov in pomočnikov v tujini, predavanja, poučne ekskurzije, strokovno literaturo in drugo, prispevki za nabavo umetnoobrtinskih zbirk, za razstave, za obrtno nadaljevalno šolstvo, za ustanove in podpore učencem obrtnih šol in pomočel vate, ki so izdane za podporo onemoglih obrtnikov in obrtništva vdov. Nadaljnji oddelek prikazuje razvoj obrtnega nadaljevalnega šolstva v draveki banovini v povojni dobi in razvoj obrtnih šol in tehniške srednje šole od prvih početkov dalje. Poseben pregled predločuje statistiko in grafični prikaz prirejenih strokovnih težajev v draveki banovini od leta 1910. dalje, ko je zbornica s svojimi prispevki in kot član kuratorja sodelovala s svojčasnim deložnim in kamejšim banovinskim uradom za pospeševanje obrti v Ljubljani, odnošno, ki jih je od leta 1928 dalje priredila s svojim samostojnim zavodom za pospeševanje obrti. V tem okviru je podan tudi pregled, koliko mojstrov, odnošno pomočnikov posrednih obrtništva strok je zbornica podpirala pri njihovi strokovni izpopolnitvi v tujini. Poseben zemljevid kaže razvojno stopnjo stanovske obrtniške organizacije v draveki banovini, odnošno na podlagi obrtnega zakona.

V zvezi s aktualnim vprašanjem kreditne zaščite obrtništva kažejo posebne statistične tabele zadovoljitev obrtništva v draveki banovini, pri bankah, regulativnih hranilnicah in kreditnih združenjih.

Davčna obremenitev obrtništva je razvidna iz podatkov o višini obdavčenja v raznih davčnih kategorijah pridobitne in konkratno pri posrednih nekaterih važnejših obrtništva strok.

Udeleževanje obrtništva v gospodarskem združenstvu kažejo statistični pregledi o razvoju in gospodarskem stanju in poslovanju obrtništva kreditnih, produktivnih, strojnih, nabavljajnih in prodajnih združenj, včlanjenih v obselejših treh zvezah teh združenj.

Za strokovni razvoj in nvo obrtništva v draveki banovini so važni barometeri močestri ispitji, ki se vrše pri ispitnih komisijah Zbornice za TOI v Ljubljani. Novem mestu, Celju in Mariboru Pregled o teh ispitjih v teku zadnjih dveh let, kar se vršijo, nudijo statistične tabele o številu kandidatih, ki so delali ispit, ki so jih prestali ali pri ispitju padli. V zvezi s temi podatki so razveljavljeni tudi rokodelski izdelki raznih

zlasti naša izvozna trgovina, bomo spoznali, če se zavedamo, kako majhen obseg zavzema v naši državi izvoz v primeru z drugimi državami. Vrednost izvoza, ki odpade povprečno na posameznega prebivalca dotične države je znašala leta 1932. v Daneki 4540 Din, v Belgiji 3896, v Nizozemski 3382, v Švici 2907, v Angliji 2204, v Nemčiji 1672, v Franciji 1444, v Češkoslovaški 1178, v Avstriji 1102, v Grčiji 494, v Rumuniji 437, v Madžarski 400, v Bolgariji 323, v Poljski 304, v Jugoslaviji pa le 218 Din. Manjši relativni izvoz nego v Jugoslaviji imata v Evropi le še Rusija, kjer znaša na osebo 133 Din in Albanija, kjer znaša na osebo le 57 Din. Gornje številke nam kažejo, da ima celo Bolgarija za 50% relativno večji izvoz nego naša država, Madžarska, Rumunija in Grčija pa za okrog 100% večji izvoz, da ne govorimo o zapadnoevropskih agrarnih državah, kakor sta Daneka in Nizozemska, kjer znaša izvoz povprečno na osebo 15 do 20 krat toliko nego v naši državi. Zamišljati si moramo, kakšen ogromen napredek bi že pomenilo za naše gospodarstvo, če bi nam z dobro gospodarsko politiko in s pametnim pospeševanjem in podpiranjem izvozne trgovine pri iskanju novih tržišč uspelo podvojiti količino izvoza, ki odpade povprečno na prebivalca v naši državi. Res je, da je geografska lega naše države glede na velika konsumenta tržišča agrarnih proizvodov mnogo manj ugodna, nego je n. pr. lega Daneki ali Nizozemski, ki sta obkoljeni od agrarnosilnih držav, vendar pa je na drugi strani tudi nedvomno, da bi bil naš izvoz pri kapitalno sposobni, iniciativni in solidni izvozni trgovini ter dobro premišljeni izvozni trgovini lahko mnogo večji nego je dejansko, kar bi prineslo koristi vsej državi in vsemu narodu.

strok, ki so jih morali kandidati izvršiti pri praktičnem mojstrenem izpitu.

Ta razstava je važnega pomena na eni strani zato, ker daje javnosti vpogled v obširno gradivo o položaju obrtništva v draveki banovini, na drugi strani pa sestavlja bihano zborništvo delovanja na področju obrtnega pospeševanja v zadnjih desetletjih.

Gospodarske vesti

— Lastniki obvesne 2 1/2% loterijske draveke rante za vojno škodo, ki so predložili stare obveznice davčni upravi Ljubljana mesto v zamenjavo do 11. avgusta 1934, se pozivajo, da dvignejo nove obveznice v dopoldanskih uradnih urah pri blagajni te uprave. Reverse, ki so jih prejeli ob izročitvi obveznic, je prinesli s seboj, kar se bodo nove obveznice izročale le proti reverzu in potrdilu. Za obveznice, vlozene po 11. avgustu, še niso prišlele nove obveznice.

— Carina na naflo. Finančni minister je izdal odlok (»Štžbene Novine« z dne 23. t. m.), po katerem morejo rafinerije, ki uvažajo sirovo in nečiščeno naflo za predelovanje, dobljene proizvode izvažati iz države po št. 177. uvozne carinske tarife s pravico na povračilo izvršenih davčnin.

— Obrtniški kongres v Ljubljani. V nedeljo 2. septembra priredi Orednje društvo jugoslovenskih obrtnikov v Ljubljani kongres. Na zboru, ki bo v veliki dvorani hotela »Uniona«, so bodo obravnavala vna pereča vprašanja, ki zadevajo naše obrtnike, zlasti davki, šumarnstvo in splošno gospodarsko stanje obrtništva. Zborovanja se bo udeležilo tudi nad 500 obrtnikov iz Hrvatske in Srbije. Skupno se računa na udeležbo 2000 obrtnikov. Poskrbljeno je za značilno vožnjo po železnici. Prav tako bo udeležencem kongresa omogočen tudi poseel velesema po nižnji ceni. Za oddajene goste se preskrbijo prenočišča. Potek kongresa se bo oddajal tudi po radiju, a že v petek bo govoril v radiju tajnik osrednjega društva g. Mihelčič Ivan o težnjah obrtništva.

— Trgovina za mesečne izdelke v Zagrebu bo spet obratovala. Kakor poročajo iz Zagreba, se bo to zgodilo v naslednjih dneh. Prvotna lastnica, Prva hrvaška Medicinica, je podjetej prodala Glavni zvezi erbskih kmetijskih združenj baje za milijon Din. Najprej bo podjetej pripravljalo mast in elani na izvoz v Nemčijo in Češkoslovaško. V Zagrebu se bo ustanovil prodajni urad podjetja.

— Odpravljen je konkurs, razglašen o Hanziu Antonu iz Metlike, ker ni kritja za stroške postopanja.

— Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Sulzaja Viljama, lastnika avtomobile delavnice v Celju. Narok za ekipe poravnave bo pri okrožnem sodišču v Celju, oba 2. 4. oktobra ob 9. Rok za oglašitev je do 29. septembra. — Rozmarij Peter v Gornji Radgani je vložil predlog na sklenitev prišilne poravnave in konkurznem postopanju. Upnikom I. in II. razreda nudi popolno plačilo, upnikom III. razreda pa 80odotolno kvoto. Zato se določa narok za razpravljanje in ekipejanje na dan 3. septembra ob 10. pri okrožnem sodišču v Gornji Radgani. — Potrjena je prišilna poravnava o Holzapflovu Katarini, trgovki v Zepoveh. Prav tako poravnava o Haeklu Viljemu, trgovcu v Lemerju.

— Debave. Komada draveke divizijske oblasti v Ljubljani sporoča v zvezi z razpisom nakupovanja pšenice za vojsko, ki se je prišlo 20. t. m., da je glavni nabavni center komiesje v Mariboru (uprava garnizona). Cena pšenici je 1.15 Din za kg pšenice. Gradbeni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 50 gasilnih pločevinastih voder in gasilnih konopnih eov, do 31. t. m. glede dobave 2400 kg pocinkane pločevine in 101 kg cinkove pločevine in do 3. septembra glede dobave 100 kg črne parikole suhe barve, 50 kg berlinske modre suhe barve, 100 kg silikata, 100 kg lanenega olja, 100 kg terpentinskega olja. Strojni oddelek iste direktije sprejema do 4. septembra ponudbe glede dobave 125 parov cokelj z lesanimi podplatmi. Komanda pomorskega arzenala v Titlu sprejema do 23. septembra ponudbe glede dobave 80 m lanene jadrenine št. 6, raznih vijakov iz medi, večje množice mehkega rezanega jesa, hrastovih in jelovih hlodov, gred in letev; do 19. septembra glede dobave 5500 kg evinčnega minija, 6500 kg portlandskega cementa, smole, katrane, nafte, katanirane ovoja in konopje. Pri glavnem sanjski letalski skladišči v mestu Zemunu bo 5. septembra družna in tretja očetlana licitacija glede nabave 10.000 kg čiste vate, 100.000 m hidrofilne gaze, 150.000 m platna, a 7. septembra glede dobave 3000 parov vnetihl konat. Dne 31. t. m. bo v pismni komande 39. pehotnega polka v Celju prva

Nar. posl. Ivan Urek:

Kako je bilo v Brežicah

Pod tem naslovom je prineslo slovensko glasilo opozicijske Narodne stranke članek, poslan in prioben (oh smola!) s imenom piceev, dveh Brežičanov, gg. dr. Hudelieta, banovinekega zdravnika, in njegovega zeta Boža Srebretra, profesorja na meščanski šoli v Brežicah. Ta članek v svoji »duhovitočasti« zasluzi malo razčlenjenja.

Oba ta dva gospoda, ki še sedaj niata izstopila iz JNS, nasloputa kot dšhovna voditelja brežičkih »bojceev«, pošiljata pa svoji članek mimo lastnega glasila v list tretje »vružbe! Bi ga v »Prelomcu« nihče ne čital? Ali sta hotela položiti kukavičje jaje v srakino gnezdo, pa vama je navihani Patruška to prepelil in vaju izdal? Da, da, politika je grda reč!

Pa pojdimo k razlagam g. dr. Hudelieta. Oba gospoda sta v članek doprineela vsak iz svoje »stroke«. Gospod doktor je videl ob 19. uri na dan zbra JNS, ki se je vršil predpoldne dne 12. t. m. kmečke fante, ki so se pijani rogovili po Brežicah. Da, gospod doktor, kar razpravlja o pijanosti! Pa še po Brežicah povprašajte naokrog, kaj je to stvarjo in koga vse vidijo večkrat v ročkah. Povprašajte tudi, kako je bilo takrat, ko je neki gospod cepil koze v Sromljah, Artučah in drugod.

Zanimivo bi se dalo z vami razpravljati tudi o kakovosti zausnic, ki so jih, kakor trdite v svojem članku, baje »masovali« neki vaši milijenci na dan zbra od kmečkih »peti. Poltrdi boste, da je zausnica zelo neprijetna stvar za prizadelega. Je pa včasih mnogo boljše od vaših receptov. Seveda vas lahko jezi, če vam je morda kaj znano, da je golova družba poslala nekaj izvažev med naše zborovalce s točnimi instrukcijami, kako naj motijo mir in red. Čudno, da vam je znan tiš klic o Emi, ki bi za moral po naročilu izvažati zaklatici, pa mu je že pri prvem zlogu zamrl na uših pod težo poleg se nahajajoče kmečke pesti! Stiri taki poaski so bili, a v prvi sekundi so že padli iz »taktak! Eden je prošil za milost, češ: »si nistem nič kriv, dobil sem kovača (10 Din), da kričim! Da, nekoliko vas je presenetila ta strmnost kmečke vojke! Pa treba se bo privaditi tudi temu!

Nogo so nalomili fantje neki gospej in še sedaj leži v postelji, pravile vi, gospod doktor. Drugi pa so videli gospeo vsak dan v kuhinji in tudi takoj po tišti rabuki, ki pa je bila izzvana od onih vaših milijencev, ki so polem pač v nerodnih posledicah zamnjali okna za vrata.

Toliko, kar se tiče »znanstvenih« razglabljanj, je bilo menda od g. dr. Hudelieta v članku. Na geometrijo pa se menda gospod doktor ne razume toliko kot gospod Božo. Zato bo ta pač od njega! Geometrija je pozitivna znanost, piše g. profesor Božo! Bo že menda res, saj vemo, da je gospod profesor dobrišen del svojega življenjskega časa posvetil študiju matematike, kjer je golovo doma. 280 kvadratnih metrov, pa niti centimetra več, meri prostor, kjer se je vršil zbor JNS, je točno izračunal gospod profesor. Pa naj potem sam Bog, če more, spravi na ta prostor 4000 ljudi, pravi gospod Božo.

Ker sem že davno zapustil šolo, si kar nisem upal, spustiti se v tekmo s gospodom profesorjem in tako »visoki znanosti« kot je izračunavanje površine pravokotnika. Stopil sem k mojemu uslužbencu, ki ima konje čez, pa je šele pred štirimi leti zapustil osnovno šolo, in sem ga prošil če bi znal rešiti to zamotano nalogo! Pa sva za vrek pri napravlja. Meter, papir in svinčnik v žep in bickelj pod noge, pa jo je

javna ustmena licitacija za dobavo živil (masti, olja, krompirja, zelja, kisa, kave, naprike, cikorie, čaja). Dne 21. septembra bo pri ekonomnem oddelku generalne direktije državnih železnic v Beogradu v novem poslopij promatnega ministristva prva javna očetlana licitacija za dobavo 1000 mazalje iz jeklene litine za ose in 22. septembra za dobavo električnih merilnih instrumentov. Dne 22. septembra bo pri upravi državnih monopolov v Beogradu prva očetlana licitacija za dobavo belega papirja za tobačne tovarne (vzorec na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani). Natančnejše v Zbornici za TOI.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 25. avgusta.

Na ljubljanski borzi je znašal devizni promet v preteklem tednu 2.12 milijona nasproti 3.81, 2.17, 2.81 in 2.90 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Razen neizpremenjenih Amsterdama in Cariba so v času od ponedeljka na včeraj malenkostno popustile vse devize.

V privatnem kliringu so se avstrijski šilingi v Ljubljani med tednom malo pocenili, in sicer na 7.98 — 8.08. Malo se oslabili tudi v Zagrebu, in sicer na 7.86—7.96, medtem ko so se v Beogradu znatno okrepili na 7.85 — 7.95. Grški boni prav tako niso kazali znatnejših izprememb. V Zagrebu so se zaključevali po 29. Včeraj so se v Beogradu ponujali po 29 brez povpraševanja. Angleški funti so v privatnem kliringu nekoliko valovali in proti koncu tedna malo popustili. V Zagrebu so notirali včeraj 227.20 — 228.80 z zaključkom po 228, a v Beogradu 227.70 — 228.80. Španske pesete so se v privatnem kliringu ponujale med 605 in 610. Ponudbe oslabele. V tokrek je bil v Zagrebu zaključek po 603.

Na naših efektivnih tržiščih je bila vojna škoda prve dni tedna zelo čvrsta, v četrtrek je malo popustila, a je včeraj kazala spet čvrstoteno tendenco. V Zagrebu se je v ponedeljek zaključila za kase po 338 in za december prav tako po 338, a včeraj za kase po 341 (v Beogradu po 344 in 343), a za december po 343 in 344. Prišilno krepke so bile tudi ostale državne vrednote. 4% agrarne so se zaključevale v Zagrebu po 39.50, pozneje pa po 41. 6% begluške so imele zaključek po 60, 7% invazijske po 72, 8% Blair po 65.50 in 67, a 7% Blair po 56 do 58. Tudi dolarski papirji so bili krepkejši.

Od ostalih vrednot sta imela zaključek Trbovlje po 70 in Priv. agrarna banka po 218. Na beografski privatni borzi so bili, kakor poroča »Narodno blagostanje«, spet mlahejši devizni tečajji. Povpraševanje je bilo zelo omejeno, zaradi česar so bili tudi posli majhni. Švicarski frank le notiral 14.65 — 14.85, a ostale devize na tej osnovi: dolar 44.25 — 45 angleški funt 226 do 228, italijanske lire 387 — 392, francoski franki 297 — 301, nemške marke 18.25 in češkoslovaške krome 190, medtem ko je znašal kompenzacijski tečaj 186. S tem so se

v nedeljo popoldne ucvrl v Brežice. Kmalu je bil nazaj in predložil izvršeno nalogo: 1273 kv. metrov znaša medcestni prostor, »čistišči vre«, kjer so enako bili zborovalci pa 1573 kv. metrov. Pa ni fika manj, če se vsi brežički profesorji postavijo na glavo, mi jo je zabrusil, ko sem ga bil neverjetno pogledal! Sedaj pa razumi to reč, če moreš! Kdo se na to preklicano »pozitivno znanost« bolj razume, ali moj, ki je pri konjih, ali gospod profesor iz meščanske? Po kmečko bi jaz rešil takole: Kmalu se zberejo zopet učenici meščanske šole k pričetku pouka. Naj bi šli in zmerili ta prostor, točno in vestno brez računске napake.

Pokus zmanjševanja števila udeležencev te mogočne manifestacije je pač še edino možna tolažba onim, ki so imeli ta dan zabarikadirana okna! Iz srca vam to privoščimo! Da si pa s tem ne boste belili las, vam svetujemo sledeče: O unisoni dvorani v Ljubljani je znano koliko ljudi more vanjo... Ko se je vršil v njej bojski shod, so rekli, da je bilo navzočih tam nad 5000 ljudi. In če vidva oba spravitva v ta narod, ki je bil zbran na zboru v Brežicah, v katerokoli dvorano v naši državi, pa se Vam obežem napraviti ono uslugo gospodu zetu za katero ste svoj čas preko g. Lipēja zaman prosjajali (g. dr. Korošca! Torej gospoda, na delo!

Povejta in imenujta mi gospoda eno osebo iz bližine in daljnje okolice, ki med kmeti, delavci, železnikarji, obrtniki etc. nekaj pomeni in velja, pa da ni bil navzoč na tem zboru! In vidva, ki živita od žuljev in znoj tega naroda, se ne sramujeta imenovati in posvati ta narod z nezrelo mladjejo, s političnimi paži, komandiranci itd.! Pa se potem čutita še dolžna in poklicana dajati drugim lekcijo o kulturi, o podlosti in pokvarjenosti srca! Vse to vama bo narod plačal z obrestmi!

Da je v Brežicah dosti bolj »brhihtih« glav kakor je »trollist« Kramer-Pucelj-Urek! Vam radi verjamemo. Saj je toliko prave »znanosti« res malo kje nakopičeno kot v sedanji družbi brežičkih bojceev. Eden, ki se n. pr. zelo razume tudi na geometrijo črtanja rdečih linij po časopisu, je spravil to skupaj, kot nihče v Jugoslaviji! Istočasno ko je služboval v Ljubljani kot trgovski pomočnik, se je učil tudi v Zagrebu steklarstva! To lahko vidite iz njegovih spiseval, ki jih je dobil na čisto pravi in pošten način opremljene z vsemi potrebnimi pečati!

Ampak gospoda dopisnika, k delu za narod dovolj samo golo znanje! Pred vsem je potrebna tu ljubav do naroda, razumevanje istega, skrajna požrtvovalnost, zlasti pa pridnost! Tega pa gospoda iz vrst bojceev v Brežicah — nimajo! Hočete gospod doktor otvoriti debato o tej temi? Prosim!

Malozastarelo je tudi vajno mnenje, da so gotovi ljudje nedotakljivi, ker so po poreklu iz bratskega naroda ali po stanu učitelji. Čast »Neimarom« narodne duše etc! Pa »nemarom«, kaj pa s temi! Oni lahko počenajo vsakojake gluposti, pa bi ne smeli pokazati nanje! No, tako se pa ne gremo! Vsekemu svoje!

Na vse ostalo puhlo vsebino ne bom odgovarjal. Omenim še samo k čitku, da sem bil na zboru — osebno — tole: Povedal sem dovolj glasno na zboru, da bi bilo treba z imeni predstaviti nekatere naše »prijatelje« iz Brežic, da jih ljudstvo pozna, da pa ne maram skruniti te svečanosti z imeni onih, ki nič ne pomenijo v javnem življenju.

tečaj deviz na privatnem tržišču skoro že popolnoma približali oficijelnim tečajem s prištelimi premijami v znesku po 28.50 %! Pri švicarskem franku znaša priletila z včeraj premijo v znesku 28.50 %, ki jo odobrava Narodna banka, okoli 14.40, a privatni tečaj švicarskega franka je 14.65, kar pomeni, da je razlika manjša od 2 %.

Devize

Curih. Pariz 20.2025, London 15.29, New York 301.75, Bruseli 71.90, Milan 26.29, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.60, Berlina 119.50, Dunaj 56.90, Stockholm 78.85, Oslo 76.85, København 68.30, Praga 12.7225, Var

Kraljestvo mode

Modne drobnarije

Kdor se podrobneje bavi z modnimi zadevami, lahko presodi, kako važne so mnoge, na v dez brezpomembne malenkosti, ki spadajo k opremi elegantne ženske.

Skrivnost modnega uspeha te ali one ženske je namreč čisto v tistih malih, kotnih stvarcah, ki jih mnogi po krivem prezirajo in ki najbolj poudarjajo osebnost nositeljice. Zato je velika važnost za vsako žensko, ki bi hotela biti okusno oblečena, da se zdi pa zdi rožanica za modne drobnarije, ki same po sebi predstavljajo malenkostno vrednost, a so velikega značaja za celotno opremo.

Pravišno izbrana ovratnica n. pr. poživši se tako preprosto športno obleko in ji daje videz okusne elegancije. K športnim kostumom nosimo iz tankega, živobarvenega volnenega blaga izdelane ovratnice, najraje v kakli topi jesenski barvi, kakor vinsko rdeči, mahovnatu zeleni ali v temno rumeni barvi odpadajočega listja. Na ovratnico izvezemo pošten vzorec, ki se v barvi sklada z barvo kostuma ali obleke. K najbolj priljubljenim motivom prštevamo razne vzorce ciklami ali raztresenega jesenskega listja (desna skica).

Ko že govorimo o ovratnicah, ne smemo pozabiti na nove »metuljčke«, ki so izdelane iz medle svile v lovsko zeleni barvi in izvezene s temnimi smrekami (desno spodaj).

K najbolj važnim delom jesenske opreme spada torbica. Večinoma potrebujemo dva komada: športno ali dopoldanski torbico in torbico, ki nam služi v popoldanske in večerne svrhe. Priljubljena je tako zvana trapezna oblika, le da je dopoldanski model izdelan iz svetlega usnja, popoldanski pa iz temne svile ter okrašen s kovinasto vrstico (levo spodaj).

Jesenski popoldanski čevlji

Imajo pomembno letnomo času odgovarjajočo »zaprto« obliko. Na čevlju pogrešamo vsakršnega okrasja, vendar pa nas popo-

noma zadovolji okusna luknjasta zaponka, ki izhaja iz kroja čevlja samega in jo moramo potemtakem smatrati za del čevlja in ne za okrasje.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Zdravniška posvetovalnica

Mela. Ker izključujete nosečnost in ker je razen trebuha in nog oteklata tudi ocesna betna in so pomodrihi nohti, je verjetno, da ste zboleli na vodenici; ta pa lahko izvira iz obolenja srca ali pa ledvic; bolj verjetno je poslednje, kar bi se dalo dogoditi s preiskavo urina. Nujno potrebna je torej zdravniška preiskava. — St. A. Zai nam je, da vaši želji ne moremo ustreči, ker dotični gospod ne sprejema. — P. K. V. Dokler nastopa perilo redno, le oploditev mogoča. Koliko bi obstoječa srčna naraka postala v nosečnosti za življenje nevarna, bi se moglo šele med nosečnostjo ugotoviti, ki bi se morala v tem primeru prekiniti. Porod je pri 44letni ženi, ki še ni rodila, resnejša zadeva kot pa pri mladi in je neobhodno potrebno, da se porod izvrši v bolnici. — M. D. D. Vnetje

Pri jesenskem čevlju imajo veliko vlogo sestave raznih tvoriv, n. pr. sestava medlega in blešččega usnja. Bleščče konice čevljev in z njimi soglasajoče, dobro razdeljene bleščče proge so velikega pomena za vitki videz noge (skica).

K lepim čevljem spadajo tudi lepe nogavice. Zadnje čase so priljubljene nogavice z različni ažurom in malimi, izvezenimi motivi (zgornja v sredi).

Mnogo pozornosti zaslužijo rokavice, ki jih moremo nositi tako k dopoldanski, kakor k popoldanski opremi. Tak model svetle rokavice s temnimi okraji in gumbnim okrasjem vidimo na naši skici v desnem zgornjem kotu.

Tudi jesenska moda bo upoštevala lepe pasove. Najbolj priljubljeni so nenavadni spleteni pasovi iz kovinastih ploščic ali obročkov (srednja skica).

Novi šopki iz umetnih cvetlic posnemajo jesensko cvetje, pred vsem pa astre in krizanteme (v sredi).

Zadnje čase smo se navadili na tepe šale. Posebno elegantne je šal v obliki pentlje iz jelenjega usnja, ki ga zapnemo z lesenim gumbom. Za zvečer pride v poštev baržunast šal, ki ga na robu izvežemo z biseri ali štrasom.

Elegantna dama zapenja manšete svoje športne bluze z malimi figuricami iz lesenih biserov, kakor kaže skica v skrajnem desnem kotu naše risbe.

Ne smemo pozabiti kovinate ovratne igle v obliki vprašanja. Prav ljubko je tudi kravato rdeče koramno srce, ki zapenja majhen »dečji« ovratnik (levo zgornja).

Najbolj elegantna pa je mala »stola«, izdelana iz krzen malih živalc, ki jo moremo nositi ob vsaki priliki (levo skica).

Novo črtasto blago

spada med tako zvana »plastična« tvoriva, ker je enobarven in so »črte« izbočeni del blaga. Večinoma ukrojujemo kostum iz take-

ga blaga tako, da leže črte počez, kajti izkazalo se je, da vodoravne črte prav nič ne škodijo vitkemu videzu postave. Naša skica nas seznani s takim kostumom, ki je diskretno okrašen s temnimi »perzijancem«. Zanimiva novost je krznena zaponka na pasu.

maternice je, če je postalo kronično, običajno trdovratna bolezen, vendar je ozdravljeno možno. Uporabljajo se sedelce kopeli, katerim se pridene zcedek hrastovih lupin. Vzdržnost je priporočljiva. Če utegnete, pojdite v kako zdravilišče, ki so po glavni seziji cenojša. Obrnite se pa zopet na svojega zdravnika. — D. T. V. roki, ki je bila izpahnjena, ostanejo večje ali manjše bolečine še dolgo, tudi če je bila pravilno upostavljena in se roentgenološko ne najdejo nobene poškodbe. Včasih sploh nikoli popolnoma ne preidejo in s to mislijo se pač morate sprijazniti, posebno če ste že vse poskušali. Zato vam tudi od navedenih predlogov ne moremo obljubiti sigurnega uspeha; poskusilo se pa sveda lahko. — H. V. v Lj. Samoskrumba je v razvojni dobi precej pogost pojav, ki prej ali slej sama preide in si zaradi tega ni treba delati posebnih

nih skrbi. Pazite pa, da se bo šir veliko gibal na svežem zraku, posebno za večerjo mu ne dajate težkih, ostrih jedi, tudi ne alkoholnih pijač in sploh malo tekočine. Spat naj gre šele, ko je utrujen, pokrit naj bo samo z lahko odejo, zjutraj pa mora takoj iz postelje, ko se zbudi. Izrazitih zdravil ni, to, kar omenjate, je najbrže kako pomirjevalno sredstvo. — Blodband. Najbolji naravni lek zoper nečistost obraza je večkratno temeljito umivanje s toplo vodo in alkalinimi milji, naka je treba kožo z grobo brisačo dobro zbrisati. Razen tega vam priporočamo alkohol, ki se uporablja na ta način, da se od boleznih prizadeta mesta dnevno enkrat ali dvakrat z ruto, namočeno v alkoholu zbrise. — Z. Trnovc. Pri živčni oslabelosti je treba z zdravniškovo preiskavo ugotoviti, da-li je telo sicer popolnoma zdravo. Sicer je pa v prvi vrsti potrebna sprememba zraka in okolice, najboljši so gorski kraji, še boljše pa je sveda kako zdravilišče. Življenje mora biti strogo urejeno, ogibati se morate duševnih naporov in razburjenja. Z dieto morate skrbeti za redno odvajanje. Pri nespčnosti ne pijte kave! Mnogokrat pomaga hladna kopel ali pa ovitek zvečer. Pomirjevalna sredstva so baldirjan in brom, po spavalnih sredstvih pa posezite samo v skrajnem slučaju!

Dobrna pri Celju

je splošno znano zdravilišče

za bolezni živcev, srca in ženskih bolezni. Od 1. septembra dalje stane celokupno 20-dnevno zdravljenje z avtobusno vožnjo vred od postaje Celje do zdravilišča in obratno Din 1.200.—, odnosno Din 1.380.—. 6587

Mrzli ali topli obkladki

Kljub modernim zdravilnim metodam polaga marsikateri bolnik — in to deloma po pravici — veliko važnost na blagodejni vpliv obkladkov. Ni pa lahka odločitev, ali naj se dajejo topli ali mrzli ovitki. Pred vsem je važna, da je ovitek tesen, ker samo tako nastane učinkovita plast vlažnega izhlapevanja.

Če hočemo odgovoriti na vprašanje, kdaj se dajejo vroči obkladki, moramo vedeti, kako vročina deluje na bolezne pojave. Vročina ublažuje bolečine, omejuje krče in zaslužena. Topli obkladki pridejo torej v poštev pri gnojnih procesih na zobeh, žlezah, ušesih, nadalje pri napadih migrene, revmatičnih bolečinah, katarjih bronhij in pljuč. Pri nekaterih obolenjih srca, ki obstojajo v krčevitem zoženju nekkih žil srčnega mišičja, lahko topli obkladki čudovito deluje s tem, da razširi skrčene žile in tako nastopi zopet normalni odtok krvi v srčnem mišičju. Vroči obkladki se uporabljajo nadalje pri napadih kolike črevesja, žolca, ledvic in mehurja.

Nizke temperature pa delujejo ugodno pri različnih vnetjih. Razen tega vplivajo pomirjevalno na živčni sistem. Pri nervoznem glavobolu si skoraj vsak stavi mrzli obkladki. Pri krvavenju v lobanjski dupli, ni po nezdah in pregrsu možganov, so ledene mošnje posebno priljubljene. Če je srce razburjeno in bilo pospešeno, so priporočljivi mrzli obkladki. Pri slabem spanju naj vsak, preden začne uporabljati spalnica sredstva, poskusi z mrzlim ovitkom okoli prsa.

Strogi navodil glede uporabe obkladkov sveda ni. Niti zdravnik ne more vedno odločiti, kateri obkladki, mrzli ali topli, bi bili v danem primeru bolj na mestu. Pogosto bolnik najbolje iz izkušnje ve, kateri obkladki mu bolj prija in za te naj se potem odloči.

Radio

Nedelja, 26. avgusta.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika (Pustišek Iv.). — 9: Reprodukcijske orkestralne skladbe. 9.30: Vensko predavanje (dr. Guido Rant). — 10: Prenos iz stolnice. — 11: Radio - orkester. — 12: Čas, plošče. — 16: Obitanje in upravljanje sadija (Hume). — 16.30: Šrnel kvartet »Sarič«, vmes plošče. — 20: Pevski oktet »Danica« z Viča. — 20.45: Radio - orkester. — 22: Čas, poročila, valčkova ura (plošče).

Ponedeljek, 27. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19: Zakaj otreja Zveza jugoslovanskih branilnic razstava. — 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna). — 20: Koncert delavske godbe »Zarja«. — 21: Radio - orkester: Slovenske narodne. — 22: Čas, poročila, lahka glasba.

BEograd 18: Narodne pesmi. — 18.30: Plošče. — 19: Lahka glasba. — 20.30: Pucinijska opera »La Boheme« na ploščah. — 22: Plesna muzika. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Wagnerjeva opera »Tannhäuser« na ploščah. — 21.45: Lahka in plesna glasba. — PRAGA 19.10: Prenos iz Brna. — 19.50: Godba na pihala. — 20.35: Carigrad v ritmu in melodijah. — 21: Orkestralni koncert. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.10: Slušne igra. — 19.50: Godba na pihala. — 20.35: Program iz Prage. — VARŠAVA 19.10: Zborovsko petje. — 20.12: Večer lahke glasbe. — 21.40: Klavirski koncert. — 22.25: Ples. — DUNAJ 12: Koncert orkestra. — 16.40: Pevski in klavirski koncert. — 17.40: Plošče. — 19.25: Lahka glasba. — 20.30: Mešan program. — 21.10: Orkestralni in pevski koncert. — 22.50: Orkester. — BERLIN 20: Večer humorja. — 22.50: Prenos iz Königsberga. — KÖNIGSBERG 19: Klavirski koncert. — 20.10: »Priprodobac, lirčna kantata za soliste, zbor, orgle in orkester. — 21: Slušna igra. — 22.30: Koncert orkestra. — MÜHLACKER 20.10: »Priprodobac, lirčna kantata za soliste, zbor, orgle in orkester. — 20.45: Schillerjeva »Devica Orleanska«. — 23: Plesna glasba. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17: Godalni kvintet. — 19.45: Ciganska kapela. — 21.10: Koncert opernega orkestra. — 22.30: Jazz. — 23: Lahka glasba. — RIM 17: Orkestralni in pevski koncert. — 20.10: Plošče. — 20.45: Mešan glasbeni program.

Torek, 28. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19: Otroški kotiček (Mirko Kunčič). — 19.30: Referat o knjigi Josepha Märza »Die Adriafrase« (Ciril Kočvar). — 20: Radio - orkester: Klavirna glasba. — 21: Tardovičeva opereta »Mala Floranca« na ploščah. — 22.10: Čas, poročila. — 22.30: Angliške plošče.

Poskusna steklenica

COLOGNE
»SOIR DE PARIS«
je navita sedaj v originalni skatlici.
PUDEA »SOIR DE PARIS«
Iskoristite torej to edinstveno priliko in kupite pri svojem parfumerju po normalni ceni ta odlični puder! Naša kompletna serija »Soir de Paris« se dobiva v vseh trgovinah se stroka.

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičklosova ul. 23

BEograd 18.30: Plošče. — 19: Instrumentalni soli. — 20.30: Orkestralni koncert. — 21.30: Narodne pesmi s spremljevanjem orkestra. — 22: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.15: Klavirski koncert. — 21.15: Pesmi. — 21.45: Godba za ples. — PRAGA 19.10: Komorni trio kitar. — 20: Prenos opere »Vražja areta«. — 22.15: Nadaljevanje prenosa. — BRNO 20: Prenos opere »Le Nozze di Figaro«. — 20.12: Operetni večer. — 22.30: Plesna muzika. — DUNAJ 12: Koncert današnjih simfonikov. — 16.10: Plošče. — 17.45: Koncertna ura. — 19.35: Dunajske pesmi. — 20.10: Prenos Mozartove mase v C-molu iz Salzburga. — 22.10: Lahka godba orkestra. — 22.50: Nadaljevanje koncerta. — 23.45: Plošče. — BERLIN 20: Pester program z radio razstave. — 24: Lahka in plesna muzika. — KÖNIGSBERG 19: Skladbe za violino in klavir. — 20.10: Orkestralni in pevski koncert. — 22.30: Plesna muzika. — MÜHLACKER 20.10: Program iz Berlina. — 24: Koncert orkestra. — BUDIMPEŠTA 18.30: Jazz. — 20: Kvaritet trobent. — 21.10: Ciganska godba. — 22.20: Orkestralni koncert. — 23.30: Ples. — RIM 17.10: Orkestralni koncert. — 19.30: Plošče. — 20.45: Slušna igra. — 21.15: Orkestralni koncert. — 22.15: Ples.

Grozi seveda L44-h6, kar črni zlahka prepreči.

6. — — — T18-e6
Sedaj bi L44-h6 ne imel več smisla.

Črni bi lovca umaknil na h8.

7. h2-h3 S18-c6

8. Ta1-d1 Lc8-f5

9. d4-d5 e7-e5!

Presenetljiv udar! Črni vidi varianto: 10. d5-c6, e5x4, 11. c6xb7, Ta8-b8, 12. Dd2x4, Td8xb7, 13. Df4-c1, S16-e4! 14. Sc3xe4, Lg7xb2, Bernstein se je ustrašil, igral bi bil pa lahko 13. b2-b3 namestu Df4-c1.

10. Lf4-g5 Sc6-e7

11. Sf3-h4 S16-e4!

Euwe igra zelo energično.

12. Sc3xe4 Lf5xe4

13. Dd2-e3 Le4-c2

14. Td1-c1 Lc2-a4

15. f2-f3 La4-d7

Lovca je završil čudovito pot.

16. De3-f3 h7-h6!

17. Lg5xe7 h7-h6!

Izsiljeno! Na 17. Lg5-d2? sledi g6-g5

in beli izgubi skakača. Če gre napadom lovca na f6 sledi: 17. Lg5-f6, e5-e4! 18.

Df3-c3, Se7xd5!

17. — — — Dd8xe7

18. g2-g3 e5-e4

19. Df3-e3 c7-c6

20. d5xc6 b7xc6

21. De3-d2 d6-d5!

Izvrstno!

22. e2-e3 — — —

Na 22. c4xd5 bi sledilo c6xd5 23.

Dd2xd5, e4-e3! in črni zmaga.

22. — — — d5-d4

23. Sf4-g2 d4-d3

Euwe je bil lahko ponosen na svojo strategijo, ko je dosegel to pozicijo.

24. Sg2-f4 a7-a5

25. f2-f3 f7-f5

26. h3-h4 — — —

Na 26. Sf4xg6 bi črni odgovoril De7-g5.

26. — — — a5-a4

27. f3xe4 — — —

To pot bi črni na Sf4xg6 imel že dva

odgovora De7-d6 in De7-a3.

27. — — — a4xb3

28. a2xb3 f5xe4

29. Lf1-g2 Ta8-a3

30. 0-0 — — —

Pozna, zelo pozna rokada!

30. — — — Kg8-h7

31. Tc1-b1 Ld7-g4

32. c4-c5 De7xc5

33. Tf1-c1 Dc5-a7

34. Tc1xc6 Ta3-a2

35. Tc6-c7 Da7xc7

36. Dd2xa2 De7-c2!

Odločila poteza!

37. Da2-a6 — — —

Na 37. Da2xc2 sledi d3xc2 38. Tb1-cl.

Lg4-d1 in Lg7-b2.

37. — — — Dc2xb1+

38. Kg1-h2 Lg4-f5

39. g3-g4 Db1-a1

40. Da6-c6 Te8-c8

41. Dc6-b7 Lf5xg4

42. h4-h5 d3-d2

43. Dd7xe4 d2-d1 postane dama.

44. Dg6-e4 Kh7-h8

45. Dg6-e4 Da1-e5

Beči se je vdal.

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Priobčuje knjižničar Matija Roda.

Nadaljevanje.

Reitz D., Aufgebot. Freiheitkampf eines

Volkes. (Buren.) 14066 z.

Arnheim R., Film der Kunst. 14067 z.

Wilson R., McNaughton, Letizia, die Mutter Na-

poleona. 14068 z.

Hirschfeld Magnus, Die Weltreise eines

Sexualforschers. 14069 z.

Edschmid K., Zerber und Gröse des Mit-

telmeers. 14070 z.

Karpath L., Begegnung mit dem Genius.

14073 z.

Johnson M., Congorilla, Filmabenteuer mit

den kleinsten Menschen und den grös-

sten Affen. 14068 z.

Waser Maria, Land unter Sternen. Roman.

14069 z.

Hanhart Dorette, Die gläserne Wand. Ro-

man. 14090 z.

Ortega y Gasset J., Über die Liebe, Medi-

tationen. 14091 z.

Wurm E., Solange die Erde steht. Roman.

14092 z.

Ponten Jos., Im Wolgaland. Roman. 14094 z.

Arets Gertrude, Die Frauen um Napoleon.

14095 z.

Kautmann V., Der geschriebene Film.

14096 z.

Kniebecker H. R., Kommt Krieg in

Europa? 14098 z.

Kesten H., Der Gerechte. Roman. 14101 n.

Düblin A., Babylonische Wanderung. Ro-

man. 14103 n.

Winsloe Christa, Das Mädchen Manuela.

Roman. 14106 n.

Filip-Miller René, Führer-Schwärmer und

Rebellen. Die grossen Wunehträume

der Menschheit. 14109 z.

Vse tu navedene knjige se lahko naroče

Bodoča vojna

Nerazveseljiva izvajanja poljskega vojnega strokovnjaka za države, ki podpirajo nemške zahteve po enakopravnosti

Bivši poljski ministriški predsednik general Vladislav Sikorski je izdal pod naslovom »Bodoča vojna« delo, ki zasluži pozornost zunaj poljskih mej že zaradi tega, ker je avtor eden najboljših poljskih vojaških strokovnjakov, ki je l. 1920. nemalo pripomogel k čudežnemu odbitju boljševskega vpada v poljsko ozemlje in živi že več let v Parizu, kjer je v najtesnejših stikih z vodilnimi francoskimi vojaškimi krogi.

Sikorski se predstavlja čitatelju v uvodu kot odločen nasprotnik vojne, baš zato, ker dobro pozna vse njene grozote. Posebno obširno se bavi z vlogo zračne sile v bodoči vojni. Po njegovem mnenju bo takšna vojna pred vsem »integralna« in »absolutna« v takšni meri kakor doslej še nobena. Karakterizirala jo bosta nečuvstva brezobzirnost in sovraštvo, ki utegneta voditi do popolnega uničenja nasprotnika.

Odločevalo ne bo število mobiliziranih vojsk, temveč število in zmogljivost vsakor vrstnega novega uničevalnega orodja. Tanki, motorji, celo do viška izpopolnjeni topovi in letala so dala novodobnemu vojevanju čisto drugačen značaj. Posebno letalo se je iz ponovnega pripomočka razvilo v eno izmed glavnih vojnih pripomočkov, a kemija in bakteriologija ustvarjata čedalje strahotnejša uničevalna sredstva. V zvezi z odločilno vlogo, ki jo bodo

General Sikorski

imela tehnična sredstva, bosta prevoz in proizvodnja vojnega materiala ušakala nezasičeno povečanje. In dočim je v dosegljivih vojnah zadostovalo braniti meje, bo treba v bodoči vojni varovati vso deželo proti napadom iz zraka. Operacije z mobiliziranimi človeškimi silami ne bodo več imele tistega odločilnega pomena kakor nekoč. Posebno nevarna pa utegne postati bodoča vojna za marsikatero narodo zaradi taktike presenečenja z novimi metodami vojevanja.

SPORTNE in VETRNE JOPIČE

bajaco obleke, lahke obleke iz volne, fresca ali platna bouret itd. nudi po najnižjih cenah trdka

Drago Schwab

Ljubljana, Aleksandrova cesta.

Kako se je oženil Bernard Shaw

Bernard Shaw je na prav čuden način prišel do svoje žene, »milionarke« z zelenimi očmi, kakor so jo nazivali, ko je bila še dekle in ji je bilo ime miss Townshend.

Sloviti pisatelj je bil v tistih časih strasten kolezar. Nekega dne je padel s kolesa in si zlomil nogo. Bilo je baš pred hišo miss Townshendove, ki se je takoj zavzela za ponesrečenca. Negovala ga je z takšno skrbjo, da je bilo kar sitno in nekega dne je spoznal, da mu je treba ostati samo še en dan v tej oskrbi in bo svojo lepo strežnico zaprosil za roko.

To spoznanje je »vplivalo nanj tako močno, da je sklenil pobegniti. Toda bog, ki ljudi druži, ga ni spustil kar tako iz rok. Mladi pisatelj se je bil hotel naučiti hoditi ob bergljah, ko se je hotel po francosko posloviti iz nevarne hiše. A že na prvi stopnici je padel, kakor je bil dolg in si rok in si zlomil ne samo ponovno komaj popravljen nogo, temveč še drugo zraven. Ko se je zavedel, je bil že spet v oskrbi svoje lepe zaščitnice. Imel je še toliko moči, da je glavo dvignil in zamrmral: »Ali se hočete poročiti z mano?« In ko je odgovorila »Da!« se je zopet onesvestil.

Ptice napovedujejo vreme

Ptičje vremenske napovedi so zanesljivejše od uradnih meteoroloških postaj

Znanost o vremenu je zadnja desetletja gotovo zelo napredovala, ni pa še dosegla popolne gotovitosti v svojih napovedih.

Brezlične napovedi zadevajo v splošnem pač vremenske prilike za večja ozemlja, za cele dežele ali pokrajine, ne morejo pa dosti upoštevati posebnih prilik manjših dežel in posebnih mest. Nobena vremenska napoved ne more z absolutno točnostjo povedati, da-li bo v kraju poslušalca ali čitatelja meteorološke rubrike v listih v naslednjih 24 urah sijalo sonce ali padel dež.

V tem oziru živali človeka prekašajo, kar ni čudno, saj so z naravo bolj povezane. Najbolje pa se obnašajo v tem oziru menda ptice, te prebivalke ozračja. V svojih peresih, ki so za viago zelo občutljive, nosijo najboljše higrometre s občutno kar jim ti pokažejo, se izraža v obnašanju ptice.

Ni slučaj, da so neki stari narodi smatrali vrane za svete živali, ki vidijo v prihodnost. Njih svojevrstno krakanje, ki napoveduje pač prav tiste nesreče, ki so bile za tedanje kulturno stopnjo človeštva najvažnejše: naravne katastrofe, vihar in nevihte. Davno preden je človek zagledal znamenja bližajočih se neviht, dajejo vrane in tudi druge ptice svoja svarilna znamenja, tako zelena žolna, ki jo Angleži imenujejo »dežna ptica«, zategitum, tožim klucem, ki ga je daleč slišati. Simboli zapoje na način, ki spominja na zvok žage ali pile, škinkavec pa leta razburjeno naokrog in se oglašja z neko posebno melodijo.

Ne tako šumno, a vendar dovolj jasno izražajo kave in škoric svoje slutnje bližajočega se neurja. V jatah ostavljajo odprti svet in brzi proti gozdovju. Če zadevajo lastavice s krili vodovje rek in ribnikov, je to znamenje za dolgo deževje. Če pa letijo v presekanih progah tik nad zemljo, pri čemer neprestano vreščijo, je to znamenje za nevihto.

Močan veter ali vihar se bliža, če silijo žerjavi k tlom. Krik sove med dežjem nam znanja lepo vreme. Kadar opazimo čuka podnevi sedečega v senci velike veje, smo

lahko gotovi, da nas čaka deževno in vetrovno vreme.

Štorklje se selijo prej nego običajno, kadar je pričakovati zgodnje zime. Kraljički se bližajo pred takšnimi zimami človeškim bivališčem in si iščejo zavarovalnih gnezd za mrzle dni. Te ptičke žive običajno samotarsko, a pred hudimi zimami jih je videti v večjih družbah.

Tudi domača perutnina se razume še na vreme. Kadar kokoši čuti, da se bliža dež, sedi mirno in vleče peresa skozi kljun, gosi brez prestanka gajojo, race tekaajo naokrog in udarjajo s perutmi po tleh.

Seveda se živalske vremenske napovedi omejujejo na kratke roke, kvečjemu na 24 ur. A v teh mejah so precej zanesljive dopolnilno človeškega vremenoslovja. Zgodi se pa lahko, da se tudi ptice zmotijo.

Hindenburgov prihod v Walhallo

Nemški kancelar Hitler je svoj nagrobni govor staremu maršalu in predsedniku Hindenburgu zaključil takole: Vrli borec, pojdi tedaj v Walhallo. Berlinski humoristični list »Kladderadatsche« je povzel Hitlerjev zaključek in na svoji prvi strani predstavil čitateljem prizor, ko prihaja maršal v Walhallo, t. j. v nebesa starih Germanov.

Na sliki vidimo v ozadju okoli mize naslednje nemške veličine (od desne proti levi): Friderika II., Moltkeja, Bismarcka in Blücherja. Sprejda prihaja maršal Hindenburg, odet po starogermanskem slogu v medvedovo kožo z napisom »Tannenberg«. Spremlja ga do zob oborožena valkira na konju s ščitom na hrbtni in z znano črno čelado na glavi. Družba nemških veličin veselo pozdravlja novega prebivalca germanskih nebes. Bismarck in Friderik že dvigata čaše, Moltke je od navdušenja sklenil roke, pa tudi vedno mrkemu Blücherju se začenja jasnitli lice.

Nemški nebesčani pijo po starem germanskem običaju medico, ki so jo Slovani imenovali med, Nemci pa od njih prevzeli pijačo in besedo, le da ji pravijo

Meth. Pod sliko je napis: »Sedaj kar tako lahko proslavimo s teboj zmago pri Tannenbergu.«

Za matere in gospodinje

Če šivalni stroj preveč ropoče in ti gre ta ropot na živce ali pa draži sosedo, privzdigni ga in ga podloži s klobučevino ali pa z lineolejo. Ropot ublažiš tudi s tem, da vse škrpajoče in ropotajoče dele namazaš z oljem.

Nekaterim povzroča zelo neprijetne občutke v ušesih in glavi škrpanje koles pri otroškem vozičku. Tudi tukaj se da pomagati na zelo preprost način. Kolesa namazaš v tečajih in zlo je odpravljeno.

Rože v vazah zalivaj s svežo vodo, obenem pa jim odšipni košček stebela. Če poleg tega stebela še dobro umiješ, da odpadejo gnile nitke, storiš dobro rožam in sebi. Rože ne bodo naprej gnile, stanovanju pa bodo dalje v okras.

Ne striži steblovja pri cvetju nikoli s škarpami! S tem stisneš celice in podvežeš dovodne cevke za vodo. Stebla reži vedno le z nožem.

Za čiščenje mastnega posodja je priporočljiv amoniakov prah. Tudi za umivanje rok je ta prašek zelo koristen. Mrčesu in mišim je amoniak zopern, zato ta prah odganja te živali.

Če so gumasti deli kakšnega predmeta otrdeli, jih zopet napraviš elastične s tem, da jih namočiš v raztopini iz enega dela amoniaka in dveh delov vode.

Porcelan najboljše ohraniš, če ne polagaš kroznika na kroznik, ampak med vsak kos porcelana plast tenkega pivnika.

Smrad po cigarah preženeš, če streš na lopatico malo kavnega sesedka, vrhu njega pa položiš košček žarečega oglja. Ogje pusti nekaj trenutkov v vakajeni sobi.

Najboljša voda za zalivanje rož v loncih je tista, kjer se nekaj časa močijo jajčne lupine. Lupine potem primešaj zemlji za rože, ker dajo izvrstno gnojilo.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Balfwin na počitnicah

Ministriški predsednik v spremstvu svoje žene v Aixu les Bains

Kako narodi jedo

Sestava in vedenje udeležencev pri skupnih obedih je dobro merilo kulturne stopnje

Odkar so ljudje na svetu, so jedi dajali značaj skupne zadeve in ni čudno, da so v tem pogledu izobličili neke posebnosti in predpise, ki so postali šega. Razlikujemo tu lahko pred vsem dva velika kulturna kroga, ki bi ju lahko imenovali evropski in vzhodnjaški.

V evropskem področju je prevladoval vedno matriarhalni sistem, ki bi ne mogel pojmiti, da bi žena in hči ne smeli sedeti pri skupni mizi.

Na vzhodu pa prevladuje patriarhat, pojdin se tu udeležujejo samo moški, ženske pa jim le strežijo. Po gostiji se lahko nastijo z drobtinami in ostanke, ki so padli »gospodarjem« z mize.

V tem je bistvo vsega skupnega uživanja namiznih dobrot, dočim igra vnanja izpopolnitev zadevnega orodja in večje ali manjše razkošje le podrejeno vlogo.

Se mnogo stoletij po našem šteju so ljudje skoraj povsod jedli s prsti in so posamezne porcije pripravljali tudi tako, da ni bilo treba nikomur biti neroden. Od ljudstva do ljudstva pa so se razvili še posebni običaji, ki naj bi nekako standardizirali dobro vedenje pri mizi. A to dobro

vedenje razumejo poedina ljudstva seveda, precej po svoje. Dočim imajo Kibujci v vzhodni Afriki predpisano navado, da se po gostiji medsebojno bijejo po glavah s kostmi, ki so ostale od mesa, predpisuje arabska navada spet to, da moraš med jedjo uživati tudi glasbo in ples žensk. Na Kavkazu drgnejo ženske tilmike in čela, svojih zapovednikov s hladilnimi dišečimi vodici, da lažje prenašajo napor pirovanja. Med Evropeci je spet ženski kot gospodarici hiše določeno častno mesto pri mizi. In to je glavno. Ves vnanji blisc s srebrom, damastom, cvetlicami in dovršenimi oblikami ne more nadomestiti tega, kar človeku ni dano v njegovi notranjosti.

Najlepše vidimo to, če si ogledamo navade pri mizi, ki so se ohranile še tu in tam na deželi, med kmeti, prav iz začetkov naše civilizacije. Tu izmoliš najprvo molitev pred jedjo in jedo potem moški in ženske, odrasli in otroci v svečanem molku iz iste skleda. Enakomerno gre ta rok v roke ali pa zajame vsak po redu iz nje, ne da bi pri tem kazal živalskega poželjenja. Ničče ne more trditi, da bi v tem najpreprostejšem načinu jedi ne bila visoka kultura.

Pomiloščenega zločinca so justificirali

Poskusna justifikacija se je končala v pristnem ameriškem smislu

V nekaterih državah Amerike začenja izgubljati električni stol na svoji veljavi. Usmrčenje z električno postajo je čedalje redkejša in pristojne oblasti se iščejo novih pripomočkov, ki jim bodo pomagala moriti na smrt obsojene zločince. Toda pri tem ne gre samo za to, da se najde novo usmrčevalno sredstvo, ampak tudi za to, da se najde humanejši pripomoček. Saj je vendar znano, da se v nobeni državi na svetu (v rednih razmerah) ne izvrši toliko justifikacij kakor v državah ameriške Unije.

Dve državi sta že odpravili električni stol in uvedli usmrčenje s plinom. Toda rezultati novega postopka so doslej zelo skromni. Način, kako se je izvršila justifikacija s plinom v mestu Florence, pa ni najpriporočljivejši in Anizona se močno razburja zaradi njega.

V jetnišnici v Florenci so imeli že dolgo zaprte tri brate Hernandezze. Vsi trije so bili člani razpite tolpe, ki je napadala in izropavala banke. Tolpa je bila silno spretna in je temu primerno imela tudi velike uspehe. Nekeč je v enem samem dnevu izvršila pet napadov z brzino, ki ji ne bi prisodil živ človek. Toda prav ta brzina, s katero so delali, jim je prinesla pogubo. Zapleti so se v vroč boj s policijo in potem, ko sta padla dva smrtno ranjena stražnika, se je ostalim varnostnim organom posrečilo prijeti bandite ter jih uklenjene odpeljati v ječo.

V razpravi so se skušali vsi trije bratje otrestiti krivde. Vsak izmed njih je dokazoval, da ni bil on tisti, ki je oddal smrtno strelo na zasledovalce v uniformi. Tako se je razprava silno zavlekla. Treba je bilo dobiti v roke kopico gradiva. In na koncu so bili vsi trije bratje, Manuel, Federico in Manfred obojeni na smrt. Nekaj dni pred justifikacijo pa je sodišče sklenilo ukiniti električni stol in ga nadomestiti s cianovim plinom.

Ravnatelj jetnišnice, kjer so bili zaprti trije Hernandezzi, je bil ves srečen, da se mu nudi priložnost za »znanstveni poskus«.

Amy Johnsonova o prometni službi

Angleška letalka Amy Johnson Mollisonova, ki se je proslavila z različnimi rekordnimi poleti, je sprejela mesto pilotinje na zračni progi London-Pariz. Slavna letalka je prva ženska, ki je kot pilotinja nameščena v angleški zračni službi.

Prodana žena

V nekem newyorškem predmestju je prodal neki strasten zbiralec znanak svojo ženo za 900 dol., da bi si kupil neke znamenke za svojo zbirko. Vse tri udeležence te nenavadne kupčije so aretirali. Sodna preiskava je namreč dognala, da je bila kupčija sklenjena s prisilovitvijo žene.

Povabil je vrsto odličnih osebnosti k justifikacijskemu postopku. Njegovemu vabilu so se odzvali v največji meri zdravniki, ki jih je stvar najbolj zanimala.

Zločince so odvedli v hermetično zaprt prostor, kjer so viselo od stropa cianovne bombe. Enega so tik pred začetkom eksekucije odstranili, ker je prišlo od guvernerja pismo, da je pomiloščen. Pod bombami v celici je stala kad z vodo. S pritiskom na gumb je ravnatelj zavoda povzročil, da so se bombe razpočile. Celica se je ognila v dim in meglo. Zločinca sta omahnila na tla ter izdihnila v nekaj minutah. Ko sta bila že mrtva, pa je začelo tudi gospodje, ki so opazovali justifikacijo, ščegetati v nosu in nekateri med njimi, tudi ravnatelj kaznilnice, so padli v omedelivce. Celica za eksekucijo ni bila namreč popolnoma hermetično zaprta in tako so tudi drugi »okusili« dobroto cianovega plina.

Ko se je ravnatelj zavoda osvestil, je grdo zaklel. Prečital je namreč še enkrat guvernerjev odlok o pomilostitvi enega izmed trojice in je spoznal, da so pomiloščenega poslali v smrt, enega, ki je bil obsojen na smrt, pa pustili pri življenju.

A NEKDOTA

Pred prvo uprizoritvijo »Elektra« je so del Richard Strauss z nekim prijateljem v kavarni: »Ne vem,« je dejal malo bojazljivo, »ali se vam zdi, da je ta opera tako dobra kakor Saloma?« — »Neprimerno boljše!« je vzklilni prijatelj. »Elektra je proti Salomi kakor Montblanc proti Semmeringu.« — »To ste povedali zelo lepo,« je na Montblancu prav za prav vedno manj ljudi nego na Semmeringu?«

VSAM DAN ENA

»Ti si vendar moj prijateljček, mar ne?«
»Seveda sem, toda, žaj, nisem pri sebi česar!«
(ilustracija: Sami Kramar)

Zora voda

proti slvim lasem!
Ne barva, temveč vrača
slvim lasem prejšnjo naravno barvo.

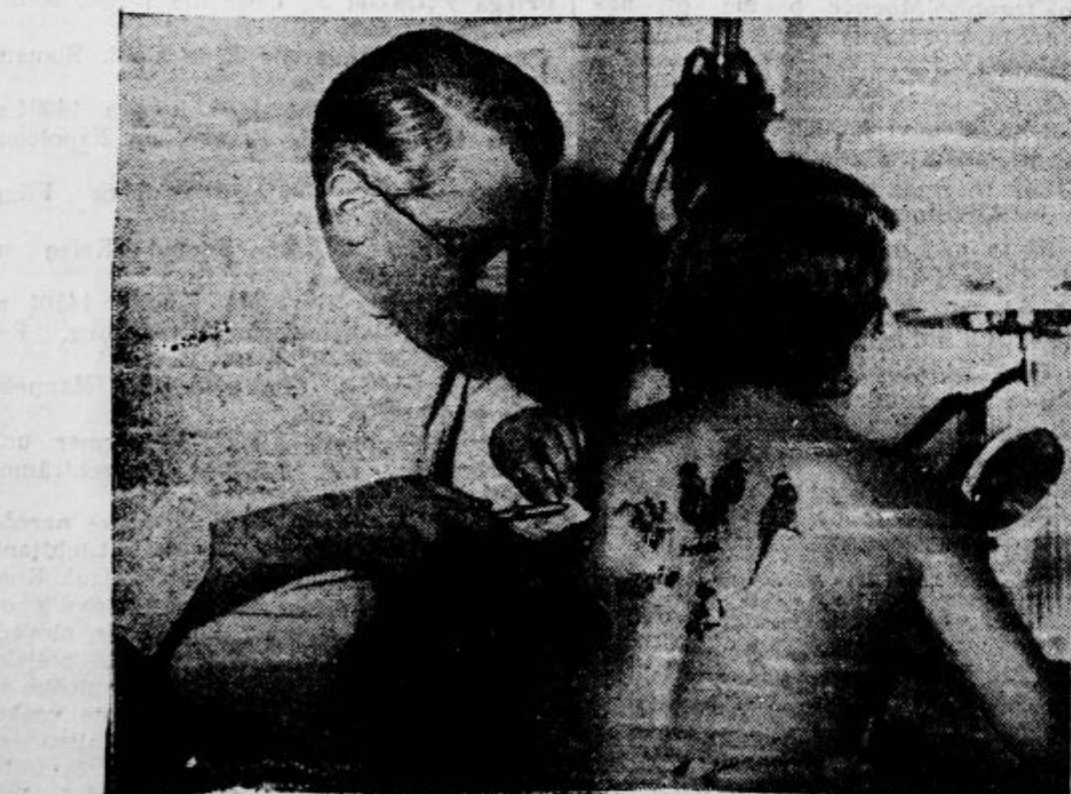
Odobrena od higijskega zavoda v Ljubljani pod št. 2392-933 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL

ZAGREB, Radićeva (Duga) ulica 32

Pri naročilu navedite vašo naravno barvo las.

Nova moda...

Moderne dame so si v preobličju svojega dolgočasja izmislile modo dekoriranja svojih las.

Iz življenja na deželi

Iz Konjice

nj— Shodi narodnega poslanca Gajška. V preteklem tednu je priredil narodni poslanec g. Karol Gajšek dobro obiskana politična zborovanja v Črešnjicah, Spitalu in na Skomarju. Gosp. poslanec je med drugim poročal o agrarni reformi in raznih gospodarskih uredbah. Za svoja izvajanja je žel povsod živahno odobravanja. Vseh treh zborovanj se je udeležil tudi tajnik sreske organizacije JNS g. Zagar ter poročal o kmetijski družbi in njenih nalogah.

nj— Osebnost. Sreski kmetijski referent g. Ivan Nemec je premeščen iz Konjice v Laško, sreski kmetijski referent g. Franc Zupan pa iz Laškega v Konjice.

nj— Zveza trgovskih gremijev za dravsko banovino zboruje danes v našem lepem letoviščarskem trgu, česar se vsi prav pri-erčno veselimo. Ob tej priliki je dana gostom iz vse širne banovine prilika, da se približe seznanijo z našimi kraji ob vznožju Pohorja, njihovimi lepotami in znamenitostmi. Konjiški gremij pod vodstvom g. Šumerja in trška občina z županom g. Jerebom so poskrbeli vse potrebno, da se stavišni gostje počutijo čim udobneje v naši sredini.

nj— Regulacija Dravinje. V konjiškem vrezu se vršijo sedaj razmejitve zaradi regulacije Dravinje in melioracije zemljišč, ki jih izvršujeta tehnik Ivan Fabjan in akademik Stane Lapajne od banske uprave. Doselej so napravljeni načrti za regulacijo Ličnice in dolnjega toka Dravinje v srezu do Sp. Laž. Regulacija Dravinje je zelo važna in nujna, ker povzroča vsakoletne poplave milijonsko škodo. Okužena voda se zliva čez bregove na travnike, kjer se potem živina čisto okužuje z vranicnim prisadom.

Iz Novega mesta

n— Kmečki tabor. Pododbor Zveze kmečkih fantov in deklet bo priredil 2. septembra velik kmečki tabor. Pokroviteljstvo je prevzel g. ban. Pri prireditvi sodelujejo Kmečka prosveta, sreski kmetijski odbor, živinorejsko selekcijsko društvo in konjersko društvo za dravsko banovino. Kdor se kani udeležiti te razstave in pripeljati na premovanje govedo ali konje, naj se prijavi pri sreskem kmetijskem referentu g. Francu Malasku.

n— Desetletnica mature. Vsi maturanti novomeške gimnazije iz leta 1924. se vabijo k proslavi desetletnice mature dne 1. septembra popoldne v Novo mesto.

n— Da ne bo pozabljeno. Ze lani je bila dograjena cesta od graščine Ruperč-vrha do državne ceste v Pogance, ki meri v dolžini 4 in pol km. To cesto je dal napraviti l. 1897. na lastne stroške graščak Gorjani, ki je prispeval 13.000 goldinarjev. Po dovršitvi ceste se je moč z neštetiimi prošnjami obračati na takratni cestni odbor in bivšo deželno vlado, da bi se cesta uvrstila med deželne ali vsaj med občinske ceste. Toda moč, ki je bil znan tukajšnji veljak, je povsod naletel na gluha ušesa. Svoj namen je skušal doseči s podpismi občanov vseh okoliških vasi, kar pa tudi ni zaleglo. Zadeva je spala, dokler ni prišel prevrat in je zmagala pri zadnjih občinskih volitvah JNS, katere kandidat je bil za župansko mesto občine Smihel-Stopiče g. Jože Matko iz Gutne vasi. Ena izmed prvih njegovih nalog je bila, da reši propada navedeno cesto, ki je bila že v tako slabem stanju, da je bil po njej nemogoč vsak promet. Izposloval je pri banovini potrebna denarna sredstva, s katerimi je bila cesta obnovljena in slovesno izročena prometu v veselje vseh okoličanov. Občani iz vasi Stranska vas, Gornje in Dolnje Lakonce, Rajnuše, Rakovnik in Jama se najiskrenee zahvaljujejo g. banu za denarno podporo, graščini Ruperč vrh, ki je odstopila brezplačno potrebno zemljišče, sreskemu cestnemu načelniku dr. Režeku, pred vsem pa županu občine Smihel-Stopiče g. Jožetu Matku za vsa njegova prizadevanja za obnovo pre-potrebne ceste.

n— Nov most čez Krko. Kakor čujemo se je kr. banska uprava odločila, da se na Dvoru zgradi čez Krko namesto prvotno predvidenega lesenega mostu, ki je postal življenjski velikih poplavl, železobetonskega. S to odločitvijo je ustrezno dani želi vsega prebivalstva. Prvotni proračun je bil sestavljen za leseni most, za katerega se je vršila prejšnji mesec tudi že licitacija. Upoštevaloj željo prebivalstva in pa veliko prometno stran kraja, se je načelnik sreskega cestnega odbora župan dr. Režek, ki je obenem tudi predsednik sreske organizacije JNS, na pristojnem mestu zavezel za zgradbo železobetonskega mostu in tudi uspel. Ta uspeh je bil pozdravljen z največjim veseljem. Most, za katerega znaša proračun 78.250 Din, bo zgradila tvrdka Duki. Podoben most bo zgrajen v Veliki Loki na kraju, kjer voda ob velikem deževju poplavlja cesto. Most bo zgrajen v dolžini 17 m, kakor oni na Dvoru.

n— Tatvina čebel. V Smolenji vasi je imel na paši svoje čebele g. Dragotin Hadl. V nedavni noči pa so mu tatovi čebele ukradli. Te vrste tatvine so postale v Smolenji vasi običajne, saj skoro ne mine leto, da ne bi kakemu gojitelju čebel ukradli panja. Za tatovi skoro vedno izgine vsaka sled. Po zadnji tatvini pa orožniki vendarle sledijo nepoštenjaku.

n— Kino »Dom« v Sokolskem domu predvaja danes ob 16. in 18.30 v 20.30 zvočni film »Erotilkon«. V glavni vlogi naša rojkinja: Sta Rina. Predigra: Foxov zvočni tehnik.

SLATINA RADENČI. V zdravilišče so med drugimi v zadnjih dneh prispeli: Merčun Anka, soproga davčnega kontrolorja, Maribor, Greiner Fani, soproga trgovca, Maribor, Puščin Dušan s soprogo, ekonom, Subotica, Krulc Josip, trgovec, Velika Gorica, Perconja Ivan, trgovec, Preseke, Rosenberg Salomon, trgovec, Zagreb, Julka Kujundžić, soproga uradnika, Subotica, Hoje Franc, višji svetnik drž. žel. Ljubljana, Jovanović Simka, vdova ministra, Beograd, Knežević Stanislava, učiteljica, Vrpolje, Barlovac Olga, priv. Beograd, Ratkai Lado, učit. cand. Andrej, Hlek Johan, sekretar, Graz-Eggenberg, inž. König Artur, obratovodja, Ljubljana, Škofič Fanka z otroci, privat., Maribor, Hollub Irma, privat. Bos. Brod, Ormek Ana, privat. Bos. Dubica, Weizel Vilko, trgovec, Maribor, Berg Herman in Franciska, industrijec, Maribor, Morgenstern Ziga, poslovođa, Daruvar in Kambič Franjo, posestnik, Ljubljana.

AKO....
Vaš motor preveč troši!
Pomislite najprej na Vaše svečice.

CHAMPION

DOBIVA SE POVSODI
Gl. mestopisno in skladišče za Jugosl.
ROBERT WEINBERGER, ZAGREB,
Gajeva ulica 10.

Vremenski pregled

Po dolgem nizu pretežno k slabemu nagnjenju ali celo prav deževnih dni smo vendarle dobili teden dni pretežno solnčnega in deloma celo vročega vremena. Vsakomur so prišli prav. Naklonil nam jih je mogočni anticiklon, ki se je razprostrl od Azorskega predela visokega zračnega pritiska proti nam. V njem je pretežno mirno stanje v ozračju, endar popolno mirovanje tudi tu ni in zlasti v višinah, pa v obrobni pasovih anticiklonskega sistema je celo prav znatno gibanje zraka. Stratosferski polet je pokazal to prav nazorno. V soboto jutraj je ležal anticiklon s svojim središčem ravno nad Belgijo; tako barično situacijo porabijo za stratosferske eksperimente, zakaj v središču ozračje še najbolj miruje, dasi je tudi tu nekoliko vetrov, usmerjenih okrog vetra v pravcu kazalec na ur, in v tej smeri je neslo belgijskega zračna popotnika; ob vzhodnem obrobju Alp, kjer je bil vzhodni rob anticiklonskega jedra je njegov vetrovni sistem zavil bolj proti jugovzhodu in potem proti jugu in v skladu s tem je Belgija zaneslo južneje na naše Prekmurje.

Kakor se že iz navedenega razvidi, morajo pri stratosferskih balonskih vožnjah bistro paziti, da se dvignejo tak dan, ko se jim v celotni barični situaciji s sigurnostjo obeta ugodni zračni tok, usmerjen proti podunavski ali še točneje: panonski srednji Evropi, vrh tega pa razmeroma zelo slab zračni tok. Da je res tako, se razvidi iz dejstva, da so se vsi dosežani poleti belgijskih zračnih raziskovalcev zaključili v vzhodnem delu Alp ali njihovim neposrednim obrobju, kar ni niti najmanj slučajno. V vsakršni drugačni situaciji bi jih moglo zanesiti na morje.

Anticiklonsko vreme se je sicer držalo še v začetku tedna, toda že močno omajano. Takorekoč oblegale so ga depresije zlasti od severne strani, potujoče z viharo naglico iznad Oceana čez Skandinavijo proti Uralu. Pri tem je naš anticiklon kliboval še izredno trdovratno in nam čuval lepo vreme, dočim je vsa severna polovica Evrope imela prav oblačne deževne in majske tudi viharne dneve. Tudi naše nebo so preprezale mrene najvišjih oblakov, znamenje, da so se nam zelo približale krepke »epresije«. Po: gle so do nas šele v sredo, ter nam prinesle prvo mero dežja, saj pa je bila sopolica postala že prav neprijetna. Niz oenskih depresij, potujočih od zapada proti vzhodu, se je pomaknil še nekoliko južneje in zanj vso srednjo Evropo v svoje območje; vetrovi od južnozaprane ter zapadne strani so prevladali in vreme se je temu primerno spremenilo.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin
Temperatura: prve številke pomenijo najvišje, druge najnižje stanje.

25. avgusta
Ljubljana 7, 763.4, 17.2, 90, 0, 10, 31.9, dež; Ljubljana 13, 762.3, 20.8, 70, 0, 10, —; Maribor 7, 763.2, 17.0, 90, 0, 6, 15.4 dež; Zagreb 7, 763.6, 19.0, 70, SSW, 6, —; Beograd 7, 761.4, 20.0, 70, 0, 5, —; Sarajevo 7, 763.9, 16.0, 90, 0, 10, —; Skopje 7, 761.1, 22.0, 70, 0, 0, —; Split 7, 760.1, 25.0, 60, NE, 0, —; Kumbor 7, 760.1, 23.0, 80, 0, 0, —; Temperatura: Ljubljana 21.2, 16.8; Maribor 24.0, 16.0; Zagreb 28.0, 18.0; Beograd 32.0, 19.0; Sarajevo 30.0, 19.0; Skopje 34.0, 17.0; Split 31.0, 22.0; Kumbor —, 22.0.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Iščemo

za prodajo parnih pekarskih peči

ZASTOPNIKE

posebno take, ki stalno obiskujejo pekarske mojstre. Ponudbe poslati na: »PERSON«, Ljubljana, pp. 307. 6805

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblik, volan, šalov itd., azuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezenje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Strukelj. 129

VENDAR samo
SCHNEIDER
GLAZBILA

ker so najpopolnejša in najcenejša, prvo tisoče in tisoče mojih strokov.

Violine od 177 do 188 — Harpsejske gitarke.
Gitarke od 148 do 158 — klavirske harmonike.
Mandoline od 98 do 108 — saksofoni, trobne itd.
Harmonike od 75 do 85 — po najnižjih cenah.

NAJVEČJA DOMAČA STROKOVNO
ODPRENA TVRDKA GLAZBILA
KRALJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ
F. SCHNEIDER
PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČINA
ZAGREB, Nikolićeva ul. 12/2
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO POUČNI CENIK

Mizarskemu podjetju

ki razpolaga z novjšim strojem za štiristransko struženje in tračno žago, nudimo možnost večletne stalne zaposlitve z izdelavo množinskega predmeta. —
Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Rentabilno«. 6763

Kartonažerja

s prakso in dobriimi referencami ISČE za poslovdjo predelovalnica papirja in lepenke. Pisemne ponudbe s pričevali na Publicitas d. d., Zagreb, Ilca 9, pod št. 38319. 6811

AKO ŽELITE, DA BO VAS OTROK ZDRAV IN VESEL

dajte mu »Energine« za jačenje krvi, živcev in teka. »Energine« krepi kri, jači živce, dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Deci 3 krat na dan po malo žličico okusnega »Energine«.

»ENERGINE« se dobiva v lekarnah v pol-litrskih steklenicah. 1 steklenica Din 35.— (Reg. S. br. 4787-32)

Preden se odločite za nakup

parketnih deščic

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri tvrdki

JOS. R. PUH
LJUBLJANA
Gradaška ul. št. 22. Telefon št. 25-13.
Zahtevajte cenik! 6715

DOBRO IN PRIJETNO SREDSTVO ZA ZDRAVLJENJE ŽELODCA IN ČREVESJA

Za otroke in odrasle je prašek »Magna« purga, ker čisti brez bolečin, je prijetnega okusa, a obenem osvežuje in desinficira želodec in črevesje ter prepreča s tem težka obolenja. Ako zaužijete redno po vsaki jedi na konici noža v pol čajni vode prašek »Magna«, pospešuje to prebavo, odpravi odvisno želodčno kislinost, zoprni diih iz ust, draženje k kolcanju, vzpahanje in zgrgo. Pomaga tudi pri katarju želodca in črevesja, boleznijeter, želodčnih krčih, hemoroidnih in čirih v želodcu.

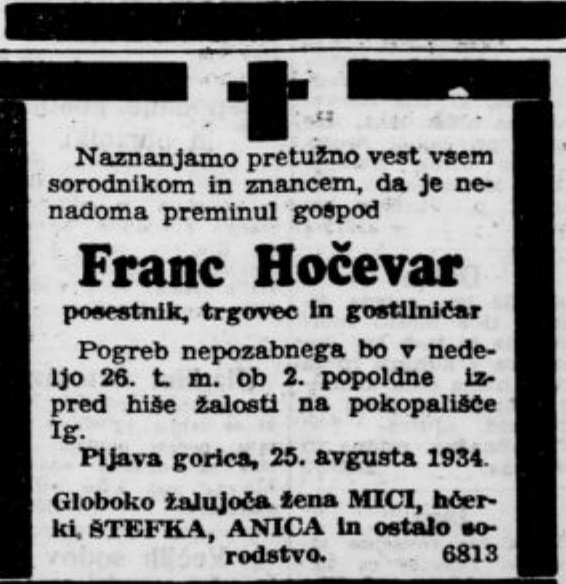
»Magna« prašek se dobiva v lekarnah. Zavojček Din 4.—. Reg. S. br. 1178-32

DRAŽBA

Dne 11. septembra 1934 ob 10. se bo vršila pri sreskem sodišču v Prevaljah soba št. 1 dražba nepremičnine vl. t. 8 k. o. Farna vas, obstoječe iz hiše z gostilno, hlevom, leseno drvarnico, vrtom in pašnikom.

Cenilna vrednost znaša Din 92.142.75, najmanjši ponudek Din 47.90.—. Ugodna prilika za gostilničarje!

Podrobno informacijo je dobiti v pisarni sreskega sodišča v Prevaljah ali v pisarni odvetnikov dr. L. Mühleisna in r. E. Kupnika v Mariboru, Sodna ulica št. 14. 6771

Naznanjamo pretužno vest vsem sorodnikom in znancom, da je nadomda preminul gospod

Franc Hočevan
posestnik, trgovec in gostilničar

Pogreb nepozabnega bo v nedeljo 26. t. m. ob 2. popoldne izpred hiše žalosti na pokopališče Ig.

Pijava gorica, 25. avgusta 1934.

Globoko žalujoča žena MICI, hčerki STEFKA, ANICA in ostalo sorodstvo. 6813

posebnih lastnosti

Mnoga avtoolja imajo eno ali drugo od šest najvažnejših kvalitativnih lastnosti — Mobiloil jih vse druži v sebi

- 1 pravilno stopnjo tečnosti — nespremenljiv pri najvišji in najnižji temperaturi
- 2 Najneznatnejše notranje trenje — lahko startanje tudi pri hladnem vremenu.
- 3 Kemična stabilnost — najdaljše trajanje olja.
- 4 Izdatna mazivost — stalna najdaljša zaščita kovinastih drsnih plošč.
- 5 Neznatna tvoritev zaostankov — motor vedno čist.
- 6 Brez zaostankov katrana.

MOBILOIL

obsega v sebi vse prednosti

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1934
začne 26. avgusta

33 1/2 % popusta v vožnji na nemških železnicah

Vsa pojasnila daje 183

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA
Tel. 27-62. Tyrševa cesta 33. Tel. 27-62.

ali ZVANICNI BIRO LAJPCISKEG SAJMA, BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 33.

Izdelovalca orodja

za rezanje in stanje, z večletno prakso, išče-mo za tvornico v Zagrebu. Ponudbe z naznačbo dosežane zaposlenosti in plačilnih zahtev na Publicitas d. d., Zagreb, Ilca 9, pod št. 38320. 6810

VATO

v tablah in za odelje. Preden kriete svoje potrebo, zahtevajte moje vzorce in cenik!

ARBEITER

Maribor 29 Vsak lahko razstavi! Oglejte si brezobvezno razstavljene predmete!

Delavska pekarna, Ljubljana

Zakupnik CVRTILA MIRKO

Priporočila:
MLEČNO PECIVO, SLAŠČICE, VINSKE PRESTE, BELI DOMAČI KRUH, POLBELI DOMAČI KRUH.

Špecial rženi kruh!

6807

VAŽNO!

Vsled neplačila carinske manipulacije od strani tujezemske tvrdke nam je poverjena prodaja večje partije pristnih angleških stofov (jesenski in zimski); najnovejši vzorci. — Stanejo namesto Din 380.— samo Din 196.— Na željo pošljemo v Ljubljani vzorce na dom. — Dobi se jih pri komisiji trgovini »PRILIKA«, telefon 22-66. Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča). — Istotam se posreduje prodaja in nakup vseh novih, dobro ohranjenih in antičnih predmetov ter izdelkov.

CITAJTE VSI!

Brez posebnega obvestila

Preselil se je v večnost naš ljubljani soprog, ozir. oče, dedek in tast, gospod

Karol Mayer
graščak

po dolgi bolezni, v 74. letu svoje starosti.
Pogreb se bo vršil v nedeljo 26. t. m. ob 5. uri popoldne iz graščine Lože v rodbinsko grobnico v Vipavi.
Lože-Vipava-Ljubljana, dne 24. avgusta 1934.

Zalujote rodbine:

MAYER, DR. KANC, PROF. DR. KANSKY

E. Wolff:

Garragan

Roman

Sluga mu je prišel naproti. »Ali stanuje tukaj baronica Garragana?«

»Da, gospod.«

»Ali je gospa baronica doma?« je vprašal z velikim naporom, zakaj zobje so mu sklepali kakor v mrzlici.

»Ne vem, ali je madame doma. Koga smem naznaniti, gospod?«

Garragan mu je dal zvojo karto. Sluga ga je poprosil, naj stopi v hišo. Garragan je odklonil in počakal na dvorišču. Star kostanj z jesensko pisanimi listi je po dedovski stal na sredi, kakor da bi gledal Garragana. Rahel veter je osipal z vej sadove, ki so udarjali ob tla in skakali iz lupin.

Iz vile je prišla spletna in tesnobno dejala: »Madame prosim.« Garragan se je poslovil od drevesa in krenil za dekletom.

Glorija je stala sredi vesele francoske sobe, v kateri je bila nekoč pregovorila svojega pažeta, da jo je spremljal v New York. Bila je kar nenaravno mirna in zbrana. Njeno srce ni imelo nič več moči.

Ko je Garragan stopil v sobo, je tiho vzkliknila, tolikanj se je zgrozila nad izrazom moževega obličja.

Kakor lesen kip je stal ob vratih, daveč se s prvo besedo.

»Garragan!« je še enkrat zavpila Glorija, kakor da bi hotela zbuditi spečega iz temnih sanj. Garragan se ni ganil, njegove

83

oči so nekam omračeno strmele vanjo. Glorija je spoznala nevarnost: tako, kakor zdajle, je slonel takrat ob vratih Veršino sobe. A v tem trenutku ni trepetala za svoje življenje, temveč za Garragana.

»Ne ubijaj, Garragan!« je svetlovidno zaklicala in hrabro omahnila proti negibnemu možu. Otupela je žepa njegovega površnika, našla samokres in ga skrila v svojo obleko.

»Odkod se je vzelo to orožje?« je začuden pomislil Garragan. Nikakor se ni mogel spomniti, kdaj bi bil vtaknil samokres v žep.

»Ni me treba ubijati, Garragan. Saj krvavam iz tisoč ran, ki si mi jih zadal. Mrtva sem že davno.«

Zdaj je Garragan izpregovoril, in glas mu je zvenel, kakor da bi prihajal z onega sveta: »Nisem te prišel ubijati, Glorija. Hočem samo, da privoliš v ločitev.«

»Nikoli, Garragan. Dokler živim, ne privolim!«

»Potem moraš umreti, Glorija.«

»Tedad bom umrla.«

Pogreznil se je v brezdanjo žalost, in podoba je bilo, da je pozabil vse okoli sebe.

Izgubila sem ga, je v davečem, pekočem občutju smrti pomislila Glorija. Ljubil je drugo. Zdaj je bilo vse končano.

»Zakaj se nočeš dati ločiti, Glorija?«

»Zato, ker te ljubim.«

Garragan se je nasmehnil. Ta nasmeh je bil tisto, kar je storilo Glorijo zrelo za smrt. »Nič ti ne pomaga, Glorija,« je rekel, in glas mu je postal preteč. »Privoliti moraš. Danes je plačilni dan. Majhne obresti plačaj za svojo krivdo.«

»Ničesar ti ne bom ostala dolžna, Garragan.«

»Zadnjič te vprašam, Glorija: ali privoliš v ločitev?«

>Ne, Garragan.<

Stopil je korak proti njej.

»Morilec ne smeš več postati!« je viknila s poslednjo močjo.

»Pojdi! Pojdi! Tak pojdi že!«

V negotovosti jo je pogledal.

»Pojdi brez skrbi. Kaj še stojš tukaj? Kaj še hočeš? Vrnem ti prostost. Pojdi!«

»Odrtnal je pogled od nje, se obrnil k vratom, jih počasi odprl in okorno odšel iz sobe. Ko je zaprl vrata za seboj, mu je bilo, kakor da bi mu nekdo zabodel nož v srce. Trenutek ali kaj je stal omamljen od bolečine, nato je krenil dalje, kakor ga je bičala usoda.

Ko je stopil skozi vrata vile na cesto, se je malone zaletel v Macphersona, ki se je vračal z ribolova.

Moža sta se spogledala, Macpherson zmeden in v zadregi, Garragan pa kakor človek, ki mu nenadoma zmanjka tal pod nogami.

Macpherson se je prvi zbral in vljudno rekel: »Dober dan, Mr. Garragan. Kaj vas je privedlo?«

Ta glas je zbudil Garragana. V stotinki sekunde je uganil zvezo: Glorija in Macpherson.

»Moral sem govoriti z Glorijo. A kaj iščete vi v tej hiši, Mr. Macpherson?«

»Jaz — jaz —«

Tedad je počil v vili strel.

Zdaj je prepozno, je pomislil Garragan in obstal kakor prikovan.

Macpherson je planil v hišo. Na stopnicah mu je spletna kriče pritekla naproti. Vdrla sta v sobo.

Glorija je ležala na tleh.

Deška sportna obleka že od

Din 60.—

Prvi korak v šolo

Selo-kostim od

Din 70.—

Mornarska obleka od

Din 90.—

Katero materino srce si ne želi pri tem, da vidi svojega miljenca v novi, lepi obleki?

Pump-hlače od

Din 60.—

Kadetska obleka od

Din 210.—

Naše nizke cene omogočajo to vsakomur!

Posebne hlače od

Din 30.—

Praktična American obleka od

Din 190.—

Mornarski boy-plašček od

Din 190.—

Hubertusi od

Din 160.—

TIVAR

OBLEKE ZA VSO DRUŽINO

RIMSKÉ TOPLICE

Jugoslovenski Gastein

Od 1. septembra pavšalna kura (soba, hrana štirikrat dnevno, enkrat dnevno ena kopel, ena zdravniška pregledba in vse takse) za 10 dni za eno osebo 600 Din. Na željo pošljemo prospekt vsakemu takoj brezplačno!

6731

Zoper izpadanje las in prhljaj,

ne napravi mastnih las in ima prijeten duh. Priporočajo ga mnogi zdravniki. Prodajajo ga vse trgovine te stroke.

Pétrole Hahn

Zastopstvo: H. MAYER IN DRUG, Zagreb. 154

Gostilničarji, pozor!

Najfinjša dalmatinska, predvsem **VIŠKA VINA** dobite v novi veletrgovini

BRAČA PERIŠ v Ljubljani, Celovška cesta 43
Cene pri takojšnjem plačilu najnižje. Pridite in poskusite! 6674

DRAŽBA

7. septembra 1934 ob 8.30 se bo vršila pri sreskem sodišču v Laškem v sobi št. 5 dražba nepremičnine vl. št. 88 k. o. Trbovlje, obstoječe iz treh hiš št. 7, 38 a in 38b v Trbovljah (gostilna) s spadajočimi pritliklinami (gostilniška oprema) in dveh vrtov.

Cenilna vrednost hkrati najmanjši ponudek znaša Din 84.801.—.

Ugodna prilika za gostilničarje!

Podrobno informacijo je dobiti v pisarni odvetnikov dr. L. Mühleisna in dr. E. Kupniča v Mariboru, Sodna ulica št. 14. 6770

Wiener Messe

Dunajski velesejem

od 2.—8. septembra 1934
(v rotundi do 9. septembra)

Sejm za luksuzne predmete in predmete za vsakdanjo potrebo. — Razstava pohištva. — Mednarodna razstava radio-izdelkov. — Tekstilni sejm. — Oblačilni sejm. — Pletenine. — Modna kožuhovina. — Domači tekstilni izdelki. — Mednarodna razstava filma in kina. — Tehnični sejm. — Sejm izumiteljev. — Pisaniške potrebšćine. — Zimske sportne razstave. — Živila. — Specialne razstave Brazilije, Bolgarije, Italije in Madžarske. — Poljedelska in šumarska vzorčna razstava. Nobenega vizuma pisa. S sejmako izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum dobite proti izkaznici sejmke legitimacije na mejah. Znatni popusti na vozni in jugoslov. ogradni in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmke izkaznice po 50 Din dobite pri

Wiener Messe A. G.
Wien VII.

In pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta št. 31; Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik), Tyrševa cesta 1; Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik), podružnica: hotel Miklić, vis-a-vis glavnega kolodvora. 6576

je boljši za sportne posnetke — zaradi večje občutljivosti. Vsak posnetek je ostrejši, ker je moči delati z manjšo zaslonko (Blende). Dobiva se po vseh boljših foto-trgovinah. 6782

KONJSKA STRUNA „ŽIMA“ (Rosshaar)

Žimo za žimnice (madrace) najboljšje kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki **FRANCO JEŠE**, tovarna žime, Stražišče pri Kranju. Vzorci franko! Ustanovljeno 1768 Cene nizke!

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska Najnižje cene! cesta 4. Ceniki franko.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozikov, stolic, holerderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne.

OKLIC.

V konkurzni zadevi Glavnika Celestine, se bo vsled sklepa upniškega odbora v konkurzno maso spadajoče nepremičnine vl. št. 2153 d. o. Trnovsko predmestje, ki obstoje iz hiše št. 5 v Cerkveni ulici ter dvorišča, oziroma vrta, prodalo na

prostovoljni javni dražbi,

ki se bo vršila dne 31. avgusta 1934 ob 10. uri v pisarni Ušlaka Ivana, javnega notarja v Ljubljani, Kralja Petra trg h. št. 3.

Vsak dražitelj mora pred dražbo položiti kot vadij 10 % cenilne vrednosti v znesku 266.582 Din 30 p.

Vzključna cena je 177.722.— Din.

Natančnejša pojasnila se poizve v pisarni upravnika konkurzne mase g. Dinko Fuca, odvetnika v Ljubljani ali v pisarni podpisane sodnega komisarja, kjer so na vpogled tudi dražbeni pogoji. 6726

UŠLAKAR IVAN, javni notar kot sodni komisar.

PERJE

Kokošje, purje, gosje, račje, navadno, a strojem čisteno in čohano.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in franko.

Dobavljajo se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon šte. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Ne tratite svojega dragocenega časa!

Ne dražite svoje kože z dolgotrajnim miljenjem in vtiranjem!

Obristese z

„RAZVITE“ KREMO
BREZ MILA
BREZ ČOPIČA
BREZ VODE

in brez izgubljanja časa, obenem daje Vašemu obrazu potrebno nego in hrano krema

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

Glavni zastopniki za Jugoslavijo:

Milovanović i brat, Beograd, Knez Mihajlova 39. Tel. 21-124

RAZVITE